

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Τεχνολογικά χρονικά

Η πείνα στην εποχή του Cern...

Η εφαρμογή στρατηγικού management
σε ένα ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης

αναβάθμιση
της Υπηρεσίας Mail

ΤΕΥΧΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
2008
14

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά χρονικά

Ιδιοκτησία	ΤΕΙ Αθήνας
Εκδότης	Δημήτριος Νίνος
	Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
Διευθυντής	Αντώνιος Καμμάρης
Συντακτική Επιτροπή	Δημήτριος Νίνος Μιχαήλ Μπρατάκος Ιωάννης Χάλαρης Απόστολος Παπαποστόλου Γεώργιος Γιαννακόπουλος Ιφιγένεια Αναστασάκου Ελένη Βαβουράκη Δώρα Φραγκούλη Δανάη Κονδύλη
Επιμέλεια έκδοσης	
Καλλιτεχνική	
Επιμέλεια έκδοσης	Έφη Παναγιωτίδη

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Πρόεδρος	Δημήτριος Νίνος
Αντιπρόεδρος	Αντώνιος Καμμάρης
Αντιπρόεδρος	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Χάλαρης
Διευθύντρια ΣΕΥΠ	Ευαγγελία Πρωτόπαπα
Διευθυντής ΣΤΕΦ	Δημήτριος Βάττης
Διευθυντής ΣΓΤΚΣ	Νικήτας Χιωτίνης
Διευθυντής ΣΔΟ	Γεώργιος Πολυχρονόπουλος
Διευθυντής ΣΤΕΤΡΟΔ	Ιωάννης Τσάκνης
Γενική Γραμματέας	Κωνσταντίνα Μασούρα
Γραμματέας Συμβουλίου	Αφροδίτη Λάσκαρη

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Πρόεδρος ΕΕ&Ε	Μιχαήλ Μπρατάκος
	Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Τσάκνης
Μέλη ΕΕ&Ε	Ευαγγελία Πρωτόπαπα Γεώργιος Παναγιάρης
	Δήμος Τριάντης
	Γεώργιος Γιαννακόπουλος
	Πέτρος Πουλμέντης
Γραμματέας ΕΕ&Ε	Ιφιγένεια Αναστασάκου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ 4

2

- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 7 ▪ **Μεταπτυχιακό** Πρόγραμμα με τίτλο
“Επιστήμη Τροφίμων και Διατροφή”
9 ▪ **I. Χάλαρης:** Η εφαρμογή στρατηγικού management
σε ένα ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης
14 ▪ **ΣΑΤΕ:** Καθορισμός Επαγγελματικών Δικαιωμάτων

3

- ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ - ΟΜΙΛΙΕΣ 18 ▪ **Γ. Τσάκνης:** Κεντρικό πρόβλημα
η υποχρηματοδότηση για τα TEI
20 ▪ **M. Μπρατάκος:** Επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων TEI
και η αντιμετώπισή τους από το Υπουργείο
Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

4

- ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ 25 ▪ **N. Παταργιάς:** Ο Άλμπερτ Αϊνστάιν και ο Νιλς Μπορ.
Οι δύο μεγάλοι φυσικοί του 20ου αιώνα
32 ▪ **A. Καμμάρις:** Η πτωματική σύνοδος και η περίοδος
της πορνοκρατίας
36 ▪ **Γ. Γιαννακόπουλος:** Σμύρνη. Η μητρόπολη
του μικρασιατικού ελληνισμού
42 ▪ **Δ. Χανιώτης:** Η πείνα στην εποχή του Cern...
46 ▪ **I. Δ. Μπουρής:** Το αληθές “είναι” της ανέχειας
και το ψευδές “φαίνεσθαι” της στατιστικής φτώχειας

5

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 51 ▪ Παγκόσμια ημέρα χωρίς αυτοκίνητο

6

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ 54 ▪ **Y. Δημουλά:** Παθήσεις του θυρεοειδούς αδένα

7

- ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΕΙ 60 ▪ Νέα της Διοίκησης
70 ▪ Νέα από τα Τμήματα
75 ▪ Νέα της Επιτροπής Εκπαίδευσης και Ερευνών

8

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΝΕΑ 100

9

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ 106

10

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ 110

Τα άρθρα που δημοσιεύονται εκφράζουν
προσωπικές απόψεις των αρθρογράφων

«Μικρότερο κακό είναι η αγραμματοσύνη, παρά η κακή και χωρίς μέθοδο εκπαίδευση»

Αδαμάντιος Κοραής

Για άλλη μια φορά κατά την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού έτους μας προβληματίζουν τα αποτελέσματα των πανελλαδικών εξετάσεων. Για άλλη μια φορά έπειτα από ατέλειωτους σχολιασμούς και ερμηνείες των αποτελεσμάτων, καταλήγουμε στη διαπίστωση ότι επιβάλλεται η εκ βάθρων μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Μήπως όμως έφτασε η στιγμή να αφήσουμε στην άκρη τα επικοινωνιακά εφέ και τις ηχηρές δηλώσεις;

Οι χιλιάδες κενές σε Τμήματα ΤΕΙ δεν αποτελούν πλέον δυσοίωνα σενάρια, αλλά τραγική πραγματικότητα. Δεν πρόκειται για κεραυνό εν αιθρίᾳ, αλλά για τον προαναγγελθέντα θάνατο ενός θεσμού σχεδιασμένου με μικροπολιτικά κριτήρια και εκτελεσμένου με προχειρότητα.

Επί χρόνια ο εκάστοτε Υπουργός Παιδείας, με το πρόσχημα της οικονομικής τόνωσης της περιφέρειας προέβαινε στην ίδρυση Τμημάτων σε πόλεις και χωριά χωρίς να έχει προηγηθεί εμπεριστατωμένη μελέτη του ποιες κοινωνικές ανάγκες θα έρχονταν να καλύψουν, τι ανταπόκριση θα έβρισκαν στην ελληνική αγορά εργασίας, πώς θα κατοχυρώνονταν θεσμικά οι πτυχιούχοι. Πρόκειται για ερωτήματα απλά που σκόπιμα δεν ήθελαν να απαντήσουν οι κυβερνώντες και απέφευγαν να θέσουν οι γονείς των υποψηφίων που έβλεπαν το όνειρο της εισαγωγής των παιδιών τους στην ανώτατη

εκπαίδευση να γίνεται πραγματικότητα. Βέβαια δεν πρέπει να πέσουμε στην παγίδα της κατά παραγγελία εκπαίδευσης που θα εξυπηρετεί αποκλειστικά και μόνο τις ανάγκες της αγοράς, διότι ο κύριος σκοπός της παιδείας δεν είναι να παράγει ικανά στελέχη αλλά υγιείς προσωπικότητες με στόχους και όνειρα σε μια κοινωνία που πρόθυμα θα συμβάλλει στην πραγματοποίησή τους. Οι δαπάνες, όμως διαμονής, σίτισης και σπουδών σε μια απομακρυσμένη επαρχιακή πόλη είναι τεράστιες και μπορεί κάποτε, όταν ακόμη υπήρχαν οι δραχμές, με αιματηρές οικονομίες να κατάφερναν οι γονείς να αντιμετωπίσουν τα έξοδα, με την έλευση του ευρώ οι περισσότεροι αναγκάζονται να καταφύγουν σε δανειοληψία για τη συνέχιση των σπουδών που θα οδηγήσουν στην απόκτηση του πολύτιμου πτυχίου, το οποίο αποδεικνύεται εκ των υστέρων ότι δεν προσφέρει καμία επαγγελματική προοπτική.

Η απόκτηση ενός πτυχίου αποτελεί για κάθε Έλληνα αυτοσκοπό, ίσως γιατί μεγαλώνει σε ένα περιβάλλον όπου κοινωνικά αποδεκτοί θεωρούνται μόνο οι πτυχιούχοι, διαφορετικά δεν μπορεί να εξηγηθεί η απαξίωση ιδιαίτερα κερδοφόρων πλέον επαγγελμάτων όπως του ηλεκτρολόγου ή του υδραυλικού. Αυτή τη βαθιά ριζωμένη αντίληψη εκμεταλλεύονταν για δικό τους όφελος οι εκάστοτε κρατούντες και οι 17.411 κενές θέσεις ΤΕΙ είναι σήμερα τραγική

πραγματικότητα. «Υπάρχουν ήδη συζητήσεις για μετεξελίξεις και συγχωνεύσεις» επισημαίνει παρηγορητικά το ΥΠΕΠΘ περιοριζόμενο σε λιτές προφορικές δηλώσεις. **Μετεξελίξεις σε τι;** Η καθιέρωση της βάσης 10 στο Γενικό Βαθμό Πρόσβασης των Πανελλαδικών Εξετάσεων για την εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση, η οποία ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών όταν αρχικά εφαρμόστηκε το 2006, λειτούργησε λίγο ως πολύ ως ένας κομψός τρόπος μείωσης του αριθμού των εισακτέων.

Το δέκα είναι αριθμός σταθμός για εμάς τους Έλληνες. Είναι το άριστα του Δημοτικού, είναι η διαχωριστική γραμμή μεταξύ των ικανών και μη μαθητών του Γυμνασίου και του Λυκείου. Συνεπώς είναι ένα όριο αποδεκτό από μεγάλη μερίδα του κοινωνικού συνόλου, διότι ουδείς αμφισβητεί ότι πρέπει επιτέλους να υπάρχουν αξιοκρατικά κριτήρια και όχι σωρηδόν εισαγωγή υποψηφίων σε Σχολές και Τμήματα. Άλλωστε κι εμείς υπήρξαμε ανέκαθεν υποστηρικτές της άποψης ότι θα έπρεπε να μειωθεί ο αριθμός των εισακτέων στο ΤΕΙ Αθήνας, διότι αυτό θα συνέβαλε στη βελτίωση του επιπέδου της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Φτάνουμε λοιπόν στο 2008 και αφού αθροίσουμε τα χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα πτυχία, το δυσβάστακτο κόστος σπουδών και τις συνέπειες της βάσης του δέκα και έχουμε ως αποτέλεσμα 17.411 κενές θέσεις ΤΕΙ. Πώς διαχειρίζομαστε έναν τόσο μεγάλο αριθμό; Το ΥΠΕΠΘ, για μία ακόμη φορά, επισημαίνει καθησυχαστικά ότι «**υπάρχουν εναλλακτικές διαδρομές**», άλλωστε ο ίδιος ο Υπουργός ανέφερε χαρακτηριστικά ότι: «**Η συνύπαρξη του δημοσίου με τον ιδιωτικό τομέα δεν πρέπει να δαιμονοποιείται, όπως σε όλες τις προηγμένες χώρες θα πρέπει να συλλειτουργεί.**»

Λύνουμε όμως το πρόβλημα προωθώντας όλους τους αποτυχόντες στα Κέντρα Ελευθέρων

σπουδών; Όχι βέβαια. Γιατί θα πρέπει πάντοτε η παιδεία να λειτουργεί ως μέσο οικονομικής ανάκαμψης άλλοτε των τοπικών κοινωνιών και άλλοτε των ιδιωτικών επιχειρήσεων; Η παιδεία οφείλει να είναι υπεράνω όλων. Οδηγούμαστε αναπόφευκτα στο συμπέρασμα ότι πρέπει επειγόντως να γίνει κάτι. Όχι πια αποσπασματική αντιμετώπιση των προβλημάτων, αλλά υπεύθυνη διαχείριση και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός. Δε χτίζουμε σήμερα με την προοπτική να γκρεμίσουμε αύριο. Και ξεκινάμε από τα πρώτα στάδια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Δεν παγιδεύουμε τα ελληνόπουλα σε ένα σύστημα διαρκούς βαθμοθηρίας στερώντας τη χαρά της μάθησης. Το σχολείο δεν πρέπει να λειτουργεί αποκλειστικά ως προθάλαμος του ΤΕΙ ή του Πανεπιστημίου, διότι έτσι το μόνο που καταφέρνουμε είναι να παράγουμε δυστυχισμένους πολίτες που θυσιάζουν τις πραγματικές τους κλίσεις και επιθυμίες στο βωμό της όποιας επαγγελματικής αποκατάστασης.

Επιπλέον είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο ότι όλα τα μεγάλα προβλήματα που μαστίζουν το σύγχρονο άνθρωπο μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα μέσα από την εκπαίδευση, διότι στις νεαρές ηλικίες το βασικό κριτήριο αξιολόγησης των ηθικών αξιών εξακολουθεί να είναι η καρδιά και όχι η γνώση, συνεπώς εύκολα μπορεί κανείς τότε χτίσει τα θεμέλια για δημοκρατικές στάσεις και συμπεριφορές και κατ' επέκταση για υγιή θεώρηση της ίδιας της ανθρώπινης ζωής.

Όπως άλλωστε αναφέρει χαρακτηριστικά ο Διογένης Λαέρτιος «**τα θεμέλια κάθε πολιτείας είναι η εκπαίδευση των νέων της**».

Δημήτριος Νίνος
Πρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας

2

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μεταπτυχιακά

ΠΜΣ *

μεταπτυχιακό πρόγραμμα

στο ΤΕΙ Αθήνας

Επιστήμη Τροφίμων και Διατροφή
τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων
της Σχολής Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής

Τίτλος:
«Επιστήμη Τροφίμων και Διατροφή»

2

Από το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 το τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων της Σχολής Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής (ΣΤΕΤΡΟΔ) του ΤΕΙ Αθήνας συμπράττει με το τμήμα Χημείας του Πανεπιστήμιου Ιωαννίνων, με το τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων & το τμήμα Διατροφής του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και λειτουργούν το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο «Επιστήμη Τροφίμων και Διατροφή».

Λίγα λόγια για το τμήμα

Το γνωστικό αντικείμενο του τμήματος Τεχνολογίας Τροφίμων της ΣΤΕΤΡΟΔ αναφέρεται στις εφαρμογές της επιστήμης και τεχνολογίας στα τρόφιμα και ειδικότερα στη βελτίωση της παραγωγής και επεξεργασίας, της διανομής, προετοιμασίας, εξέτασης, νομοθεσίας και χρησιμοποίησης των τροφίμων. Για τον σκοπό αυτό περιλαμβάνει και κάνει χρήση βιολογικών, φυσικών, χημικών και οικονομικών αρχών, καθώς και των τεχνολογιών πληροφόρησης.

Αντικείμενο του προγράμματος

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει ως αντικείμενο την προαγωγή εξειδικευμένης γνώσης και την περαιτέρω ανάπτυξη της έρευνας στη Χημεία, Επεξεργασία, Συντήρηση, Μικροβιολογία, Συσκευασία,

Ανάλυση, Βιοτεχνολογία, Μηχανική, Ποιοτικό Έλεγχο Τροφίμων και τη Διατροφή. Η δομή των προτεινόμενων ειδικεύσεων επιτρέπει τη δημιουργία επιστημόνων με κατάρτιση υψηλού επιπέδου που θα είναι ικανοί να εργαστούν με επιτυχία σε βιομηχανίες τροφίμων, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην παραγωγή και διακίνηση υγιεινών και ποιοτικά αναβαθμισμένων προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας. Ακόμη οι απόφοιτοι του ΔΠΜΣ θα μπορούν να εργαστούν σε δημόσιους οργανισμούς που ελέγχουν τα τρόφιμα καθώς και σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά ίδρυματα της χώρας. Τέλος έχουν τη δυνατότητα για αυτοαπασχόληση ίδρυοντας δική τους επιχείρηση. Μεταξύ των στόχων του προτεινόμενου ΔΠΜΣ είναι η ουσιαστική αναβάθμιση των ΤΕΙ κυρίως σε θέματα έρευνας στην Επιστήμη των Τροφίμων και τη Διατροφή.

Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το ΔΠΜΣ απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στην «Επιστήμη Τροφίμων και Διατροφή» με τις εξής τρεις εξειδικεύσεις:

- α. Χημεία και Τεχνολογία Τροφίμων
- β. Διασφάλιση Ποιότητας Τροφίμων
- γ. Διατροφή

Δίνεται η δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μετά την απόκτηση του ΜΔΕ να

*ΠΜΣ: Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

συνεχίσουν τις σπουδές τους για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος σε ένα από τα συναφή Τμήματα Ελληνικών ή ξένων ΑΕΙ.

Κατηγορίες Υποψηφίων

Στο ΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί Πτυχιούχοι Τμημάτων Χημείας, Βιολογίας, Γεωπονίας, Χημικής Μηχανικής, Κτηνιατρικής, Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων (ΓΠΑ) καθώς και άλλων σχετικών εφαρμοσμένων επιστημονικών κλάδων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι των Τμημάτων Τεχνολογίας Τροφίμων, Διατροφής και Διαιτολογίας και Οινολογίας των ΤΕΙ.

Χρονική Διάρκεια

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή του ΜΔΕ ορίζεται σε τέσσερα (4) διδακτικά εξάμηνα. Ο μέγιστος χρόνος φοίτησης στο ΠΜΣ δεν μπορεί να υπερβεί τα 6 διδακτικά εξάμηνα. Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει 13 εβδομάδες για διδασκαλία και 2 εβδομάδες για τις εξετάσεις.

Χειμερινό Εξάμηνο

Από 1 Οκτωβρίου έως 14 Φεβρουαρίου

Έναρξη επαναληπτικών εξετάσεων, 1 Οκτωβρίου
Τέλος επαναληπτικών εξετάσεων, 14 Οκτωβρίου
Έναρξη διδασκαλίας μαθημάτων, 15 Οκτωβρίου
Τέλος διδασκαλίας μαθημάτων, 31 Ιανουαρίου

Εαρινό Εξάμηνο

Από 1 Μαρτίου έως 30 Ιουνίου

Έναρξη διδασκαλίας μαθημάτων, 1 Μαρτίου
Τέλος διδασκαλίας μαθημάτων, 15 Ιουνίου
Έναρξη Εξετάσεων, 16 Ιουνίου
Τέλος Εξετάσεων, 30 Ιουνίου.

Πρόγραμμα Σπουδών

Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει 13 πλήρεις διδακτικές εβδομάδες. Τα μαθήματα χωρίζονται σε Υποχρεωτικά και Επιλογής. Κάθε εξάμηνο ο φοιτητής υποχρεούται να συμπληρώσει 15

διδακτικές μονάδες από την παρακολούθηση πέντε μαθημάτων (30 ΔΜ/έτος). Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ισοδυναμεί με άλλες 15 διδακτικές μονάδες. Τα υποχρεωτικά μαθήματα περιλαμβάνουν θεωρητική και εργαστηριακή διδασκαλία. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης απονέμεται μετά τη συμπλήρωση 45 διδακτικών μονάδων. Η ειδίκευση κάθε φοιτητή προκύπτει από το γνωστικό αντικείμενο της μεταπτυχιακής - διπλωματικής εργασίας και το πρόγραμμα μαθημάτων που θα παρακολουθήσει.

Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ)

για την τριετία 2006-2009 αποτελείται από τους:
Διευθυντής:

Μ. Κοντομηνάς, καθηγητής,

τμήμα Χημείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Αναπληρωτής Διευθυντής:

Π. Δεμερτζής, αναπλ. καθηγητής,

τμήμα Χημείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Μέλη:

Α. Κυριτσάκης, καθηγητής,

τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων ΤΕΙ Θεσσαλονίκης

Μ. Χασαπίδου, καθηγήτρια,

τμήμα Διατροφής ΤΕΙ Θεσσαλονίκης

Β. Λουγκοβόνης, καθηγητής,

τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων ΤΕΙ Αθήνας. ☐

Πληροφορίες

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Τμήμα Χημείας, Γραμματεία, ΔΠΜΣ:

“Επιστήμη Τροφίμων και Διατροφή”

Πανεπιστημιούπολη, 45110 Ιωάννινα

Α. Λούππης

① 26510 98342, 98705

✉ email: mkontomi@cc.uoi.gr

http://www.uoi.gr/schools/chemistry/index_files/metaptyxiako/epistimi-trofimon/index.htm

“ Η εφαρμογή στρατηγικού management σε ένα ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης ”

του Ι. Χάλαρη*

Α πό τις αρχές της δεκαετίας του '80 παρατηρείται διεθνώς ένα μεταρρυθμιστικό κίνημα ουσιαστικών αλλαγών στη δομή και τις λειτουργίες του δημόσιου τομέα και εξειδικευμένων τομέων δημόσιας πολιτικής, όπως ειδικότερα της εκπαιδευτικής πολιτικής. Το βασικό γνώρισμα αυτών των αλλαγών και μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων αποτελεί ο προσανατολισμός και η ένταξή τους στο θεωρητικό πλαίσιο της προσέγγισης του Νέου Δημοσίου Μάνατζμεντ και της Δημόσιας Διακυβέρνησης (De Boer et al. 2007). Στο πλαίσιο αυτών των προσπαθειών ανέκυψαν μία σειρά από προβλήματα υλοποίησης των μεταρρυθμιστικών πολιτικών, τα οποία συνδέονται μεταξύ άλλων και με το «έλλειμμα στρατηγικής διοίκησης» και εφαρμογής εργαλείων μάνατζμεντ απόδοσης και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Πράγματι τα τελευταία χρόνια εκφράζεται μία έντονη επιστημονική συζήτηση και ένας έντονος δημόσιος διάλογος σχετικά με την αναγκαιότητα, τη σκοπιμότητα και τη χρησιμότητα μοντέλων, τεχνικών και εργαλείων μάνατζμεντ στη διαδικασία εκσυγχρονισμού και διοικητικής μεταρρύθμισης των θεσμών και οργανισμών της εκπαιδευτικής πολιτικής (Kirchhoff-Kestel\Schulte

2006). Η επισταμένη διερεύνηση και δοκιμασία της καταλληλότητας αυτών σε πραγματικές εφαρμογές έχουν αναχθεί σε κεντρικά ζητήματα της επιστήμης του μάνατζμεντ σε θεωρητικό, ερευνητικό και πρακτικό επίπεδο (Fisch\Koch 2005).

Ένα εργαλείο του μάνατζμεντ που τα τελευταία χρόνια έχει κάνει μία κατακόρυφη καριέρα τόσο σε επίπεδο θεωρητικής ενασχόλησης όσο πολύ περισσότερο και σε επίπεδο εφαρμογών είναι η μεθοδολογία του **Balanced Scorecard** που αναπτύχθηκε στις αρχές της δεκαετίας του '90 από τους Kaplan/Norton (1997). Το αρκετά δημοφιλές και σχετικά παρανοημένο ή παρεξηγημένο για τις δυνατότητες και τα όριά του αυτό εργαλείο δεν μπορεί να μεταφερθεί άκριτα από τους Οργανισμούς του Ιδιωτικού Τομέα στους Δημόσιους Οργανισμούς. Και αυτό γιατί όπως επισημαίνουν οι Scherer/Alt (2002) οι Δημόσιοι Οργανισμοί παρουσιάζουν σημαντικές ιδιαιτερότητες και χαρακτηρίζονται για την αυξημένη πολυπλοκότητα συντονισμού. Στην κατηγορία αυτών των ιδιαιτεροτήτων και στοιχείων πολυπλοκότητας ανήκουν μεταξύ άλλων η προτεραιότητα του δημοσίου συμφέροντος και της νομιμότητας της διοικητικής

*Ο Ι. Χάλαρης είναι Αντιπρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας, καθηγητής στο τμήμα Πληροφορικής

πράξης έναντι οικονομικών στοχεύσεων, η αρχή της δημοκρατίας και της δημοσιότητας, η πολλαπλότητα συμφερόντων στη λήψη αποφάσεων, οι πολύπλοκες σχέσεις πολίτη/πελάτη καθώς και το πολιτικό-διοικητικό περιβάλλον. Για το λόγο αυτό θεωρείται ενδεδειγμένη και αναγκαία μία τροποποιημένη και κατάλληλα προσαρμοσμένη στις ανάγκες των δημόσιων οργανισμών εισαγωγή και εφαρμογή αυτού του εργαλείου για να μπορέσει να αναπτύξει όλα εκείνα τα δυναμικά στοιχεία που περικλείει, ως ένα κατάλληλο εργαλείο ανάπτυξης και υλοποίησης στρατηγικής στη δημόσια διοίκηση.

Τα ανώτατα ιδρύματα ανήκουν στις σύγχρονες κοινωνίες της γνώσης στους κεντρικούς κοινωνικούς θεσμούς από τους οποίους εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό η λειτουργική ικανότητα και η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μίας χώρας. Η λειτουργική ικανότητα του συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης πάλι εξαρτάται τόσο από το μέγεθος των διαθέσιμων πόρων όσο και από την αποδοτική χρήση των πόρων, η οποία βρίσκει την έκφρασή της σε αντίστοιχους δείκτες όπως π.χ. το ποσοστό διακοπής σπουδών και η διάρκεια σπουδών. Στο πλαίσιο μία προϊούσας δημοσιονομικής στενότητας πόρων, παρατηρείται διεθνώς ένας ολοένα αυξανόμενος ανταγωνισμός για τους πόρους, γεγονός που έχει ως συνέπεια μία αναδυόμενη τάση εξέλιξης προαγωγής και προώθησης όρων και συνθηκών ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

Η χορήγηση της Αυτονομίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, η οποία προβλέπεται στη διάπλαση του σύγχρονου οργανωτικού, θεσμικού και ρυθμιστικού πλαισίου, συνοδεύεται ή καθιστά αναγκαία την αναγνώριση της αναγκαιότητας και της χρησιμότητας νέων και έξυπνων εργαλείων Ελέγχου και Αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Με την επισήμανση, ότι τα μοντέλα ελέγχου (controlling) και αξιολόγησης (evaluation) των εκπαιδευτικών μονάδων δίνουν έμφαση στις διαδικασίες εκπόνησης κριτηρίων και τεχνικών

ανάπτυξης των αντίστοιχων δεικτών μέτρησης γίνεται προφανής η αναζήτηση ανεπτυγμένων και δοκιμασμένων συστημάτων μέτρησης απόδοσης και η διερεύνηση της καταλληλότητας αυτών, όπως της τεχνικής του BSC.

Συνεπάκουοθι αυτής της νέας λογικής συντονισμού του εκπαιδευτικού συστήματος απετέλεσε η αναγνώριση από τη σκοπιά των εκπαιδευτικών μονάδων της αναγκαιότητας ανάπτυξης και υλοποίησης συστημάτων στρατηγικού μάνατζμεντ σύμφωνα με τις αρχές του Δημοσίου Μάνατζμεντ (Kirchhoff-KestelSchulte 2006), όπου βέβαια το μοντέλο του BSC χρησιμοποιείται ως εργαλείο μέτρησης απόδοσης και αξιολόγησης του διδακτικού και ερευνητικού έργου. Ακόμη πιο σημαντικό ρόλο όμως διαδραματίζει το BSC ως τεχνική ανάπτυξης και εφαρμογής στρατηγικού μάνατζμεντ στα ΑΕΙΤΕΙ. Πρόκειται στην ουσία, όπως εύστοχα επισημαίνεται από την Nickel (2007), για μία πραγματική αλλαγή παραδείγματος μάνατζμεντ, η οποία έγκειται στη μετάβαση από έναν συντονισμό που στηρίζεται και έχει ως βάση απλά τις εισροές του συστήματος σε ένα στρατηγικά εστιασμένο προσανατολισμό στις εκροές και στα τελικά αποτελέσματα, δηλαδή στην καθιέρωση ενός συστήματος που έχει ενσωματωμένο στον πυρήνα της φιλοσοφίας ως γνώμονα συντονισμού την συνδυαστική λογική διατύπωσης στρατηγικών στόχων και την αξιολόγηση του βαθμού υλοποίησης και επίτευξης αυτών. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να παρέμβουν ενεργά για το συντονισμό και διαχείριση των εξελίξεων στο πλαίσιο των ευρύτερων στοχεύσεων της εκπαιδευτικής πολιτικής και των ίδιων τιθέμενων σκοπών και στόχων και να προβούν στην ανάπτυξη και εφαρμογή των προς αυτήν την κατεύθυνση αναγκαίων και χρήσιμων δομών και εργαλείων δημοσίου μάνατζμεντ. Σημαντικά συστατικά στοιχεία αυτών συνιστούν η εφαρμογή συστημάτων εσωτερικού προϋπολογισμού και κατανομής

πόρων με κυρίαρχη συνιστώσα την προσανατολισμένη σε στόχους διάθεση των πόρων, μία όσο το δυνατόν αυτόνομη και σε αποκεντρωμένο επίπεδο εξοικονόμηση μέσων και πόρων και ενός συστήματος μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης (performance measurement) και ελέγχου (controlling).

Πρόσφατες εμπειρικές έρευνες ανέδειξαν ότι το Balanced Scorecard ή το Στρατηγικό Σύστημα Στόχων κερδίζει την πρώτη θέση στις προτιμήσεις των σύγχρονων εργαλείων διοίκησης των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Dworski et al. 2006).

Συγκεκριμένα η εφαρμογή του στα εκπαιδευτικά ιδρύματα συναντάται αρχικά στον αγγλοσαξονικό (Uni-Edinburgh 2000, Röbken 2003) και σκανδιναβικό χώρο (Lindgren\Lappalainen 1999) και λίγο αργότερα στο γερμανόφωνο χώρο, όπου παρατηρούνται πολυποίκιλες εφαρμογές: σε Πανεπιστήμια (Alt 2003, Einig\Lauer 2006, Karagiannis et al 2004), σε TEI (Fachochschule Osnabrück 2005, Pannwitz\Reißmann 2005, σε Σχολές (Bade 2007, Bayer 2002, Martin 2007), σε συγκεκριμένες Καθηγητικές Έδρες (Kienengger\Felden 2007) καθώς και σε εξειδικευμένα τμήματα των εκπαιδευτικών μονάδων (Triska 2005). Η ποικιλία μορφών εφαρμογής επεκτείνεται από ένα εργαλείο μετάβασης από το όραμα στην ανάπτυξη στρατηγικής (Vogt et al 2004), είτε ως σύστημα μέτρησης απόδοσης για τη διεύρυνση ενός Data-Warehouse-Systems προς υποστήριξη του controlling εκπαιδευτικών μονάδων (Burmester et al. 2006) και του μάνατζμεντ διαδικασιών (Scheytt 2006) ή για

την ανάπτυξη βιώσιμης στρατηγικής στα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Schaltegger 2007) καθώς και ως εργαλείο γενικής οργανωτικής ανάπτυξης ΑΕΙ\ΤΕΙ (Cordes\Knäuper 2005).

Σε θεωρητικό επίπεδο έχουν αναπτυχθεί και σε πρακτικό επίπεδο έχουν εφαρμοσθεί ποικίλα συστήματα μέτρησης απόδοσης εκ των οποίων στη συναφή βιβλιογραφία αναφέρονται ως τα πιο γνωστά (Gladen 2005):

- το Balanced Scorecard
- το EFQM-Modell
- το Tableau de Bord
- η Data-Envelopment-Analysis
- ο Skandia Navigator (Wissensbilanz)
- η Performance Pyramid
- το Performance Prism

Στο βαθμό που το γενικό πρόταγμα των συστημάτων μάνατζμεντ απόδοσης αποτελεί η ανάπτυξη και χρησιμοποίηση ενός εξισορροπημένου και πολυδιάστατου μείγματος βασικών μετρήσιμων μεγεθών, των αποκαλούμενων **Key Performance Indicators**, δεν είναι τυχαίο το ότι στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται η τεχνική του Balanced Scorecard ως το πιο δημοφιλές εργαλείο μέτρησης απόδοσης.

Tι είναι το Balanced Scorecard:

Η προσέγγιση Balanced Scorecard συνιστά για κάθε Οργανισμό και Υπηρεσία ένα ισχυρό εργαλείο μετασχηματισμού της στρατηγικής σε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα δράσης και διασφαλίζει την αποδοτική υλοποίηση αυτής.

Η μεθοδολογία του Balanced Scorecard ξεκινά

Ως Key Performance Indicator χαρακτηρίζεται ο δείκτης όταν στη βάση του οποίου δύναται στο εσωτερικό ενός οργανισμού να μετρηθεί και να αξιολογηθεί η πρόοδος ή ο βαθμός επίτευξης σημαντικών στοχεύσεων ή ο βαθμός συμβολής κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας. Με αυτήν την έννοια αποτελούν συστατικό στοιχείο του συστήματος δεικτών μέτρησης στην τεχνική του Balanced Scorecard.

από τη διατύπωση του **οράματος** και την χάραξη της **στρατηγικής**, προχωράει στον προσδιορισμό των κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας, ως **μετρήσιμων μεγεθών**, και συνεχίζει στην κατασκευή συστήματος **δεικτών μέτρησης** απόδοσης και ολοκληρώνει με την ανάπτυξη πλέγματος **μέτρων και δράσεων** των συνακόλουθο **προϋπολογισμό** και την δέσμευση πόρων και φυσικά τον ορισμό στελέχους **ανάληψης ευθύνης** υλοποίησης έργου και διαχείρισης των πόρων.

To Balanced Scorecard δημιουργεί έτσι ένα μεθοδολογικό πλαίσιο αναφοράς μετάφρασης των στρατηγικών σκοπών και στόχων σε επιχειρησιακούς μετρήσιμους στόχους, οι οποίοι με τη σειρά τους αποτελούν τις κινητήριες δυνάμεις υποκίνησης του ανθρώπινου δυναμικού για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

Ο όρος Balanced Scorecard μπορεί να αποδοθεί στα ελληνικά ως Ισορροπημένη Κάρτα Επιδόσεων ή λαμβάνοντας υπόψη τη μετεξέλιξη αυτής της μεθοδολογίας από ένα εργαλείο αρχικά μέτρησης απόδοσης σε ένα εργαλείο στρατηγικού μάνατζμεντ (Kaplan/Norton 2004), θα μπορούσε να αποδοθεί σε επίπεδο συμβολισμού ίσως πιο εύστοχα ως Ισορροπημένος Πίνακας Στοχοθεσίας.

Αξιοποιώντας με ένα κριτικά αναστοχαστικό τρόπο, στο πλαίσιο μίας συγκριτικής αξιολόγησης, τις εμπειρίες πρακτικής εφαρμογής του Balanced Scorecard και τα ευρήματα συναφών μελετών στην προκειμένη περίπτωση εφαρμογής της τεχνικής του Balanced Scorecard στο TEI Αθήνας, όπως φαίνεται από το συναφές σχήμα παρουσίασης των δομικών στοιχείων και της αρχιτεκτονικής του Balanced Scorecard TEI Αθήνας, προτείνονται οι εξής τέσσερεις διαστάσεις στρατηγικής ανάπτυξης (το μοντέλο χρησιμοποιήθηκε αρχικά στο Πανεπιστήμιο Βιέννης).

1 Διδακτικό και ερευνητικό έργο: Ως βασική και κεντρική διάσταση επιλέχθηκε

η εκπλήρωση της δημόσιας εντολής του TEI, η οποία συνίσταται στη μέγιστη δυνατή ποιότητα του παρεχόμενου διδακτικού έργου και του παραγόμενου ερευνητικού έργου και συνδέεται άρρηκτα με τον ουσιαστικό σκοπό λειτουργίας αυτού.

2 Σπουδαστές και Συνεργάτες: Η δεύτερη διάσταση αναφέρεται στους κατέξοχήν «πελάτες» του TEI, δηλαδή τους σπουδαστές, διευρυμένη όμως με την υποδιάσταση των συνεργατών του TEI. Η διεύρυνση αυτή εδράζεται αφενός στην αναγνώριση της ιδιότητας των συνεργατών, ως πελατών και αφετέρου στην εκτίμηση του στρατηγικά σημαντικού ρόλου αυτών σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο ανταγωνιστικό διοικητικό-επιστημονικό περιβάλλον.

3 Εσωτερικές διαδικασίες: Ως τρίτη διάσταση παραμένει κλασσικά η διάσταση των εσωτερικών διαδικασιών με την λογική διάκριση αυτών σε διοικητικές και σε διαδικασίες, οι οποίες αφορούν καθαρά το διδακτικό και ερευνητικό έργο.

4 Ανθρώπινο δυναμικό και Οικονομικοί πόροι: Η τέταρτη διάσταση είναι αποτέλεσμα μίας διεύρυνσης και συγχώνευσης της παραδοσιακής διάστασης ανθρώπινου δυναμικού με τη διαφοροποιημένη στη χρήση και κατανόηση της οικονομική διάσταση, στη προκείμενη περίπτωση αυτή των οικονομικών πόρων. Με αυτήν την έννοια αυτή η τέταρτη διάσταση αναφέρεται και εμπεριέχει στοιχεία εισορών και υποδομής της επιστημονικής διαδικασίας του εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Η διοικητική κουλτούρα ενός οργανισμού αποτελεί πάντα έναν σημαντικό παράγοντα επιρροής όταν πρόκειται για την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων και τεχνικών, όπως του BSC. Η παρατήρηση-επισήμανση αυτή ισχύει ιδιαίτερα, όταν πρόκειται για οργανισμούς και κοινωνικά συστήματα αυξημένης πολυπλοκότητας, όπως το εκπαιδευτικό σύστημα και

Balanced Scorecard Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης

2

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

οι επιμέρους εκπαιδευτικές του μονάδες (ΑΕΙ/ΤΕΙ), αλλά και ειδικότερα το ΤΕΙ Αθήνας με το παγιωμένο προεδροκεντρικό μοντέλο διοικητικής κουλτούρας.

Βέβαια, μπορεί να αντιταχεί το επιχείρημα ότι η ποιότητα του ακαδημαϊκού έργου δεν μπορεί να εκφρασθεί επαρκώς στη βάση απλώς και μόνο αναφοράς πέντε με εππάτα δεικτών προ επιλεγμένη διάσταση στρατηγικής και ότι άλλες τεχνικές, όπως αυτή του Ισολογισμού Γνώσεων (Auer 2005), στο πλαίσιο της οποίας προβλέπονται μέχρι και 140 δείκτες και ως εκτ' τούτου λόγω των δυνατοτήτων μίας πιο ακριβούς μέτρησης μπορούν να εκληφθούν ως πιο κατάλληλα εργαλεία για την ποιοτική ανάπτυξη και το μάνατζμεντ των εκπαιδευτικών μονάδων. Μία τέτοια παρατήρηση όμως παραγνωρίζει το γεγονός ότι τα πρόσωπα που κατέχουν θέση ευθύνης μάνατζμεντ αυτών των οργανισμών δεν είναι συνήθως εξειδικευμένοι στην εφαρμογή τέτοιων εργαλείων μάνατζμεντ ούτε, βέβαια, έχουν και τον αιτούμενο χρόνο στη διάθεσή τους για μία διαρκή παρακολούθηση και λεπτομερή έλεγχο των εξελίξεων των Ιδρυμάτων.

Η τεχνική του BSC με τον ενσυνείδητο αυτοπειριορισμό σε ορισμένους μόνο στρατηγικά σημαντικούς δείκτες δεν προσφέρει μόνο μία από την σκοπιά της οικολογικής διαχείρισης του ζητήματος των πληροφοριών ενδιαφέρουσα

λύση αλλά συνιστά από ακαδημαϊκή άποψη ένα χρήσιμο εργαλείο απομείωσης της διαχειριστικής πολυπλοκότητας του οργανισμού (Scheytt 2007), στοιχείο το οποίο με αυτήν την έννοια αποτελεί και την κρυφή γοητεία αυτού του εργαλείου, και εξηγεί κατά κάποιον τρόπο γιατί έχει ένα τόσο δημοφιλές αντικείμενο ενασχόλησης σε θεωρητικό επίπεδο και ένα και ευρέως χρησιμοποιούμενο εργαλείο σε επίπεδο πολυποίκιλων πρακτικών εφαρμογών. Μία σε τακτά διαστήματα ανάλυση ορισμένων μόνο σημαντικών πληροφοριών, δηλαδή συστήματος δεικτών αυξημένης περιεκτικής αξίας, για την κατανόηση των οποίων, εισέτι, δεν απαιτείται μία τόσο εξειδικευμένη γνώση, παίζει για το στρατηγικό μάνατζμεντ ενός οργανισμού ένα πιο ισχυρό στοχοποιωθητικό ρόλο απ' ότι η δημιουργία βάσεων πλήθους δεδομένων, οι οποίοι συνεπάγονται ένα μεγάλο όγκο εργασιών επιλογής και επεξεργασίας και εμπεριέχουν τον κίνδυνο δημιουργίας ενίστε στεσογόνων για τους οργανισμούς καταστάσεων «υπερπληροφορησης» και λεπτομερούς «υπερσυντονισμού» ή καταλήγουν, όχι ελάχιστες φορές, στη δημιουργία απλώς «νεκροταφείου δεδομένων».

Για την εφαρμογή της τεχνική BSC στο ΤΕΙ Αθήνας θα επανέλθουμε στο άμεσο μέλλον.

ΣΑΤΕ

Συμβούλιο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

καθορισμός επαγγελματικών δικαιωμάτων

του τμήματος Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών και του τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης & Σχεδιασμού Αντικειμένων

Tο ΣΑΤΕ στη συνεδρίαση της 25^{ης} Ιουνίου 2008 αναγνώρισε και καθόρισε τα επαγγελματικά δικαιώματα οκτώ τμημάτων των ΤΕΙ της χώρας. Μεταξύ αυτών των τμημάτων συμπεριλαμβάνονται και δύο τμήματα του ΤΕΙ-Α, μοναδικά στο χώρο της Ανώτατης Εκπ/σης.

Επαγγελματικά δικαιώματα του Τμήματος Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών

A Οι πτυχιούχοι του Τμήματος με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις τους έχουν ως αντικείμενο την εφαρμογή των βιολογικών, βιοτεχνολογικών και φυσικών επιστημών γενικά στους ακόλουθους τομείς:

1. Παραγωγή, επεξεργασία, ποιοτικό έλεγχο και διασφάλιση ποιότητας, πιστοποίηση της ποιότητας και καταλληλότητας των αμπελοινικών προϊόντων καθώς και των προϊόντων ζυθοποίησης, απόσταξης και άλλων ποτών, σε αντίστοιχες βιομηχανίες και βιοτεχνίες είτε ως υπεύθυνοι παραγωγής των μονάδων αυτών, είτε ως υπεύθυνοι ποιοτικού ελέγχου, είτε ως υπεύθυνοι τμημάτων τους.
2. Εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης σκοπιμότητας και επίβλεψη για ίδρυση ή επέκταση βιομηχανιών και βιοτεχνιών οίνου, ζύθου και ποτών σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία, αυτοδύναμα ή σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες, καθώς και οργάνωση αμπελοοινικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων ζυθοποίας και ποτοποίας γενικά.
3. Ίδρυση και λειτουργία οινολογικών εργαστηρίων χημικής και μικροβιολογικής ανάλυσης, γευσιγνωσίας οίνων, λοιπών αλκοολούχων και μη ποτών, καθώς και εργαστηρίων ελέγχου οινολογικών αποβλήτων και υδάτων.
4. Συσκευασία, αποθήκευση, συντήρηση, εμπορία και διακίνηση οίνων, ζύθου, ποτών γενικά και νερού.
5. Εμπορία και διακίνηση εξοπλισμού βιομηχανιών και βιοτεχνιών οίνου και ποτών καθώς και πρόσθετων

υλών και υλικών που χρησιμοποιούν αυτές σε όλο το φάσμα της παραγωγικής διαδικασίας.

6. Αξιοποίηση των υποπροϊόντων και επεξεργασία των αποβλήτων των βιομηχανιών οίνου, ποτών γενικά, οξοποίας καθώς και συναφών βιομηχανιών.
7. Συμμετοχή και συνεργασία στη μελέτη, εγκατάσταση και διαχείριση καλλιέργειας αμπελώνων.
8. Τεχνική υποστήριξη θεμάτων που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές και νομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων οίνων και ποτών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
9. Καθήκοντα εμπειρογνώμονα σε αγορανομικά ή άλλα δικαστήρια και σε υπηρεσίες ελέγχου για την πιστοποίηση της ποιότητας και καταλληλότητας των οίνων και ποτών γενικά.

B Οι πτυχιούχοι του τμήματος μπορούν να είναι υπεύθυνοι για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης σε κάθε τομέα της οινολογίας και τεχνολογίας ποτών όπως αυτά απορρέουν από το επάγγελμα του Οινολόγου σύμφωνα με το Νόμο 1697/1987.

C Οι πτυχιούχοι του Τμήματος μπορούν να εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής και τεχνικής ιεραρχίας σε βιομηχανίες και βιοτεχνίες οίνων και ποτών καθώς και σε σχετικές υπηρεσίες. Επίσης μπορούν να καλύπτουν τις θέσεις υπεύθυνων στελεχών που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά για τη λειτουργία των επιχειρήσεων των σχετικών με

την επεξεργασία, παραγωγή και εκμετάλλευση οίνων, ποτών και σχετικών παραγώγων.

 Οι πτυχιούχοι του Τμήματος ασκούν κάθε άλλη δραστηριότητα που εμφανίζεται με την εξέλιξη της οινολογίας και τεχνολογίας ποτών και αποδεδειγμένα καλύπτεται από το γνωστικό αντικείμενο της ειδικότητας του Οινολόγου σύμφωνα και με το Ν. 1697/1987.

 Οι πτυχιούχοι του Τμήματος μπορούν να απασχολούνται σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

 Οι πτυχιούχοι του Τμήματος μπορούν να διορίζονται στο δημόσιο και να εξελίσσονται στις βαθμίδες ιεραρχίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

 Οι πτυχιούχοι του Τμήματος, με την απόκτηση του πτυχίου τους ασκούν το επάγγελμα στο πλαίσιο των παραπάνω επαγγελματικών δικαιωμάτων και του Ν.1697/1987.

Επαγγελματικά δικαιώματα του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων

 Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Διακοσμητικής και οι πτυχιούχοι του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης & Σχεδιασμού Αντικειμένων (όπως μετονομάστηκε το Τμήμα Διακοσμητικής), της ΣΓΤΚΣ των ΤΕΙ, με βάσει τις εξειδικευμένες επιστημονικές, καλλιτεχνικές και τεχνολογικές γνώσεις τους, απασχολούνται είτε αυτοδύναμα είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες με τη μελέτη, έρευνα και εφαρμογή της Αρχιτεκτονικής Εσωτερικών Χώρων, της Αρχιτεκτονικής Εξωτερικών Χώρων μικρής κλίμακας καθώς και τον σχεδιασμό (design) επίπλου, βιομηχανικών και διακοσμητικών αντικειμένων είτε μεμονωμένων είτε παραγόμενων βιομηχανικά. Η ενασχόληση τους αυτή γίνεται στα πλαίσια της ειδικότητας τους και με στόχο την εξασφάλιση της ποιότητας

ζωής, της υγείας, της ασφάλειας και της άνεσης του χρήστη, σύμφωνα πάντα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

 Ειδικότερα, οι πτυχιούχοι του πιο πάνω Τμήματος έχουν δικαίωμα απασχόλησης είτε ως στελέχη μονάδων του Ιδιωτικού και του Δημόσιου Τομέα είτε ως αυτοαπασχολούμενοι παρέχοντες υπηρεσίες στον Ιδιωτικό και στον Δημόσιο Τομέα, στα ακόλουθα αντικείμενα και δραστηριότητες:

- α. στον Τομέα Αρχιτεκτονικής Εσωτερικών Χώρων
- β. στον Τομέα της Αρχιτεκτονικής Εξωτερικών Χώρων μικρής κλίμακας:
- γ. στον Τομέα Σχεδιασμού Αντικειμένων (design)

 Οι πτυχιούχοι του Τμήματος ασκούν κάθε άλλη δραστηριότητα σε επαγγελματικά αντικείμενα που εμφανίζονται με την εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας στην Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων, στην Αρχιτεκτονική Εξωτερικών Χώρων μικρής κλίμακας, στην Διακόσμηση και στο Σχεδιασμό (design) επίπλων, βιομηχανικών και διακοσμητικών αντικειμένων, υπό την προϋπόθεση ότι καλύπτονται από το γνωστικό αντικείμενό τους.

 Οι πτυχιούχοι του Τμήματος, μπορούν να εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής και τεχνικής ιεραρχίας, σε φορείς σχετικούς με το αντικείμενο απασχόλησής τους, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Μπορούν επίσης να απασχολούνται στην εκπαίδευση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και ως μέλη ερευνητικών μονάδων σε θέματα της ειδικότητάς τους.

 Τα παραπάνω καλύπτονται από το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών και των μαθημάτων του αντιστοίχου προγράμματος.

Tο ΣΑΤΕ στη συνεδρίαση της 23^{ης} Ιουλίου 2008 συζήτησε: α) την ίδρυση Σχολής στο ΤΕΙ Σερρών, β) τη δημιουργία νέων Τμημάτων στο ΤΕΙ Καβάλας και τον καθορισμό του περιεχομένου σπουδών τους και γ) τον καθορισμό του περιεχομένου σπουδών του Τμήματος Οικολογίας και Περιβάλλοντος του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων.

Κατά πλειοψηφία προτάθηκε η ίδρυση: στο ΤΕΙ Σερρών

Σχολής Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών με τα Τμήματα

- Γραφιστικής
- Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων.

στο ΤΕΙ Καβάλας (παράρτημα Δράμας) των Τμημάτων

- Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών
- Βιοτεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής, με απότερο στόχο την ίδρυση Σχολής Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής.

Ο αντιπρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας κ. **Μιχ. Μπρατάκος** που εκπροσωπούσε το ίδρυμα διαφώνησε με την ίδρυση των Σχολών και των Τμημάτων αυτών, υποστηρίζοντας ότι η ίδρυση γίνεται βεβιασμένα υπό την πίεση τοπικών και πολιτικών παραγόντων, χωρίς να υπάρχουν τεκμηριωμένες μελέτες σκοπιμότητας και βιωσιμότητας των τμημάτων. Αναφέρθηκε επίσης στο γεγονός ότι η Διοίκηση του ΤΕΙ Σερρών πριν ένα ακριβώς χρόνο ζητούσε από το ΣΑΤΕ επιμόνως τη δημιουργία άλλων τμημάτων, ενώ η Διοίκηση του ΤΕΙ Καβάλας, όταν εκλήθη, δεν ζήτησε κανένα νέο Τμήμα από την Επιτροπή Χωροταξικού Σχεδιασμού. ☐

Επιμέλεια: **Μ. Μπρατάκος**

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ (ΟΣΕΠ - ΤΕΙ)

Το ΚΔΣ της ΟΣΕΠ-ΤΕΙ συνεδρίασε στις 19-9-2008 και πήρε τις παρακάτω αποφάσεις:

1. Πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα με τα Τμήματα των ΤΕΙ που δεν έχουν εισακτέους και κινδυνεύουν να κλείσουν. Για την εισαγωγή των φοιτητών στα ΑΕΙ προτείνεται τα παρακάτω:

- Να γίνει αποσύνδεση του Λυκείου από την εισαγωγή των μαθητών στα ΑΕΙ.
- Να καταργηθεί η σημερινή διαδικασία των εισαγωγικών εξετάσεων και να δημιουργηθεί προπαρασκευαστικό έτος στα ΑΕΙ.
- Να συγκροτηθεί μια Επιτροπή Κεντρικού Χωροταξικού Σχεδιασμού, στην οποία θα συμμετέχουν πανεπιστήμια και ΤΕΙ για να αποφεύγεται η δημιουργία ομοειδών Τμημάτων.
- Στις αρχές του επόμενου χρόνου να γίνει ημερίδα με θέμα "Προτάσεις για την εισαγωγή φοιτητών στα ΑΕΙ", στην οποία θα κληθούν όλοι οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας να καταθέσουν τις προτάσεις τους.

2. Εξομίλωση των αποδοχών του ΕΠ των ΤΕΙ με το ΔΕΠ των πανεπιστημίων και αύξηση των αποδοχών στα ΑΕΙ.

Το ΚΔΣ επισημαίνει, ότι οι μισθοί του ΕΠ των ΤΕΙ έχουν να αυξηθούν από το 1997. Εάν δεν έχουμε θετική απάντηση στο αίτημά μας το ΚΔΣ θα ξανασυνεδριάσει σε ένα μήνα για να εξαγγείλει κινητοποιήσεις.

3. Να ολοκληρωθεί η έκδοση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων ΤΕΙ στις ειδικότητες που εκκρεμούν. Στη συνάντηση που είχαμε με τον Υπουργό Παιδείας στις 25/2/08, ο Υπουργός είχε δεσμευτεί ότι μέχρι τον Ιούνιο του 2008, θα είχε ολοκληρωθεί η έκδοση των επαγγελματικών δικαιωμάτων στις ειδικότητες που εκκρεμούν. Δυστυχώς όμως μέχρι σήμερα δεν υλοποίησε την υπόσχεσή του... ενώ παράλληλα ψηφίστηκε στη Βουλή το νομοσχέδιο για τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών.

4. Να σταματήσουν οι παραπλανητικές διαφημίσεις από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για τα Κολέγια και τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών.

Ο Πρόεδρος, **Γιάννης Τσάκνης**

Ο Γεν. Γραμματέας, **Γιώργος Ανδρεάδης**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

Γ. Τσάκνης
Μ. Μπρατάκος

Αν
υπάρχει ένα
ΤΕΙ,
που μόνο η ελληνική
αναφορά του προκαλεί
φωνόμενα χιονοτύβαδάς
στο αντίστοιχο φοιτητικό
κύκλο που δεν αναμφίβολα
είναι τα **ΕΠΑΝΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ**
ΙΚΑΙΔΙΩΜΑΤΑ των υ
αποφοίτων.
Πριν ούμως συζητή-
σουμε το θέμα ας δώσουμε σε
λίγες γραμμές ποιά είναι η
«νέα οικονομία της
γνώσης» που συμφώ-
νησαν οι χώρες της
Ευρωπαϊκής
Ένωσης (Ε.Ε.)
σχετικά με το
εκπαιδευτικό σύστημα
το Μάρτιο του 2000
στο Ευρωπαϊκό
Συμβούλιο στη
Λισσαβόνα και
τι έχει πραγμα-
τοποιηθεί μέχρι
σήμερα.
Στρατηγικός στόχος της Ε.Ε.
είναι η ανάπτυξη συναπτικών πρωτο-
βουλίων ώστε, η Ε.Ε. να αναδιγείθη μέχρι
το 2010, ωστόπι σημαντική και δυναμική οικονομία
γνώσης παγκοσμίως. Η
μεγαλύτερη στάθερη
ανάπτυξη που
είναι αυγούσκες έργοστα
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ Ή
ωστόσων προϋποθέτει
επαχθημάτων στην
υιοθέτηση ανάλογων
κοινωνική, ευημερία και
των χώρων της.
2005 το εξειδικεύμενό^η
ση, και κατάρτιση
ων παραπάνω στόχων
ενόψει πρόσδο και
κοινοτήτων κατέληξε
κό, ότι ο προσποθείς
πατα που γίνονται στις
την προσφορμή των
ης και κατάρτισης.

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΤΣΑΚΝΗΣ***

Τα ΤΕΙ πρέπει να χρηματοδοτηθούν γενναία από την κυβέρνηση και να προκηρυχθούν άμεσα 5.000 θέσεις εκπαίδευτικού προσωπικού για να μπορούν να παρέχουν ποιοτική ανώτατη εκπαίδευση.

Κεντρικό πρόβλημα η υποχρηματοδότηση για τα ΤΕΙ

Πολλά τμήματα των ΤΕΙ δεν είναι εξοπλισμένα με σύγχρονο εξοπλισμό με αποτέλεσμα η εκπαίδευση να είναι ανεπαρκής

συνέντευξη
στον Δημήτρη Χρυσικόπουλο

Για άλλη μια χρονιά σημαντικός αριθμός τμημάτων ΤΕΙ «έμεινε» χωρίς σπουδαστές. Κατά τη γνώμη σας, γιατί συμβαίνει αυτό;

Η σημαντικότερη αιτία είναι ότι δημιουργήθηκαν αντίστοιχα τμήματα με το ίδιο πρόγραμμα σπουδών από τα πανεπιστήμια με αποτέλεσμα οι απόφοιτοι λυκείου να δηλώνουν αυτά τα Τμήματα. Πρέπει να τονιστεί ότι έγινε Τειοποίηση των Πανεπιστημίων και όχι Πανεπιστημοποίηση των ΤΕΙ. Αναφέρω ορισμένα παραδείγματα: (1) το τμήμα Νοσηλευτικής υπήρχε στα ΤΕΙ από το 1974 και μετά το 2000 έγινε αντίστοιχο τμήμα στην Ιατρική Σχολή, (2) το τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων και Πληροφορικής υπήρχαν στα ΤΕΙ από το 1974 και στη συνέχεια δημιουργήθηκαν αντίστοιχα τμήματα στα πανεπιστήμια. Τα τμήματα Τουριστικών Επιχειρήσεων έχουν πρόβλημα εισακτέων και πριν 2 χρόνια το Υπουργείο Παιδείας μελετά την ίδρυση τμήματος Διοίκησης Τουρισμού στο Πανεπιστήμιο Πειραιά. Αυτό πρέπει να σταματήσει και απαιτείται να γίνει μια επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού όπου θα συμμετέχουν Πανεπιστήμια και ΤΕΙ και θα αποφασίζεται η δημιουργία νέων τμημάτων. Ακόμη, δημιουργήθηκαν πολλά τμήματα στην περιφέρεια με πολιτικά κριτήρια, χωρίς να γίνει

μια έρευνα αγοράς για τις δυνατότητες βιωσιμότητας αυτών των τμημάτων.

Πόσο θεωρείτε ότι επέδρασε για τη φετινή εικόνα ο νέος νόμος του υπουργείου Παιδείας για τα κολέγια και τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών;

Αναμφισβήτητα, έπαιξε σημαντικό ρόλο στις επιλογές των υποψηφίων, γιατί οι γονείς συγκρίνοντας το κόστος διαμονής των παιδιών τους σε ένα περιφερειακό ΤΕΙ με το κόστος παρακολούθησης ενός κολεγίου προτιμούν το δεύτερο γιατί είναι στο χώρο διαμονής τους και έχει χαμηλότερο κόστος. Επιπρόσθετα τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών διαφημίζουν συνεργασίες με ξένα πανεπιστήμια και υπόσχονται επαγγελματικά δικαιώματα με αποτέλεσμα να προτιμούνται από αρκετούς υποψήφιους. Τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών έχουν μια έτοιμη πελατεία από τους υποψηφίους που δεν κατάφεραν να εισαχθούν στη Σχολή προτίμησή τους στα ΑΕΙ.

Από την άλλη, πάντως, το Υπουργείο επιχείρησε για άλλη μια φορά να ενισχύσει τα ΤΕΙ, ιδίως δε τα περιφερειακά, με αύξηση των θέσεων εισακτέων. Τελικά, μήπως τα ΤΕΙ δεν είναι ελκυστικά για τους υποψήφιους;

Η αύξηση των θέσεων των εισακτέων δεν συμβάλλει στην ενίσχυση των ΤΕΙ. Τα ΤΕΙ πρέπει να χρηματοδοτηθούν γενναία από την κυβέρνηση να προκη-

* Ο Γ. Τσάκνης είναι Διευθυντής της Σχολής Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής του ΤΕΙ-Α

ρυχθούν άμεσα 5.000 θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού για να μπορέσουν να παρέχουν ποιοτική ανώτατη εκπαίδευση. Υπάρχουν τμήματα των TEI που είναι πολύ ελκυστικά και έχουν βάση εισαγωγής υψηλότερη από πολλά πανεπιστήμια.

Παράλληλα, υπήρξε και μια συζήτηση για αλλαγές ακόμα και των σπουδών σε τμήματα που θεωρούνται μη ελκυστικά. Σε ποιο σημείο βρίσκεται η διαδικασία αυτή ;

Είχε γίνει μια Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού από την προηγούμενη Υπουργό Παιδείας κ. Γιαννάκου, στην οποία κατατέθηκαν διάφορες προτάσεις για μετονομασίες, μετεξελίξεις των τμημάτων που έχουν πρόβλημα, αλλά δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έχουν υλοποιηθεί οι προτάσεις της επιτροπής.

Γενικότερα, όσον αφορά το ζήτημα της ένταξης των TEI στην ανώτατη εκπαιδευτική βαθμίδα, τι θεωρείτε ότι πρέπει να γίνει, ώστε να μην παραμένει απλώς «κενό γράμμα» ;

Τα TEI στην εικοσιπεντάχρονη πορεία τους είχαν μια εξελικτική πορεία και πολλά τμήματα παρέχουν υψηλό επίπεδο σπουδών. Ακόμη, ανέπτυξαν συνεργασίες με ξένα πανεπιστήμια και διοργάνωναν κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα. Σήμερα γίνονται κοινά μεταπτυχιακά με πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού σε περισσότερα από 50 τμήματα των TEI. Είναι πλέον ώριμο το αίτημα να ονομαστούν τα TEI τεχνικά πανεπιστήμια. Άλλα πρέπει η πολιτεία να εναρμονίσει το θεσμικό τους πλαίσιο με τα πανεπιστήμια, να αυξήσει τη χρηματοδότηση, τις υποδομές και να εκδώσει τα επαγγελματικά δικαιώματα στις ειδικότητες που εκκρεμούν.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα τα TEI και ποιες νομίζετε ότι είναι οι δέουσες και εφαρμόσιμες λύσεις ;

Τα TEI αντιμετωπίζουν πρόβλημα υποχρημα-

τοδότησης, γιατί παρότι έχουν τον ίδιο αριθμό φοιτητών με τα πανεπιστήμια η σχέση χρηματοδότησής τους είναι 1:5. Επίσης το μόνιμο Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό στα πανεπιστήμια είναι 9.700, στα TEI το Εκπαιδευτικό Προσωπικό είναι 2.350. Επίσης, πολλά τμήματα των TEI δεν είναι εξοπλισμένα με σύγχρονο εξοπλισμό με αποτέλεσμα η εκπαίδευση να είναι ανεπαρκής. Υπάρχει έλλειψη υποδομών με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν διαθέσιμοι χώροι για ερευνητική δραστηριότητα. Δυστυχώς, εδώ πρέπει να τονιστεί ότι παρότι το Εκπαιδευτικό Προσωπικό των TEI έχει διπλάσιο ωράριο από το αντίστοιχο των πανεπιστημιακών αμείβεται λιγότερο.

Από την εμπειρία σας, ποια είναι η επαγγελματική πορεία των πτυχιούχων των TEI ;

Οι πτυχιούχοι πολλών τμημάτων TEI έχουν πετύχει στην αγορά εργασίας και έχουν διαπρέψει σε μεταπτυχιακά προγράμματα πολλών ξένων πανεπιστημίων. Όμως, εκκρεμεί η έκδοση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε 34 ειδικότητες των TEI και αυτό είναι ένας από τους λόγους που κάνει πολλά τμήματα των TEI μη ελκυστικά στους αποφοίτους λυκείου.

Δημιουργήθηκαν πολλά τμήματα στην περιφέρεια με πολιτικά κριτήρια, χωρίς να γίνει έρευνα αγοράς για τις δυνατότητες βιωσιμότητάς τους.

Επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων ΤΕΙ & η αντιμετώπισή τους

από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Kupies και Kύριοι

Αν υπάρχει ένα ζήτημα στα ΤΕΙ, που μόνο η λεκτική αναφορά του προκαλεί φαινόμενα χιονοστιβάδας στο αντίστοιχο φοιτητικό κίνημα, αυτό αναμφίβολα είναι τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων μας.

Πριν όμως συζητήσουμε το θέμα ας δούμε σε λίγες γραμμές ποια είναι η «νέα οικονομία της γνώσης» που συμφώνησαν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) σχετικά με το εκπαιδευτικό σύστημα το Μάρτιο του 2000 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα και τι έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα.

Στρατηγικός στόχος της Ε.Ε. είναι η ανάληψη σημαντικών πρωτοβουλιών ώστε, η Ε.Ε. να αναδειχθεί μέχρι το 2010, ως η πιο σημαντική και δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως με σταθερή οικονομική ανάπτυξη που θα διασφαλίζει καλύτερες συνθήκες εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η επίτευξη των παραπάνω στόχων προϋποθέτει πρωτοβουλίες ριζικών μετασχηματισμών στην οικονομία αλλά και στην υιοθέτηση ανάλογων προγραμμάτων για την κοινωνική ευημερία και τα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών της.

Μέχρι το 2005 το εξειδικευμένο πρόγραμμα «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010» για την

επίτευξη των παραπάνω στόχων δεν είχε επιτύχει την αναμενόμενη πρόοδο και η επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατέληξε ότι «είναι πράγματι ανησυχητικό, ότι οι προσπάθειες μεταρρυθμίσεων και τα βήματα που γίνονται στις Ευρωπαϊκές χώρες για την προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες που δημιουργεί η κοινωνία της γνώσης, δεν διασφαλίζουν την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί».

του Μ. Μπρατάκου*

Σημαντικά βήματα στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει και συνεχίζονται αφού οι ανάγκες μεταρρύθμισης είναι ακόμα μεγάλες και τα προβλήματα των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ εξίσου σοβαρά. Μία σειρά από νομοθετικές ρυθμίσεις είναι καθοριστικές για τη φυσιογνωμία και τη λειτουργία των Ιδρυμάτων της Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Ν. 2916/2001, 2909/2001, 3404/2005, 3374/2005, 3549/2007, 3653/2008) έτσι ώστε οι απόφοιτοί

*Ο Μ. Μπρατάκος είναι Αντιπρόεδρος του ΤΕΙ-Α, καθηγητής στο τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων

τους να αποκτούν τα προσόντα και τις δεξιότητες εκείνες που θα τους καταστήσουν ικανούς να μπουν στην «αγορά εργασίας» προκειμένου να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της ανεργίας αλλά και μίας ανάπτυξης άξιας λόγου στη χώρα. Έτσι η πολιτεία καθόρισε σε ΦΕΚ τα περιεχόμενα σπουδών 195 Τμημάτων των ΤΕΙ - δηλαδή όλων των Τμημάτων των ΤΕΙ - ως πρώτο βήμα για τη συνέχιση της περιγραφής του αποφοίτου ΤΕΙ, ο οποίος κατά τη διάρκεια των σπουδών του με τον τρόπο αυτό αποκτά ένα σύνολο εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων και δεξιοτήτων που τον καθιστούν ικανό να εκτελέσει μια σειρά δραστηριοτήτων του γνωστικού του αντικειμένου. Επειδή αρκετά συχνά γίνεται αναφορά στις δεξιότητες, ικανότητες και προσόντα που πρέπει να διαθέτουν οι πτυχιούχοι μας καλόν είναι να αποσαφηνίσουμε εδώ τους όρους αυτούς.

Ο όρος δεξιότητα σχετίζεται με ένα επάγγελμα και αναφέρεται στις αποκτηθείσες ικανότητες, γνώσεις και επιδεξιότητες που απαιτούνται για την άσκηση ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος. Αποτελεί τη σχετική γνώση και εμπειρία που απαιτείται για την εκτέλεση ενός επαγγέλματος ή και το αποτέλεσμα της εκπαίδευσης, κατάρτισης και εμπειρίας που μαζί με το σχετικό know-how προσδιορίζουν την ύπαρξη τεχνικών γνώσεων. Αντίθετα **ο όρος προσόν** είναι ευρύτερος της δεξιότητας και αναφέρεται στις απαιτήσεις εισόδου σε ένα επάγγελμα ή την επίσημη αναγνώριση της εκπαίδευσης που κατέχει ο ενδιαφερόμενος. Στην ουσία **τα προσόντα περιγράφουν δύο καταστάσεις:**

- α. τις απαιτήσεις εισόδου ή προαγωγής σε κάποιο επάγγελμα και
- β. ένα επίσημο έγγραφο (πτυχίο, δίπλωμα) που αναγνωρίζει την επιτυχή ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.

Ο όρος ικανότητα είναι ευρύτερος και περιγράφει την πραγματική δυνατότητα του ατόμου προκειμένου να χρησιμοποιεί τις αποκτηθείσες δεξιότητες, γνώσεις και κλίσεις

σε σταθερές ή μεταβαλλόμενες εργασιακές καταστάσεις. Κατ' ουσίαν πρόκειται για αποδεδειγμένη ατομική δυνατότητα αξιοποίησης του know-how των δεξιοτήτων, προσόντων ή γνώσεων με σκοπό την αντιμετώπιση καθημερινών ή έκτακτων εργασιακών καταστάσεων και απαιτήσεων.

Παρά τις εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις που αποκτούν οι πτυχιούχοι ΤΕΙ και την αναγνώριση και καταξίωσή τους ως επιστημονικό στελεχιακό δυναμικό σε επιχειρήσεις και φορείς του Δημόσιου Τομέα, η απορρόφησή τους δεν είναι η αναμενόμενη.

Σε σχέση με τους απόφοιτους Πανεπιστημίων, αν ξειρέσει κανείς την απορρόφηση στη Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, η απορρόφηση των αποφοίτων ΤΕΙ είναι πάρα πολύ καλύτερη.

Η «περιορισμένη» επαγγελματική απορρόφηση των αποφοίτων από την Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση οφείλεται σε εμμονές και χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες του παραγωγικού ιστού της Ελληνικής Οικονομίας. Επίσης οφείλεται στην ενδημική επενδυτική άπνοια παρά την ασυνήθιστα υψηλή κερδοφορία του κεφαλαίου σε ολόκληρη την προηγούμενη δεκαετία. Ο πραγματικός λόγος δεν είναι κάποια αναντιστοιχία των μορφωτικών εφοδίων των αποφοίτων μας προς τις λεγόμενες ανάγκες των επιχειρήσεων, αλλά το γεγονός ότι οι όποιες νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται είναι πολύ λιγότερες από την αύξηση του βαθμού απασχόλησης στον ενεργό πληθυσμό της χώρας. Δεν είναι λοιπόν οι ικανότητες που λείπουν από την υπάρχουσα αγορά εργασίας, αλλά οι επενδύσεις που θα δημιουργούσαν επαρκείς θέσεις απασχόλησης. Η αναντιστοιχία αυτή επιτείνεται από την ολιγωρία που έχει δείξει η πολιτεία, όλα τα προηγούμενα χρόνια, από τη μη έκδοση των επαγγελματικών δικαιωμάτων σειράς ειδικοτήτων των ΤΕΙ. **Το ΥΠΕΠΘ θα έπρεπε σύμφωνα με το Ν. 1404/83 να έχει εκδώσει τα Επαγγελματικά Δικαιώματα όλων**

των ειδικοτήτων. Συγκεκριμένα στο άρθρο 25 προβλέπει: «Στους πτυχιούχους των ΤΕΙ αναγνωρίζονται επαγγελματικά δικαιώματα, που καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από γνώμη του Σ.Τ.Ε., το αργότερο έξι μήνες πριν από την αποφοίτηση των πρώτων σπουδαστών ΤΕΙ για τις υπάρχουσες ειδικότητες, και προκειμένου για νέες ειδικότητες, ταυτόχρονα με τη δημιουργία τους ή με την ίδρυση αντίστοιχων Τμημάτων. Με ίδια Προεδρικά Διατάγματα καθορίζονται οι προϋποθέσεις και κάθε λεπτομέρεια για τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος όπου αυτή απαιτείται».

Παρά ταύτα 25 χρόνια μετά και η μη έκδοση Επαγγελματικών Δικαιωμάτων για κάποιες ειδικότητες συνεχίζεται με τεράστιες συνέπειες για τους πτυχιούχους ΤΕΙ καθώς αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα στην άσκηση του επαγγέλματός τους. Την ίδια στιγμή που απόφοιτοι Ιδρυμάτων τριετούς διάρκειας φοίτησης παίρνουν άδεια άσκησης επαγγέλματος αντίστοιχη με αυτή των αποφοίτων Ελληνικών Πανεπιστημίων και εντάσσονται στο δημόσιο στην κατηγορία Π.Ε.

Διαφορετική αντιμετώπιση εκ μέρους του ΥΠΕΠΘ διαφαίνεται να υπάρχει τα τελευταία 3 χρόνια.

Συγκεκριμένα:

Περιεχόμενο σπουδών Τμημάτων

↙ Στα ΤΕΙ λειτουργούν συνολικά 195 τμήματα, εκ των οποίων μόνο τα 31 είχαν Περιεχόμενο Σπουδών.

↙ Με υπουργικές Αποφάσεις και ύστερα από σχετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΣΑΤΕ) εκδόθηκε το περιεχόμενο Σπουδών και για τα 195 Τμήματα.

Επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων

Συνολικά στα ΤΕΙ λειτουργούν

92 ειδικότητες

↙ Μέχρι το 2005 είχαν εκδοθεί Προεδρικά Διατάγματα για καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων για 51 εξ αυτών, ενώ εκκρεμούσαν για πάρα πολλά χρόνια επαγγελματικά δικαιώματα 41 ειδικοτήτων.

↙ Στο Συμβούλιο της Επικρατείας εκκρεμούσε για μία δεκαετία η εκδίκαση προσφυγής του ΤΕΕ για ακύρωση του Π.Δ. 318/94, που αφορούσε τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των Τμημάτων:

- Πολιτικών Έργων Υποδομής
- Πολιτικών Δομικών Έργων
- Τοπογραφίας

↙ Εκδικάσθηκε το Μάιο 2005, μετά από πολλές αναβολές που επεδίωκαν οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες του ΥΠΕΠΘ, και με την αριθμ. 678/2005 απόφασή του ακύρωσε τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των ανωτέρω Τμημάτων, θέτοντας έμμεσα σε αμφισβήτηση τον ανώτατο χαρακτήρα των ΤΕΙ.

↙ Το Συμβούλιο της Επικρατείας εν όψει έκδοσης αυτής της απόφασης δεν επεξεργαζόταν κανένα σχέδιο Π.Δ. για Επαγγελματικά Δικαιώματα.

↙ Εκδόθηκε η αριθμ. 678/2005 απόφαση για το παραπάνω θέμα, η οποία έθετε έμμεσα σε αμφισβήτηση την ανωτατοποίηση των ΤΕΙ.

↙ Το ΥΠΕΠΘ έθεσε σε προτεραιότητα την έκδοση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Τμημάτων ΤΕΙ που εκκρεμούσαν για δεκαετίες. Σε συνεργασία με το ΣΑΤΕ, συγκρότησε ανά Τομέα Ειδικές Επιστημονικές Επιτροπές προκειμένου να διαμορφώσουν εισηγήσεις για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα, προς το αρμόδιο κατά Νόμο όργανο, δηλαδή το Συμβούλιο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΣΑΤΕ) του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (ΕΣΥΠ). Οι ανωτέρω Επιτροπές ολοκλήρωσαν το έργο τους για τα Τμήματα:

- Σχεδιασμού και Παραγωγής Ενδυμάτων
- Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου
- Διεθνούς Εμπορίου
- Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων
- Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών
- Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής
- Εφαρμογών Ξένων Γλωσσών στη Διοίκηση και το Εμπόριο
- Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού
- Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων
- Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής.
- Το Συμβούλιο της Επικρατείας γνωμοδότησε θετικά για την έκδοση Π.Δ. με τα επαγγελματικά δικαιώματα των παραπάνω Τμημάτων και ήδη δημοσιεύτηκαν τα ΦΕΚ.
- Γνωμοδότησε ήδη το Συμβούλιο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης για επαγγελματικά δικαιώματα των παρακάτω Τμημάτων Πληροφορικής και τα σχετικά σχέδια Προεδρικών Διαταγμάτων έχουν προωθηθεί στο Συμβούλιο Επικρατείας με τη σύμφωνη γνώμη Πανεπιστημιακών αντίστοιχων ειδικοτήτων Πληροφορικής και επίκειται η έκδοσή τους σε ΦΕΚ
  - Πληροφορικής
  - Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων
  - Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
  - Πληροφορικής και Επικοινωνιών
  - Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων
  - Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών
  - Βιομηχανικού Σχεδιασμού
  - Βιομηχανικής Πληροφορικής
  - Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης
  - Πληροφορικής και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
  - Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων και Δικτύων.
- Γνωμοδότησε το ΣΑΤΕ για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των Τμημάτων του Π.Δ. 318/94
  - Πολιτικών Δομικών Έργων
  - Πολιτικών Έργων Υποδομής
  - Τοπογραφίας
  - Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας,

τα οποία έχουν υπογραφεί από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων και έχουν προωθηθεί για υπογραφή στο ΥΠΕΧΩΔΕ Σήμερα, αυτή την ώρα που συζητούμε το επίμαχο θέμα των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων ΤΕΙ, το ΣΑΤΕ συνεδριάζει προκειμένου να γνωμοδοτήσει για μίαν ακόμη σειρά ειδικοτήτων των ΤΕΙ και συγκεκριμένα των Τμημάτων:

- Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών
- Γεωργικής Μηχανολογίας και Υδάτινων Πόρων
- Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου
- Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
- Αρχιτεκτονικής Τοπίου
- Οικολογίας και Περιβάλλοντος
- Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων (ΣΓΤΚΣ)
- Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΣΔΟ).

Ακολουθεί η επεξεργασία Επαγγελματικών Δικαιωμάτων για 17 ειδικότητες των Σχολών ΣΤΕΦ και ΣΓΤΚΣ, οπότε και ολοκληρώνεται η πολυετής αυτή άδικη από πλευράς Πολιτείας αντιμετώπιση των αποφοίτων ΤΕΙ.

Με το κλείσιμο των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων των ειδικοτήτων αυτών, διασφαλίζεται πλέον η **ισότιμη πρόσβαση των νέων ανθρώπων στην εκπαίδευση και εργασία** απομονώνοντάς τα από πολλές δεκαετίες οργανωμένα, πολλάκις συντεχνιακά συμφέροντα υπό μορφή φορέων ή επιμελητηρίων, που παρεμποδίζουν με κάθε μέσο την παραγωγική και τεχνολογική ανάπτυξη της χώρας εν ονόματι των στενών επαγγελματικών και οικονομικών συμφερόντων των μελών τους. ☑

Ομιλία του επιστημονικού υπευθύνου της Οριζόντιας Δράσης Ελληνικών ΤΕΙ,
Μ. Μπρατάκου
στην Ολομέλεια των Γραφείων Διασύνδεσης στην Κεφαλλονιά, Ιούνιος 2008

4 ΑΡΘΡΑ ΑΠΟΨΕΙΣ

■ **N. Παταργιάς**

Ο Άλμπερτ Αϊνστάιν και ο Νιλς Μπορ.

Οι δύο μεγάλοι φυσικοί του 20^{ου} αιώνα

■ **A. Καμμάς**

Η πτωματική σύνοδος και
η περίοδος της πορνοκρατίας

■ **Γ. Γιαννακόπουλος**

Σμύρνη: Η μητρόπολη του μικρασιατικού
ελληνισμού

■ **Δ. Χανιώτης**

Η πείνα στην εποχή του Cern...

■ **Δ. Μπουρής**

Το αληθές “είναι” της ανέχειας και το ψευδές
“φαίνεσθαι” της στατιστικής φτώχειας

Ο Άλμπερτ Αϊνστάιν και ο Νιλς Μπορ

Οι δύο μεγάλοι φυσικοί
του 20ου αιώνα

του Ν. Παταργιά*

ύο επιστήμονες που συνεισέφεραν τα μέγιστα στην εξέλιξη της σύγχρονης φυσικής στον αιώνα που πέρασε είναι ο Αϊνστάιν και ο Μπορ.

Ο πρώτος διατύπωσε την θεωρία της σχετικότητας και άνοιξε το δρόμο της κβαντομηχανικής και ο δεύτερος ακολουθώντας αυτόν τον δρόμο άλλαξε ριζικά την εικόνα της φύσης για τους φυσικούς. Είναι αξιοσημείωτο ότι η ζωή των δύο αυτών επιστημόνων είχε πολλά κοινά σημεία αλλά υπήρξε και μια μακροχρόνια διαφωνία σχετικά με την ορθότητα αυτή καθεαυτή της κβαντομηχανικής. Αξίζει λοιπόν να κοιτάξει κανείς τη ζωή των δύο αυτών μεγάλων επιστημόνων με συγκριτικό τρόπο.

Άλμπερτ Αϊνστάιν (Albert Einstein)

Ο Αϊνστάιν (1879-1955), ένας από τους μεγαλύτερους φυσικούς όλων των εποχών, γεννήθηκε στο Ουλμ (Ulm) της Γερμανίας από εβραϊκή οικογένεια και ήταν, όπως και ο Νεύτωνας, μέτριος μαθητής. Στα παιδικά του χρόνια μάλιστα άργησε τόσο πολύ να μιλήσει ώστε οι γονείς του άρχισαν να φοβούνται ότι ήταν καθυστερημένος. Ο Αϊνστάιν απαρνήθηκε το αυστηρό γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα όταν μάλιστα ένας από τους καθηγητές του, του είπε «*Einstein, δεν θα καταφέρεις τίποτα στη ζωή σου*». Τις γυμνασιακές του σπουδές περάτωσε στην Ελβετία και επειδή δεν μπόρεσε να καταλάβει μια πανεπι-

στηματική θέση μετά την αποφοίτησή του από το Swiss Federal Polytechnic School, από το 1902 μέχρι το 1909 υπηρέτησε ως ένας άσημος δημόσιος υπάλληλος στο ομοσπονδιακό Γραφείο Ελβετικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας στη Βέρνη. Η εργασία αυτή του άφηνε αρκετό ελεύθερο χρόνο για να ασχοληθεί με αυτό που αγαπούσε περισσότερο, την έρευνα στο τομέα της θεωρητικής φυσικής. Αποτέλεσμα της ερευνητικής εργασίας του ήταν ότι σε τέσσερα μόλις χρόνια, το 1905 πήρε το διδακτορικό του δίπλωμα. Την ίδια χρονιά σε ηλικία 26 ετών δημοσίευσε τρεις επιστημονικές

“ ΌΛΟΙ ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ
ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΑΔΡΑΝΕΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ”

*Ο Ν. Παταργιάς είναι καθηγητής του Γενικού Τμήματος Φυσικής - Χημείας & Τ/Υ

εργασίες οι οποίες έφεραν επανάσταση στη φυσική. Αν και στην αρχή ο περισσότερος κόσμος της φυσικής ήταν αδιάφορος ή σκεπτικός, τελικά ακόμη και τα πλέον μη αναμενόμενα συμπεράσματα του Αϊνστάιν επιβεβαιώθηκαν πειραματικά και η ανάπτυξη σε αυτό που ονομάζεται σύγχρονη φυσική άρχισε με έντονο ρυθμό.

Οι σημαντικές εργασίες του

Το 1905 ήταν ένα απίστευτο έτος για τον «πρόθυμο επαναστάτη» Άλμπερτ Αϊνστάιν, αφού σε αυτό το έτος δημοσίευσε, πέραν των άλλων, τρεις αθάνατες εργασίες σε τρία διαφορετικά αντικείμενα η καθεμία επαναστατική και από μόνη της άξια ενός βραβείου Νόμπελ.

ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ με τίτλο «**Μια ευρετική* άποψη για την παραγωγή και για τους μετασχηματισμούς του φωτός**». (Al. Einstein, Ann. Physik, 17:132, 1905) ερμήνευσε το φωτοηλεκτρικό φαινόμενο που είχε μελετήσει πειραματικά ο Λενάρ (Lenard).

Η ερμηνεία του φωτοηλεκτρικού φαινομένου στηρίχθηκε στο γεγονός ότι το φως, επεκτείνοντας την υπόθεση του Πλανκ (Planck), δεν εκπέμπεται κατά συνεχή τρόπο, αλλά σε μικρά πακέτα ενέργειας (κόκκους ασυνεχών κβάντων ενέργειας) που ονομάζονται **κβάντα** (quanta) ή **φωτόνια** καθένα με **ενέργεια** $E=hf$, όπου f η συχνότητα του φωτός και h η σταθερά του Πλανκ. Η πρώτη αυτή εργασία απέφερε το 1921 στον Αϊνστάιν το **βραβείο Νόμπελ**.

ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΡΓΑΣΙΑ που είχε τίτλο «**Περί κινήσεως σωματιδίων που αιωρούνται σε υγρά, όπως απαιτείται από τη μοριακή-κινητική θεωρία της θερμότητας**» (Al. Einstein, Ann. Physik, 17:549, 1905), εξηγούσε την κίνηση Μπράουν (Brown) και παρείχε ισχυρά επιχειρήματα για την ύπαρξη των ατόμων.

Η ΤΡΙΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ, η οποία είναι ίσως η πιο σημαντική από όλες, περιέχει τη διατύπωση της θεωρίας της ειδικής σχετικότητας και έχει τίτλο «**Περί της ηλεκτροδυναμικής των κινου-**

μένων σωμάτων» (Al. Einstein, Ann. Physik, 17:891, 1905).

Ο Αϊνστάιν θεμελίωσε την ειδική θεωρία της σχετικότητας στηριζόμενος σε δύο αξιώματα:

Πρώτο Αξίωμα

«Όλοι οι νόμοι της φυσικής παραμένουν οι ίδιοι σε όλα τα αδρανειακά συστήματα αναφοράς».

* Ένα επιχείρημα αναφέρεται ως ευρετικό όταν είναι εύλογο και διαφωτιστικό αλλά δεν είναι αυστηρά θεμελιωμένο.

Δεύτερο Αξίωμα

«Η ταχύτητα του φωτός στο κενό έχει την ίδια τιμή $c=3,00 \times 10^8$ m/s σε όλα τα αδρανειακά συστήματα αναφοράς».

Αυτές οι φαινομενικά αθώες προτάσεις οδηγούν σε πολύ σημαντικά **συμπεράσματα**.

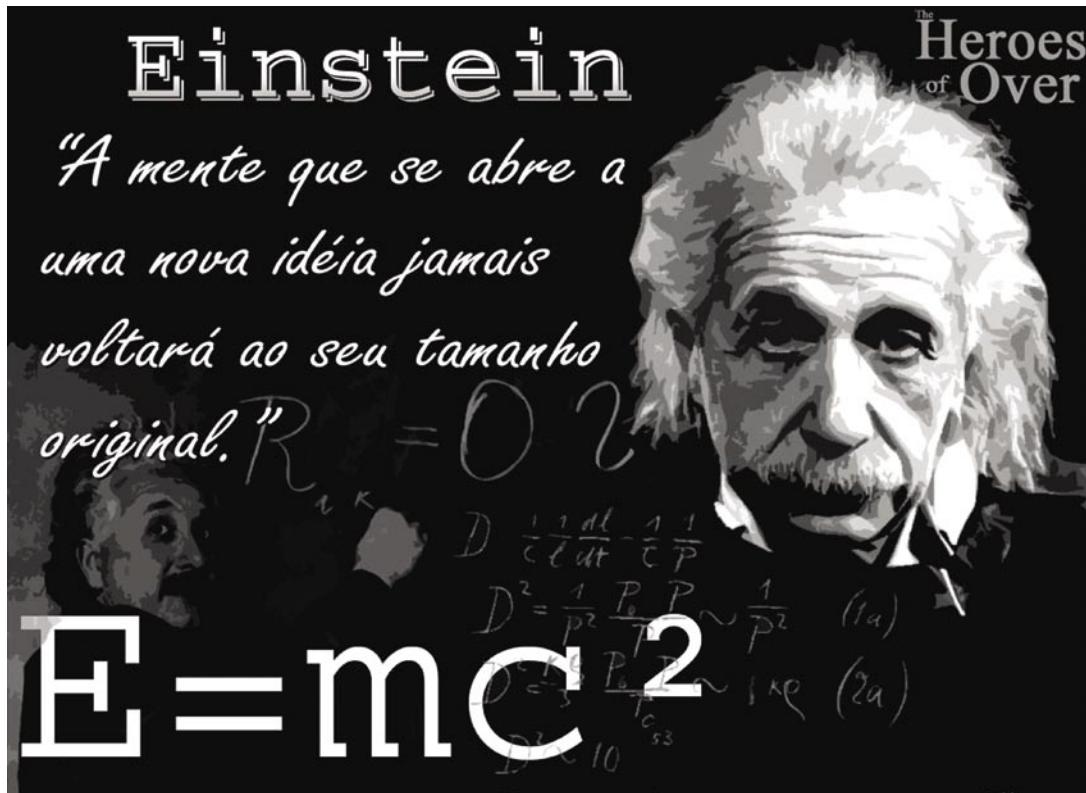
Τρία από αυτά είναι:

✓ Όταν δύο παρατηρητές, που κινούνται ο ένας ως προς τον άλλο, μετρήσουν ένα χρονικό διάστημα ή ένα μήκος, μπορεί να μη βρουν το ίδιο αποτέλεσμα.

✓ Γεγονότα (events) που φαίνονται ταυτόχρονα για έναν παρατηρητή, ίσως δεν είναι ταυτόχρονα για κάποιον άλλο. Αυτό σημαίνει ότι ο ταυτοχρονισμός δεν είναι απόλυτη έννοια.

✓ Για να ισχύουν οι αρχές διατήρησης ορμής και ενέργειας σε όλα τα αδρανειακά συστήματα αναφοράς, ο δεύτερος νόμος του Νεύτωνα και οι ορισμοί της ορμής και κινητικής ενέργειας πρέπει να αναθεωρηθούν.

Η ειδική θεωρία της σχετικότητας είναι μια γενίκευση της Νεύτωνιας μηχανικής. Όλες οι αρχές της Νεύτωνιας μηχανικής παρουσιάζονται ως οριακές περιπτώσεις όταν θεωρήσουμε ότι τα μέτρα των ταχυτήτων είναι πολύ μικρά συγκριτικά με την ταχύτητα του φωτός. Η θεωρία της ειδικής σχετικότητας είχε σημαντικές συνέπειες σε όλους τους κλάδους της φυσικής, όπως η θερμοδυναμική, ο ηλεκτρομαγνητισμός, η οπτική, η ατομική και πυρηνική φυσική και η φυσική υψηλών ενεργειών. Κατά την άποψη του ίδιου του Αϊνστάιν το πιο σημαντικό αποτέλεσμα της ειδικής σχετικότητας ήταν η αποδείξη της σχετικότητας της ταχύτητας του φωτός σε όλα τα αδρανειακά συστήματα αναφοράς.

λεσμα της ειδικής θεωρίας της σχετικότητας είναι η ισοδυναμία μάζας και ενέργειας που συμπυκνώνεται στη σχέση υλο-ενέργειας, $E = m c^2$. Το ακριβές φυσικό νόημα αυτής της σχέσης, που εκφράζει ίσως τον διασημότερο νόμο της φυσικής σύμφωνα με τον ίδιο τον Αϊνστάιν, είναι: «Η μάζα ενός σώματος αποτελεί μέτρο του ενεργειακού του περιεχομένου» όταν η ενέργεια μεταβάλλεται κατά L , η μάζα του υφίσταται ομόσημη μεταβολή κατά $L / 9 \times 10^{20}$, όπου η ενέργεια μετριέται σε erg και η μάζα σε g».

Η ισοδυναμία αυτή έχει ποικιλοτρόπως επαληθευτεί πειραματικά.

Αναγνώριση του έργου του

Παρά το γεγονός ότι και σήμερα θεωρούμε αυτές τις τρεις εργασίες σταθμούς στην ιστορία της φυσικής, εκείνη την εποχή δεν είχαν γίνει ομόφωνα δεκτές από την διεθνή επιστημονική

κοινότητα. Χρειάστηκαν πάνω από τέσσερα χρόνια, ώσπου ο Αϊνστάιν να βρει μια θέση καθηγητή στο Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης. Όμως σιγά-σιγά η φήμη του όλο και εξαπλώνταν και έτσι το 1913, με την βοήθεια του Μαξ Πλανκ, ιδρύθηκε γι' αυτόν ειδικά μια θέση στο Ινστιτούτο Kaiser Wilhelm της Πρωσικής Ακαδημίας Επιστημών (Βερολίνο). Η θέση αυτή τον άφηνε ελεύθερο να αφοσιωθεί στην έρευνα χωρίς οικονομικές δυσκολίες και υπηρεσιακά καθήκοντα. Τα ενδιαφέροντα του Αϊνστάιν εκείνη την εποχή εστιάζονταν στη βαρύτητα και άρχισε από εκεί που ο Νεύτωνας είχε αφήσει το θέμα αυτό περισσότερο από δύο αιώνες πριν. Το 1915 ο Αϊνστάιν δημοσίευσε τη μελέτη του για την γενική θεωρία σχετικότητας η οποία συνέδεσε τη βαρύτητα με τη δομή του χώρου και του χρόνου. Στη θεωρία αυτή η δύναμη της βαρύτητας μπορεί να θεωρηθεί ότι προέρχεται

από μια ατέλεια του χωροχρόνου* γύρω από ένα υλικό σώμα, έτσι ώστε μια γειτονική μάζα να τείνει να κινηθεί προς αυτό, όπως ένας βώλος κυλάει προς τη βάση μιας κοιλότητας. Η γενική θεωρία της σχετικότητας έχει αντιμετωπίσει με επιτυχία πειραματικούς ελέγχους βασισμένους σε διάφορα φαινόμενα μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν και τρία που πρότεινε ο ίδιος ο Αϊνστάιν (μετατόπιση περιηλίου, εκτροπή του φωτός, βαρυτική μετατόπιση προς το ερυθρό). Μερικές άλλες λεπτομέρειες της γενικής θεωρίας της σχετικότητας είναι δύσκολο να ελεγχθούν πειραματικά και διατηρούν μέχρι σήμερα την θεωρητική τους υπόσταση. Όμως η θεωρία αυτή παίζει κεντρικό ρόλο στην κοσμολογική έρευνα της δομής του σύμπαντος, στο σχηματισμό και την εξέλιξη των αστέρων. Παρ' όλη την πειραματική επαλήθευση αρκετών προβλέψεων της γενικής σχετικότητας, μεγάλη μερίδα θεωρητικών φυσικών αντιμετώπιζε για πολλά χρόνια τη θεωρία αυτή με σκεπτικισμό. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης ήταν να απονεμηθεί στον Αϊνστάιν το 1921 το βραβείο Νόμπελ από την Σουηδική Ακαδημία για την ερμηνεία του φωτοηλεκτρικού φαινομένου και όχι για την τότε μυστηριώδη και αμφιλεγόμενη γενική θεωρία της σχετικότητας.

* Χωροχρόνος ή χώρος Minkowski είναι ένας τετραδιάστατος χώρος όπου το στίγμα ενός συμβάντος καθορίζεται από τρεις «χωρικές» συντεταγμένες χ.ψ.Ζ και μια «χρονική» τ στην οποία πραγματοποιείται.

Ο Αϊνστάιν είχε και άλλες σημαντικές συνεισφορές στην εξέλιξη της σύγχρονης φυσικής

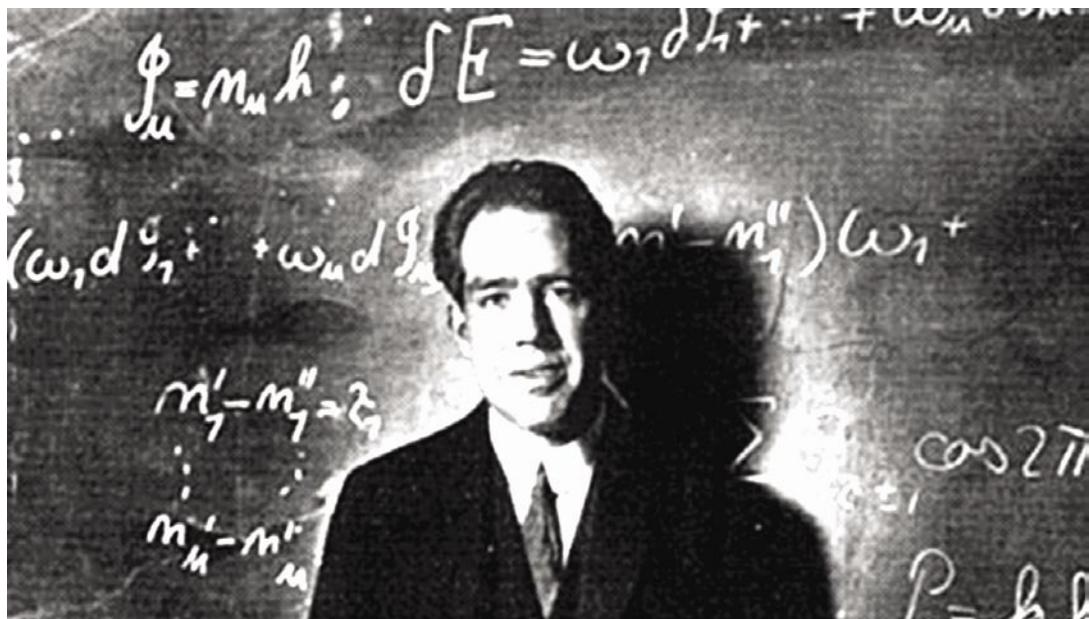
όπως είναι η ιδέα της εξαναγκασμένης εκπομπής ακτινοβολίας, η οποία οδήγησε 40 χρόνια αργότερα στην ανακάλυψη του Λεϊζερ (Laser). Ωστόσο, σ' όλη του τη ζωή απέρριπτε την πιθανολογική ερμηνεία της κβαντομηχανικής σε φαινόμενα ατομικής κλίμακας (ερμηνεία της σχολής Κοπεγχάγης) και τάχθηκε υπέρμαχος της ντετερμινιστικής (αιτιοκρατικής) άποψης. Αναφέρεται ότι είχε πει «**Ο Θεός δεν παίζει ζάρια με τον κόσμο**», για να τονίσει ότι η κβαντομηχανική υπολογίζει μόνο την πιθανότητα να συμβεί ένα γεγονός, οπότε η μελλοντική κατάσταση ενός φυσικού συστήματος δεν είναι μονοσήμαντη γνωστή. **Η διαμάχη του γι' αυτό το θέμα με το Νίλς Μπορ έμεινε ιστορική**.

Ο Αϊνστάιν έγινε μια παγκόσμια διασημότητα, αλλά η φήμη του δεν του παρείχε ασφάλεια όταν ο Χίτλερ και οι Ναζί απέκτησαν ισχύ στη Γερμανία γύρω στο 1930. Έφυγε το 1933 (χρονία που έγραφε με τον Φρόντ το έργο «Πατά πόλεμος») και εργάσθηκε στο Ινστιτούτο Προχωρημένων Σπουδών (Institute for Advanced Studies) του Princeton στο New Jersey αποφεύγοντας τη μοίρα των άλλων Ευρωπαίων Εβραίων που έπεσαν στα χέρια των Γερμανών. Το 1940 απέκτησε την αμερικανική υπηκοότητα. Αφιέρωσε τα περισσότερα από τα τελευταία του χρόνια σε μια ανεπιτυχή έρευνα για μια ενοποιημένη θεωρία βαρύτητας - ηλεκτρομαγνητισμού. Δυστυχώς το πρόβλημα αυτό δεν έχει λυθεί μέχρι σήμερα, η λύση του οποίου θα ήταν πολύ σημαντική για τον φυσικό κόσμο.

“Everything should be made as simple as possible, but not simpler.”

Albert Einstein

Νιλς Μπορ (Niels Bohr)

Ο Νιλς Μπορ (1885-1962), δεύτερος σε σπουδαιότητα φυσικός του 20^{ου} αιώνα μετά τον Αϊνστάιν, γεννήθηκε και πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στην Κοπεγχάγη. Σπούδασε στο πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης όπου εκτός από εξαιρετικός φοιτητής ήταν και πολύ καλός παικτης στη ποδοσφαιρική ομάδα του Πανεπιστημίου. Το 1911 αφού πήρε το διδακτορικό του πήγε στην Αγγλία να εργαστεί στο Καίμπριτζ (Cambridge) με τον Τόμσον (J.Thomson) που είχε ανακαλύψει το 1897 το ηλεκτρόνιο και μετά στο Μάντσεστερ (Manchester) με τον Ράρεφορντ (E-Rutherford) ο οποίος μόλις είχε δείξει ότι το άτομο αποτελείται από ένα κεντρικό πυρήνα (θετικά φορτισμένο) που περιβάλλεται από ηλεκτρόνια τα οποία περιφέρονται σε μεγάλες αποστάσεις γύρω από αυτόν (ατομικό πλανητικό υπόδειγμα). Επιστρέφοντας στην Κοπεγχάγη το 1913 ο Μπορ μπροστά στην ολοφάνερη αδυναμία της κλασσικής φυσικής να εξηγήσει τόσο την ευστάθεια των ατόμων όσο

και τα φασματοσκοπικά δεδομένα, προχώρησε στη διατύπωση **δύο υποθέσεων (συνθηκών)** που έρχονταν σε καθαρή αντίθεση με τις πιο βασικές αρχές της κλασσικής θεωρίας. Πρόκειται για ένα ετερόκλητο μείγμα από μη κλασσικές παραδοχές (όπως η παραδοχή της κβάντωσης) διατυπωμένες όμως μέσα σε ένα καθαρά κλασικό εννοιολογικό πλαίσιο. Ο Μπορ μπόρεσε να φτάσει στη διατύπωση των φερώνυμων συνθηκών μόνο χάρη στο γεγονός ότι τα φασματοσκοπικά δεδομένα για τα άτομα - ιδιαίτερα το άτομο του υδρογόνου - είχαν φτάσει σε ένα τόσο υψηλό σημείο επεξεργασίας ώστε να δείχνουν καθαρά την κατεύθυνση προς την οποία έπρεπε να κινηθεί μια θεωρητική τους ερμηνεία.

Πρώτη Συνθήκη Μπορ:

«Οι ενεργειακές καταστάσεις των ατόμων είναι κβαντωμένες. Οι επιτρεπόμενες τιμές ενέργειας δίνονται από την σχέση $E_n = -h f_n$, όπου f_n η ακολουθία των φασματικών όρων κάθε ατόμου. Κάθε επιτρεπόμενη ενέργεια

ορίζει μια «στάσιμη κατάσταση» στην οποία το άτομο δεν ακτινοβολεί. Ακτινοβολία εκπέμπεται μόνο κατά την μετάβαση ηλεκτρονίου από μια ανώτερη σε μια κατώτερη ενεργειακή στάθμη. Η συχνότητα του εκπεμπόμενου φωτονίου προσδιορίζεται από την διατήρηση της ενέργειας: $hf = E_n - E_m$ ($E_n > E_m$).

Η κβάντωση των ενεργειακών καταστάσεων είναι ιδέα - κλειδί της θεωρίας του Μπορ που εξηγεί με τον πιο αβίαστο τρόπο το μυστήριο της ατομικής σταθερότητας.

Δεύτερη Συνθήκη Μπορ:

«Επιτρέπονται μόνο εκείνες οι κυκλικές τροχιές για τις οποίες το μέτρο της στροφορμής του ηλεκτρονίου είναι ακέραιο πολλαπλάσιο της σύγχρονης σταθεράς του Πλανή $fi = h/2\pi$ » (κβάντωση στροφορμής).»

Η έννοια της κβάντωσης της στροφορμής φαίνεται ότι προέρχεται αποκλειστικά από την Gedankenkuche (κουζίνα ιδεών) του Μπορ, όπως πολύ σωστά ειπώθηκε από τον Αϊνστάιν.

Πράγματι, σε μερικά από τα μετέπειτα γραπτά του, ο Μπορ υπογράμμιζε έντονα ότι η κβάντωση της στροφορμής ήταν ένα αξίωμα που δεν προέκυπτε από κάποιον βαθύτερο νόμο και ότι η ισχύς της εξαρτιόταν απλά από την συμφωνία μεταξύ του μοντέλου του και των πειραματικών δεδομένων. Ο Μπορ χρησιμοποίησε ως οδηγό την απαίτηση ότι στο όριο μεγάλων κβαντικών αριθμών, η θεωρία του θα έπρεπε να δίνει τα ίδια αποτελέσματα όπως και η κλασική φυσική, την αποκαλούμενη αρχή της αντιστοιχίας (correspondence principle).

Συμβολικά γράφουμε:

όριο [κβαντικής φυσικής] = [κλασική φυσική]

$n \rightarrow \infty$

όπου η είναι ένας χαρακτηριστικός κβαντικός αριθμός του φυσικού συστήματος.

Στα χέρια του Μπορ η αρχή της αντιστοιχίας έγινε ένα αριστοτεχνικό εργαλείο για τον έλεγχο επαναστατικών κβαντικών αποτελεσμάτων

καθώς και μια πηγή θεμελιωδών αξιωμάτων για ατομικά συστήματα.

Η θεωρία του Μπορ (κβαντικό μοντέλο του ατόμου) γνώρισε αρχικά σημαντικές επιτυχίες, ιδιαίτερη στη σωστή πρόβλεψη των φασμάτων εκπομπής των υδρογονοειδών ιόντων, όπως το He⁺ καθώς και των αλκαλικών ατόμων τα οποία μοιάζουν αρκετά με το υδρογόνο, μια και έχουν ένα μόνο ηλεκτρόνιο στη εξωτερική τους στοιβάδα. Όμως πολύ γρήγορα φάνηκαν και οι αδυναμίες της, ιδιαίτερα στη μελέτη των πολυηλεκτρονικών ατομικών συστημάτων.

Στις επιτυχίες μπορούν να συμπεριληφθούν και τα παρακάτω τα οποία περιέχονται στη τριμερή δημοσίευση (τριλογία) του Μπορ το 1913:

- ✓ Εξήγησε το περιορισμένο αριθμό γραμμών που παρατηρούνται στο φάσμα απορρόφησης του υδρογόνου σε σύγκριση με το φάσμα εκπομπής.
- ✓ Εξήγησε την εκπομπή των ακτίνων X από άτομα.
- ✓ Εξήγησε την πυρηνική προέλευση των σωματιδίων β.
- ✓ Εξήγησε τις χημικές ιδιότητες των ατόμων μέσω του μοντέλου των ηλεκτρονικών στοιβάδων.
- ✓ Εξήγησε πως τα άτομα συνδέονται για να σχηματίσουν μόρια.

Το έτος 1922 απονεμήθηκε στο Νιλς Μπορ το βραβείο Νόμπελ «για την προσφορά του στην έρευνα της δομής των ατόμων και της εκπεμπόμενης από αυτά ακτινοβολίας».

Η δύναμη της θεωρίας του Μπορ βρισκόταν όχι τόσο στη θεωρητική της θεμελίωση, η οποία σε πολλούς φαινόταν ελάχιστα πειστική ή ακόμα και παράξενη, όσο στο ότι επικυρώθηκε πειραματικά σε ένα ευρύτατο φάσμα φαινομένων.

Στις δεκαετίες του 1920 και 1930 διήγυνε το Ινστιτούτο Προωθημένων Ερευνών της Κοπεγχάγης το οποίο επιχορηγούσε το εργοστάσιο μπίρας Carlsberg (αυτή ίσως είναι και η μεγαλύτερη συμβολή της μπίρας στη θεωρητική φυσική).

Το Ινστιτούτο αυτό ήταν πόλος έλξης για πολλούς

“Ο Μπόρ ήταν μεγάλος επιστήμονας. Ήταν όμως και ένας μεγάλος Δανός και ένας μεγάλος άνθρωπος”

JOHN ARCHIBALD WHEELER

διάσημους επιστήμονες και έγινε κέντρο ανταλλαγής ιδεών. Η ερμηνεία της κβαντομηχανικής που εισηγήθηκε ο Μπορ έμεινε γνωστή ως ερμηνεία της **Σχολής της Κοπεγχάγης**. Βασικά στοιχεία αυτής της ερμηνείας ήταν η αρχή της συμπληρωματικότητας του Μπορ και η αρχή απροσδιοριστίας του Χάιζενμπεργκ (Heisenberg). Έμεινε ιστορική η διαμάχη του με τον Αϊνστάιν ο οποίος δεν μπορούσε να δεχτεί την πιθανοκρατική φύση της κβαντομηχανικής. Όταν ο Μπορ επισκέφθηκε τις ΗΠΑ το 1939 έφερε τα πρώτα νέα για τη σχάση του πυρήνα του Ουρανίου -235 που μόλις είχε επιτευχθεί στο Βερολίνο από τους Hahn και Strassmann. Τα αποτελέσματα αυτά επιβεβαιώθηκαν

σύντομα και από άλλους ερευνητές και απετέλεσαν τα θεμέλια πάνω στα οποία οι Αμερικανοί κατασκεύασαν την πρώτη ατομική βόμβα. Αν και ο ίδιος εργάστηκε στο πρόγραμμα Manhattan (δηλαδή, της κατασκευής της ατομικής βόμβας) έως το 1945, είχε αντιταχθεί αποφασιστικά στο μονοπάλιο των πυρηνικών όπλων και πίστευε ακράδαντα στην αναγκαιότητα του ελέγχου αυτών. Μετά τον πόλεμο αφιέρωσε τη ζωή του στις ειρηνικές εφαρμογές της ατομικής (πυρηνικής) ενέργειας. Ήταν μεγάλος ανθρωπιστής. Όπως είπε και ο John Archibald Wheeler «**Ο Μπορ ήταν μεγάλος επιστήμονας. Ήταν όμως και ένας μεγάλος Δανός και ένας μεγάλος άνθρωπος.**» ☑

Φοιτητές του ΤΕΙ Αθήνας κατέκτησαν την 3^η θέση στο διαγωνισμό Image Cup της Microsoft

Η Microsoft διοργανώνει, από το 2003 σε διεθνές επίπεδο και από το 2004 και στην Ελλάδα, το διαγωνισμό Image Cup που απευθύνεται σε άτομα μεγαλύτερα των 16 ετών και φοιτητές ΑΕΙ, ΤΕΙ και ΙΕΚ. Η θεματική του διαγωνισμού επηρεάζεται κάθε χρόνο από τους στόχους των Ηνωμένων Εθνών και φέτος αφορούσε στα περιβαλλοντολογικά προβλήματα.

Οι φοιτητές του τμήματος Πληροφορικής ΤΕΙ Αθήνας **Χρήστος Γεωργίου, Βασίλειος Παπαφώτης, Ευστράτιος Προβατόπουλος, Βασιλική Τσακανίκα**, κατέκτησαν την 3^η θέση ως «**eRecycle Team**» με το project: “Πρόγραμμα διαχείρισης των ανακυκλώσιμων του καταναλωτή μέσω internet”, για το οποίο έχουν ήδη εκδηλώσει ενδιαφέρον τρείς Δήμοι της Αττικής.

Το πρόγραμμα παρουσίασαν οι φοιτητές στην Επιστημονική Διημερίδα του Γραφείου Διασύνδεσης του ΤΕΙ Αθήνας “Από τις σπουδές στην επαγγελματική επιτυχία” που έγινε στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Αιγάλεω στις 9 και 10 Ιουνίου 2008, ενώ δισέλιδη παρουσίαση της επιτυχίας του eRecycle Team έκανε η εφημερίδα “Καθημερινή” στο κυριακάτικο ένθετο της 14-9-2008 με τίτλο “Οι «πράσινοι» πληροφορικάριοι”.

4

ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ

IMAGE CUP

Microsoft

Η πτωματική σύνοδος & η περίοδος της πορνοκρατίας

Υπάρχουν στιγμές και περίοδοι στην

ιστορία του Χριστιανισμού που όλοι θα ευχόμασταν να μην υπήρχαν.

Η ιστορία όμως καταγράφει, αναλύει και εξηγεί τα γεγονότα και αφήνει σε όλους εμάς τους αναγνώστες της την κρίση και την κριτική γι' αυτά.

Καθήκον του ιστορικού είναι μόνον η αμερόληπτη εξιστόρηση των συμβάντων, χωρίς αφορισμούς, εμπάθεια και ιδεοληψίες, αλλά -στο μέτρο του δυνατού- αντικειμενικά, όσο και αν αυτό είναι δύσκολο όταν αναφέρεται σε μία από τις μελανότερες περιόδους της εκκλησιαστικής ιστορίας της θρησκείας της αγάπης και του ελέους.

Mε τον όρο «Πορνοκρατία» χαρακτηρίζεται, διεθνώς και επισήμως, μία σκοτεινή περίοδος της παπικής εκκλησίας που ξεκινά το 904 μ.Χ. με την άνοδο στον παπικό θρόνο του πάπα Σέργιου 3^{ου} (Serge III) και τελειώνει το 963 μ.Χ. με την καθαίρεση του πάπα Ιωάννη 12ου (Jean XII).

του Α. Καμμά*

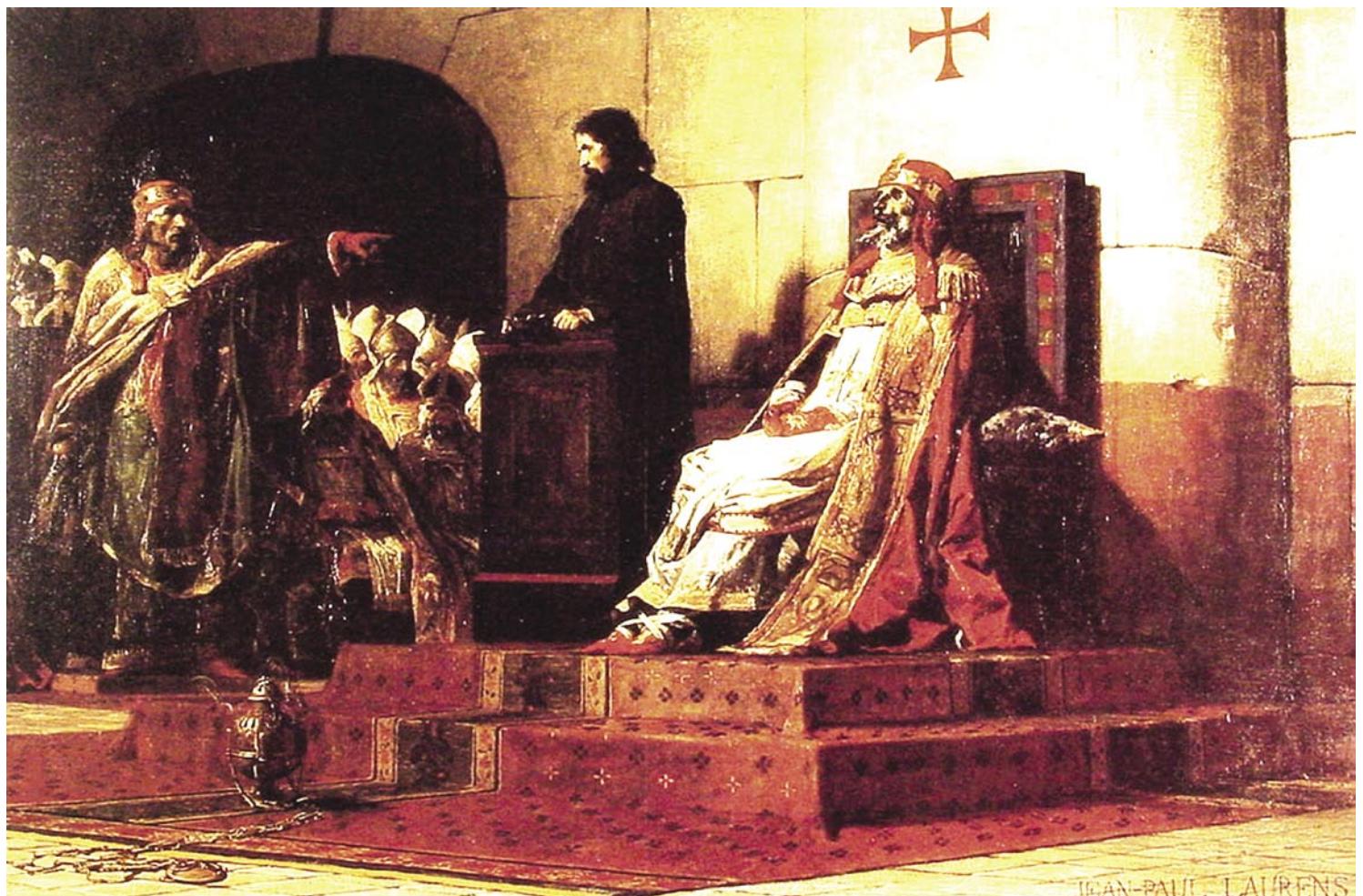
Το χαρακτηριστικό αυτής της περιόδου ήταν ο ασφυκτικός εναγκαλισμός της Αγίας Έδρας από τη μεγάλη και ισχυρή οικογένεια του Θεοφύλακτου (Théophylacte), κόμη του Τούσκουλου και, κυρίως, των γυναικών της οικογένειάς του, της συζύγου του Θεοδώρας (Théodora l'

Ancienne) και των δύο κορών των της Θεοδώρας της Νεώτερης (Thèodora la Jeune) και της Μαροζίας (Marozie de Tusculum) οι οποίες, μέσα από συνομωσίες και ερωτικές μεθοδεύσεις, (εξ ου και ο όρος πορνοκρατία) καθαιρούσαν και αναγόρευαν προκαθήμενους της Ρωμαϊκής εκκλησίας.

Αν και επίσημα η μαύρη αυτή περίοδος ξεκινά από το 904 μ.Χ. οι προϋποθέσεις της ξεκινούν, δύο περίπου δεκαετίες νωρίτερα, όταν το 882 μ.Χ. πέθανε ο πάπας Ιωάννης 8^{ος} (Jean VIII) την ίδια εποχή περίπου που διαλύταν το κράτος των Καρολιδών και οι μεγάλες αριστοκρατικές οικογένειες της Ρώμης επιχειρούσαν τον έλεγχο της Αγίας Έδρας.

Στην Ιταλία ήταν διάχυτη η προτίμηση του λαού για επιλογή στο αξίωμα του αυτοκράτορα, του Αρνούλφου της Καρίνθιας (Arnulf de Carinthie), νόθου γιου του βασιλιά της Βαυαρίας και δούκα της Καρίνθιας, Καρόλου (Charles de Carinthie). Στη λαϊκή όμως αυτή προτίμηση αντιτάχθηκε η πανίσχυρη οικογένεια των Spoleti που υποχρέωσε το διάδοχο του πάπα Ιωάννη 8^{ου}, Ετιέν 5^ο (Etienne V) να στέψει αυτοκράτορα της

*Ο Α. Καμμάς είναι ιατρός, Αντιπρόεδρος του ΤΕΙ-Α

JEAN-PAUL LAURENS

Ο Πάπας Ετιέν ο 6ος “κατηγορεί” το ππώμα του Πάπα Φορμόζο πίνακας του Jean Paul Laurens (Μουσείο της Nantes)

Ιταλίας τον Γκυ του Σπολέτ (Guy de Spolète). Τον Ετιέν 5^ο, μετά το θάνατό του, διαδέχθηκε ο πάπας Φορμόζο (Formose) ο οποίος, κάτω και πάλι από την ισχυρή πίεση των Σπολέτι, έστεψε αυτοκράτορα, μετά το θάνατο του Γκυ (894), τον γιο του Λαμπέρ (Lambert de Spolète).

Όταν όμως, το 896 μ.Χ. πέθανε ο Λαμπέρ, ο Φορμόζο έκρινε ότι ήλθε η στιγμή να απαλλαγεί η Αγία Έδρα, από την κηδεμονία της Ιταλικής αριστοκρατίας και, αυθαίρετα, έστεψε αυτοκράτορα της Ιταλίας τον Αρνούλφο της Καρίνθιας.

Οι Σπολέτι, οργισμένοι, εγκατέλειψαν τη Ρώμη σχεδιάζοντες την επάνοδό των και την εκδίκηση εναντίον του Φορμόζο τον οποίο θεωρούσαν προδότη της μεταξύ των συμφωνίας.

Λίγο αργότερα όμως (897) ο Φορμόζο πέθανε και τον διαδέχθηκε ο Βονιφάτιος δος (Boniface VI) του οποίου όμως η πρωτοκαθεδρία κράτησε μόνο 15 ημέρες.

Οι Σπολέτι επανήλθαν στη Ρώμη και «αναγόρευσαν» πάπα της Ρωμαϊκής εκκλησίας τον Ετιέν 6^ο (Etienne VI), πειθήνιο όργανό τους και ορκισμένο εχθρό του, νεκρού πια, Φορμόζο.

Και τότε αποφασίσθηκε και υλοποιήθηκε από τους Σπολέτι και τον πάπα το πιο φρικιαστικό γεγονός στην ιστορία της χριστιανικής εκκλησίας: **Η Δίκη του ππώματος του πάπα Φορμόζο από μία σύνοδο ιταλών καρδινάλιων υπό την προεδρία του πάπα Ετιέν 6^{ου}.**

Η σύνοδος αυτή που συνήλθε το 897 στη Ρώμη, ξέθαψε το από εννεαμήνου ενταφιασμένο ππώμα

του Φορμόζο, το έντυσε με τα παπτικά ενδύματα, το κάθισε στον παπτικό θρόνο και ανέθεσε σ' έναν έντρομο διάκονο το ρόλο του δικηγόρου του πτώματος.

Η μακάβρια αυτή παράσταση, που καταγράφηκε στην ιστορία με το όνομα «πτωματική σύνοδος» (*Synodus Horrenda* λατ. ή *Concile cadaverique* γαλ.), διήρκεσε πολλές ημέρες κατά τη διάρκεια των οποίων ο νεκρός Φορμόζο κατηγορήθηκε για άπειρα αδικήματα όπως προδοσία, κατάλυση των εκκλησιαστικών κανόνων και άλλα.

Όπως ήταν φυσικό, κηρύχθηκε έκπτωτος του παπτικού αξιώματος, ακυρώθηκαν όλες οι πράξεις (βιούλες) που υπέγραψε ως προκαθήμενος της Ρωμαϊκής εκκλησίας, του αφαιρέθηκαν τα παπτικά διάσημα της στολής του και του απεκόπησαν τα τρία δάκτυλα του δεξιού χεριού του με τα οποία ευλογούσε -εν ζωή- το ποίμνιό του. Τέλος το ημιαποσυντεθμένο πλέον πτώμα του ρίχτηκε στο Τίβερι απ' όπου, μέρες αργότερα, περισυνελέγη από κάποιους ψαράδες.

Η πτωματική σύνοδος αποτέλεσε το έναυσμα σειράς συγκρούσεων μεταξύ Φορμοζιανών και Σπολετιανών.

Ο Ετιέν 6^{ος} συνελήφθη και στραγγαλίστηκε στο κελί της φυλακής του, τύχη που είχε αργότερα και ο πάπας Λέων 5^{ος} (León V) που ανήκε στους Σπολετιανούς αλλά δολοφονήθηκε από τον αντιπάπα Χριστόφορο (Christophore), τον τελευταίο Φορμοζιανό που, και αυτός με τη σειρά του, ανατράπηκε (904) από τον Σέργιο 3^ο (Serge III), πιστό τοποτηρητή των αριστοκρατικών οικογενειών της Ρώμης. **Η περίοδος της πορνοκρατίας είχε πια ξεκινήσει.**

Η Μαροζία (Marozie, Duchesse de Toscane, 892 - 937) ήταν κόρη του Θεοφύλακτου και της Θεοδώρας της Παλαιάς και αδελφή της Θεοδώρας της Νεώτερης.

Σε ηλικία 13 ετών έγινε, με την προτροπή των γονέων της, ερωμένη του πάπα Σέργιου 3^{ου} και απέκτησε από αυτόν ένα γιο, τον μετέπειτα πάπα

Ιωάννη 11^ο (Jean XI) με τον οποίον, αργότερα, συνήψε και αιμομικτικές σχέσεις.

Παντρεύτηκε, σε πρώτο γάμο τον Αλμπερίκ, δούκα του Σπολέτο (Albèric, duc de Spolète) με τον οποίο απέκτησε ένα γιο, τον Albèric II.

Κατηγόρησε τη μητέρα της ως ερωμένη του πάπα Ιωάννη 10^{ου} (Jean X) και τους δύο εραστές σαν υπεύθυνους του θανάτου του συζύγου της.

Με τη βοήθεια του αδελφού της Πέτρου συνέλαβε, φυλάκισε και, τελικά, δηλητηρίασε τον πάπα Ιωάννη X για να επιτύχει, λίγα χρόνια αργότερα (931) την άνοδο στο παπτικό αξίωμα του γιου της (από τον πάπα Σέργιο 3^ο) Ιωάννη 11^{ου} (Jean XI).

Οι δύο επόμενοι γάμοι της με τον Γκυ της Τοσκάνης (Guy de Toscane) και τον Ούγο της Άελ (Hugues d' Arles) αύξησαν σημαντικά την εξουσία της όχι όμως και την επιρροή της στο γιο της Alberic II ο οποίος, το 932 εξεγέρθηκε εναντίον της και εναντίον του Hugues, τον οποίο εξεδίωξε από τη Ρώμη, ενώ έκλεισε στη φυλακή τη μητέρα του η οποία και πέθανε φυλακισμένη, πέντε χρόνια αργότερα.

Αυτό ήταν και το άδοξο τέλος αυτής της φοβερής γυναίκας που δεν δίσταζε μπροστά σε οποιοδήποτε εμπόδιο προκειμένου να κρατά τα ηνία της εξουσίας και της οποίας η ζωή και η δράση σημάδεψαν τόσο αρνητικά την ιστορία του Χριστιανισμού.

Η επικράτηση του Albèric II και ο θάνατος της Marozie κάθε άλλο παρά ηρέμησαν το πολιτικο-εκκλησιαστικό κλίμα στη Ρώμη.

Ο νέος ισχυρός άνδρας της αριστοκρατίας αρχικά στήριξε τον ημιδελφό του (από την ίδια μητέρα) πάπα Ιωάννη 11^ο αργότερα όμως (935) ήλθε σε ρήξη μ' αυτόν, τον συνέλαβε και τον έκλεισε στη φυλακή.

Ακολούθησε μία σειρά παπών - ανδρικέλων του Albèric II μέχρι τον Δεκέμβριο του 955 οπότε, ο αδίστακτος αυτός ηγέτης αποφάσισε να αναδείξει στο ύπατο ιερατικό αξίωμα της Ρωμαϊκής εκκλησίας τον ηλικίας μόλις 18 ετών

νόθο γιο του Οκταβιανό (Ottaviano), τον οποίο είχε αναγορεύσει καρδινάλιο σε ηλικία 8 ετών.

Ο νέος πάπας πήρε το όνομα Ιωάννης 12^{ος}.

Τα εννέα χρόνια της πρωτοκαθεδρίας του στη Ρωμαϊκή εκκλησία αποτέλεσαν την κορωνίδα και το επιστέγασμα αυτής της σκοτεινής περιόδου της ιστορίας.

Χωρίς στοιχειώδη εκκλησιαστική παιδεία και αγνοώντας τελείως τη Λατινική γραμματική, ο νέος πάπας μετέτρεψε την αυλή του σ' ένα τεράστιο οίκο ανοχής όπου οι ερωτικές απολαύσεις και η τρυφηλή ζωή βρισκόντουσαν σε καθημερινή συνύπαρξη με φρικαλεότητες και ωμή βία εναντίον όποιου εκρίνετο ανεπιθύμητος σ' αυτήν. Το παλάτι του Latran στέγαζε τα χωρίς φραγμό όργια της παπικής αυλής όπου οι συνδαιτυμόνες έπιναν εις υγείαν του Διαβόλου, τύφλωναν και ευνούχιζαν όσους τους κατέκριναν και σπαταλούσαν απλόχερα τους εκκλησιαστικούς θησαυρούς.

Σε επίπεδο πολιτικό, ο Ιωάννης 12^{ος} δεν δίστασε να ανοίξει την πόρτα της εξουσίας στον Γερμανό αυτοκράτορα Όθωνα 1^ο (Otton I) ο οποίος του εγγυήθηκε τα προνόμια του, για να έλθει αργότερα σε ρήξη με αυτόν, να εκδιωχθεί από τη Ρώμη, να επανέλθει αργότερα σ' αυτήν επιδιώκοντας νέα σύμπραξη με τους Γερμανούς και τελικά να αφήσει την τελευταία του πνοή το 964, σε ηλικία μόλις 27 ετών, πιθανότατα κάτω από τα κτυπήματα ενός ζηλιάρη συζύγου μιας από τις ερωμένες του.

Με το θάνατό του **έκλεισε ιστορικά η περίοδος της πορνοκρατίας** όχι όμως και τα προβλήματα της Ρωμαϊκής εκκλησίας τα οποία συνεχίσθηκαν για ένα περίπου αιώνα ακόμα, μέχρι την ιστορική σύνοδο του Sutri, το 1046, που έβαλε μία σειρά σε όλα αυτά τα ζητήματα τα οποία, επί ενάμιση αιώνα, διέσυραν και εξευτέλισαν αξίες, αρχές και κάθε έννοια δικαίου και ηθικής επί των οποίων στηρίζεται το αιώνιο κήρυγμα του Ναζωραίου. ☐

ειδικούς

Ο εμβολιασμός φοιτητών της ΣΕΥΠ κατά της ηπατίτιδας Β' μια πρωτοβουλία του ΤΕΙ Αθήνας με μεγάλη ανταπόκριση

ειδικούς

εμβολιασμός

Συνεχίζεται με επιτυχία ο εμβολιασμός κατά της Ηπατίτιδας Β για όλους τους φοιτητές της ΣΕΥΠ, που γίνεται από το Τμήμα Επισκεπτών/τριών Υγείας στο κτίριο της οδού Θηβών 274.

Μέχρι στιγμής έχουν εξεταστεί και υποβληθεί σε ορολογικό έλεγχο δεικτών ηπατίτιδας Β, συνολικά 450 φοιτητές, 118 από τους οποίους εμβολιάστηκαν. Πλήρες σχήμα εμβολιασμού έλαβαν 72 άτομα και σε 46 άτομα κρίθηκε απαραίτητο και χορηγήθηκε επαναληπτική δόση. Στην παρούσα φάση η υλοποίηση του προγράμματος και η εποπτεία των εμβολιασμών γίνεται με όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες από τον υπεύθυνο Ιατρό, επικ. καθηγητή του Τμήματος ΕΕΥ, **Δημήτριο Χανιώτη**, την Προϊσταμένη του Τμήματος ΕΕΥ καθηγητρια **Μελπομένη Στοϊκίδου** και την Ε.Τ.Π. κ. **Α. Περδικάρη**. Όλο το πρόγραμμα εμβολιασμών βρίσκεται υπό την αιγίδα του ΤΕΙ Αθήνας και την αμέριστη συμπαράσταση του Προέδρου του ΤΕΙ-A, Καθηγητή κ. **Δ. Νίνου** και της Διευθύντριας ΣΕΥΠ καθηγητριας κ. **Ε. Πρωτόπαππα**.

Πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα των εμβολιασμών παρέχονται από το Τμήμα ΕΕΥ στο τηλέφωνο **210 5385742**, κ. **Περδικάρη**. ☐

Δημήτριος Χανιώτης, επικ. καθηγητής ΕΕΥ

Σμύρνη:

Η μητρόπολη του μικρασιατικού ελληνισμού

του Γ. Γιαννακόπουλου*

Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΙΩΝΙΑΣ, ξαπλωμένη νωχελικά στον μυχό του Ερμαίου κόλπου, ανέπνεε τον μπάτη και απολάμβανε τα προνόμια της εξαιρετικής γεωγραφικής θέσης, που διαμόρφωσαν και συντήρησαν τον μύθο της δια μέσου των αιώνων. Πόλη παράλια, επίπεδη, με τον λόφο του Πάγου να δεσπόζει στη νότια άκρη της, η Σμύρνη επεκτάθηκε κατά τον 19^ο αιώνα προς τον βορρά, όπου εγκαταστάθηκαν ελληνικοί κυρίως πληθυσμοί αλλά και Ευρωπαίοι που μετακινήθηκαν από την περιοχή της παραδοσιακής εγκατάστασής τους, τον Φραγκομαχαλά. Κατά μήκος της παράλιας ζώνης οικοδομήθηκαν εντυπωσιακά κτίρια αλλά και τα πρώτα σπίτια, που διαμόρφωσαν τον τελευταίο τύπο της σμυρναϊκής αστικής κατοικίας: οικίες διώροφες, υπερυψωμένες, με κεραμοσκεπές και τα χαρακτηριστικά ξύλινα, κλειστά μπαλκόνια. Η Σμύρνη, πολύγλωσση και πολυπολιτισμική, συνταίριαζε μαγευτικά εικόνες από την Ανατολή και τη Δύση. Η εντυπωσιακή οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη, στην οποία τόσο είχε συμβάλλει το ελληνικό στοιχείο, όσο και ο εξωστρεφής κοσμοπολίτικος χαρακτήρας της, προκάλεσαν από νωρίς το ενδιαφέρον των ρομαντικών Ευρωπαίων περιηγητών. Μια πολυεθνική μητρόπολη της Μεσογείου η

Σμύρνη, με πληθυσμό που έφτανε λίγο πριν από την Καταστροφή τους 300.000 κατοίκους, συγκέντρωνε στους κόλπους της Έλληνες, Οθωμανούς, Αρμένιους, Εβραίους και Δυτικούς. Η ανάπτυξη δημιούργησε νέες ανάγκες, που οδήγησαν στην αναδιοργάνωση της πόλης. Οι κάτοικοι, Έλληνες στην πλειονότητά τους, εγκαταστάθηκαν στις γύρω περιοχές, οι οποίες, με την ανάπτυξη των μέσων μεταφοράς, μετατράπηκαν σε προάστια. Μια ομάδα χωριών σε ημικυκλική διάταξη κατά μήκος του κόλπου, περιτριγύριζαν τη Σμύρνη. Η διάταξή τους από τα νοτιοδυτικά προς τα βορειοανατολικά ήταν: Κοκαργιαλί, Γκιοζεπέ, Καραντίνα, Σελαχανέ, Καρατάσι, Σμύρνη, Μερσινλί, Μπαϊρακλί, Αγία Τριάδα, Πετρωτά, Κορδελιό (ακριβώς απέναντι από τη Σμύρνη), του Παπά η Σκάλα, Τομάζου. Άλλα και μεσόγεια χωριά όπως ο Μπουρνόβας, ο Μπουτζάς, ο Κουκλουτζάς και το Σεβδίκιοϊ σταδιακά εντάχθηκαν στον ιστό της πόλης. Το Κορδελιό, το πιο γνωστό και ίσως το πιο όμορφο από τα χωριά - προάστια, είχε αναπτυχθεί τα τελευταία πενήντα χρόνια και έως την Καταστροφή είχε εξελιχθεί σε μια μικρή πολιτεία 15.000 κατοίκων, εκ των οποίων τα δύο τρίτα ήταν Έλληνες. Ο επιβλητικός Μπουρνόβας, γύρω στα οκτώ χιλιόμετρα βορειοανα-

*Ο Γ. Γιαννακόπουλος είναι αναπλ. καθηγητής και Προϊστάμενος του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, τ. Διευθυντής των Γενικών Αρχείων του Κράτους

τολικά της Σμύρνης, με μνημειώδεις οικοδομές και ωραίους κήπους, δεν ήταν μόνο ένα όμορφο ελληνικό χωρίο αλλά και παροικία των πλουσιότερων Άγγλων της Ανατολής.

Το λιμάνι, συνυφασμένο με την ιστορία της πόλης, αναδείχθηκε στον πιο αποφασιστικό συντελεστή της ευημερίας της Σμύρνης κατά τα νεότερα χρόνια. Η αύξηση της κίνησης των πλοίων δημιούργησε την ανάγκη λιμενικών έργων στη Σμύρνη, τα οποία παγίωσαν τη φυσιογνωμία της ως κέντρου των θαλάσσιων μεταφορών της Ανατολικής Μεσογείου. Η

Σμύρνη, μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω εργασιών κατά τη δεκαετία του 1870, αποτέλεσε το δεύτερο σε κίνηση λιμάνι της αυτοκρατορίας μετά την Κωνσταντινούπολη. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα το σύνολο σχεδόν του θαλάσσιου εμπορίου της δυτικής και νότιας Μικράς Ασίας διεξαγόταν από τη Σμύρνη. Δεκαεπτά ατμοπλοϊκές εταιρείες, ανάμεσα στις οποίες τέσσερις ελληνικές, εκτελούσαν τακτικά δρομολόγια συνδέοντας τη Σμύρνη με τα λιμάνια της Ευρώπης της νότιας Ρωσίας, της Μικράς Ασίας και της Μέσης Ανατολής. Στο τελωνείο (Κουμέρκι), συμβολικό τόπο συνάντησης του ανατολικού και δυτικού εμπορίου, στοιβάζονταν κάθε είδους εμπορεύματα.

Η πρόσχωση της παραλίας και η δημιουργία της προκυμαίας, άλλαξε την όψη του παραθαλάσσιου τμήματος της Σμύρνης και καθόρισε την εικόνα της πόλης στη νεότερη εποχή. Το 1874, όταν το έργο ολοκληρώθηκε, η φυσιογνωμία της Σμύρνης έμοιαζε με αυτή δυτικής πόλης. **Η προκυμαία**, την οποία διέσχισε ιππήλατο τραμ, είχε πλάτος 28 μέτρα και απλωνόταν σε μήκος 3.335 μέτρων. Χωρίζοταν σε δύο τμήματα: το εμπορικό και το κοσμικό. Στο πρώτο υπήρχαν αποβάθρες, ναυτιλιακά και μεσιτικά γραφεία, πρακτορεία κ.τ.λ. Στο δεύτερο, πολυτελείς κατοικίες, αριστοκρατικά καφενεία και ξενοδοχεία, καταστήματα, θέατρα και λέσχες. Εδώ συναντούσε κανείς τα ξενοδοχεία Χουκ και Κραίμερ, το Θέατρο της Σμύρνης, τον κινηματογράφο Πατέ, την Τράπεζα της Ανατολής, τη Λέσχη των Κυνηγών και το περίφημο Σπόρτινγκ Κλαμπ. Η περιοχή της προκυμαίας αποτελούσε ένδειξη του κοσμοπολίτικου χαρακτήρα της πόλης και καταδείκνυε τη διάδοση του δυτικού τρόπου ζωής μεταξύ των κατοίκων. Η εντυπωσιακή της όψη, με τα λευκά μεγαλόπρεπα κτίρια, αποτελούσε την πρώτη εικόνα που αντίκριζαν οι ταξιδιώτες φθάνοντας στη Σμύρνη. Πλήθος περιηγητών και λογοτεχνών αφιέρωσαν στην προκυμαία τα πιο κοσμητικά προσωπονύμια. Απ'

Η παιδεία για τον μικρασιατικό ελληνισμό αποτελούσε όρο αθνικής ύπαρξης.
Στη Σμύρνη λειτουργούσε πλήθος εκπαιδευτηρίων, ανάμεσα στα οποία εξέχουσα θέση κατείχε η περίφημη Ευαγγελική Σχολή, η οποία διέθετε σπουδαία βιβλιοθήκη και αξιόλογο μουσείο.

όλα κρατάμε τον στίχο του Σμυρναίου ποιητή Νίκου Τουτουντζάκη: «Πόρπη σμαραγδοκέντητη σε ιωνικό χιτώνα».

Στη Σμύρνη, η ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, η δημογραφική αύξηση και η πολεοδομική αναδιάρθρωση δημιούργησαν νέα σημεία αναφοράς, τα οποία, μαζί με όσα διατηρήθηκαν από παλιά, διαμόρφωσαν το νέο πρόσωπο της πόλης. Μνημεία των παρελθόντων χρόνων, κτήρια τεκμήρια της οικονομικής ευμάρειας, δημόσια καταστήματα χαρακτηριστικά της πολιτιστικής ακμής ή των πολιτικών εξελίξεων, τόποι λατρείας διαφορετικών θρησκειών, συναπτελούσαν το πρόσωπο της πόλης. Από το μεσαιωνικό φρούριο του Πάγου έως το κτήριο της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος και από την πλατεία Διοικητηρίου ως το Σπόρτινγκ κλαμπ, από τους βερχανέδες του Φραγκομαχαλά έως τα αρχοντικά της Πούντας και από τα πολυτελή ζαχαροπλαστεία της προκυμαίας έως τα τουρκικά καφενεία του επάνω μαχαλά, η Σμύρνη αποκαλύπτεται ως κέντρο συνάντησης πολιτισμών και συνύπαρξης διαφορετικών εθνοτήτων.

Το πολυεθνικό πρόσωπο της Σμύρνης αποτελούσε το κύριο χαρακτηριστικό της πόλης. Στη διαμόρφωση όμως της φυσιογνωμίας αυτής καθοριστική ήταν και η συνεισφορά του ελληνισμού. Οι Έλληνες αποτελούσαν τη σημαντικότερη εθνική κοινότητα τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Το μεγαλύτερο τμήμα των κατοίκων της πόλης, γύρω στους 150.000, μιλούσε ελληνικά, πίστευε στο ορθόδοξο δόγμα και σε γενικές γραμμές διατηρούσε υψηλό οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο. Οι Έλληνες της Σμύρνης είχαν συναίσθηση της ισχυρής θέσης τους στην πόλη, την οποία οι ίδιοι οι Θωμανοί αποκαλούσαν «άπιστη Σμύρνη». Ο ορθόδοξος πληθυσμός είχε αρχίσει να νιώθει τμήμα της Ελλάδας πολύ πριν ο ελληνικός στρατός αποβιβαστεί στη ιωνική πρωτεύουσα. Οι Σμυρναίοι παρακολούθησαν από κοντά την εξέλιξη της μικρασιατικής επιχείρησης πανηγυ-

ρίζοντας τις στρατιωτικές επιτυχίες και αγωνιώντας όταν το τέλος έγινε ορατό.

Τα μέλη της ελληνικής κοινότητας συμμετείχαν στις κοινωνικές εκδηλώσεις και γιόρταζαν με λαμπρότητα τις θρησκευτικές γιορτές, που συχνά είχαν και εθνική σημασία. Η ανώτερη τάξη έλαμπε στους αποκριάτικους χορούς που δίνονταν στις αριστοκρατικές λέσχες, παρακολουθούσε τις ιπποδρομίες και τις παραστάσεις της όπερας και διοργάνωνε κάθε είδους φιλανθρωπικές εκδηλώσεις. Ο λαός διασκέδαζε στα καφενεία με τους ξακουστούς παιχνιδιάτορες και στα μεγάλα θρησκευτικά πανηγύρια. Εντύπωση προκαλεί η ελευθερία με την οποία οι Σμυρναίοι γιόρταζαν το Πάσχα πυροβολώντας στον αέρα και ψάλλοντας δημόσια τον ελληνικό εθνικό ύμνο. Όπως σημειώνει στα 1887 ο περιηγητής L. de Launay «καίγοντας πυρίτιδα οι Έλληνες της Σμύρνης εκδηλώνουν τη χαρά

πλήθος περιηγητών και λογοτεχνών αφιέρωσαν στη προκυμαία τα πιο κοσμητικά προσωνύμια.

Απ' όλα κρατάμε τον στίχο του Σμυρναίου ποιητή Νίκου Τουτουντζάκη: «Πόρπη σμαραγδοκέντητη σε ιωνικό χιτώνα»

τους για την ανάσταση του Κυρίου που για αυτούς έχει και την έννοια της ανάστασης του Έθνους».

Η Σμύρνη από τα πρωτοχριστιανικά χρόνια αποτέλεσε **θρησκευτικό κέντρο** και στον μητροπολιτικό θρόνο της ανήλθαν σημαντικές προσωπικότητες όπως ο Άγιος Πολύκαρπος, ο οποίος μαρτύρησε στο στάδιο του Πάγου στα μέσα του 2^{ου} αιώνα μ.Χ.. Τα ύστερα χρόνια της μητρόπολης της Σμύρνης χαρακτηρίστηκαν από δύο επίσης μαρτυρικές φυσιογνωμίες: τον μετέπειτα οικουμενικό **Πατριάρχη Γρηγόριο Ε'** και τον **Χρυσόστομο (Καλαφάτη)**.

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, όπως αναφέρει ο Γάλλος περιηγητής Vital Cuinet, στη Σμύρνη υπήρχαν δεκατρείς ορθόδοξες εκκλησίες. Η μητρόπολη της Αγίας Φωτεινής ήταν από τις παλαιότερες. Το περίφημο καμπαναριό της, το πιο ψηλό και επιβλητικό κτίσμα της πόλης, κατασκευάστηκε το 1856 από τον αρχιτέκτονα Ξ. Λάτρη.

Το ευρύχωρο προαύλιο του μητροπολιτικού

ναού αποτέλεσε τόπο έκφρασης του λαϊκού αισθήματος. Εκεί συγκεντρώθηκε ο σμυρναϊκός λαός για να πληροφορηθεί και να πανηγυρίσει χαρμόσυνα γεγονότα όπως η κατάληψη της Σμύρνης από τον ελληνικό στρατό, αλλά και για να αναζητήσει καταφύγιο στις δύσκολες ημέρες του Αυγούστου του 1922. Οι Σμυρναίοι γνώριζαν καλά ότι ο μητροπολίτης τους θα ήταν πάντα εκεί και στις χαρές και στις λύπες. Πράγματι, ο **Χρυσόστομος**, συνεπής αγωνιστής της πίστης και της πατρίδας, αρνήθηκε να εγκαταλείψει το ποίμνιό του. **Διάλεξε ενσυνείδητα το δρόμο της θυσίας και σφράγισε με τον τραγικό του θάνατο το τέλος της μητρόπολής του.**

Η παιδεία για τον μικρασιατικό ελληνισμό αποτελούσε όρο εθνικής ύπαρξης. Στη Σμύρνη λειτουργούσε πλήθος εκπαιδευτηρίων, ανάμεσα στα οποία εξέχουσα θέση κατείχε η περίφημη **Ευαγγελική Σχολή**, η οποία διέθετε σπουδαία βιβλιοθήκη και αξιόλογο μουσείο. Ο σημαντικός ρόλος της γυναικείας εκπαίδευσης

εκτιμήθηκε νωρίς στη Σμύρνη με την ίδρυση το 1830 του Παρθεναγωγείου της Αγίας Φωτεινής, που αργότερα ονομάστηκε Κεντρικό Παρθεναγωγείο. Στα 1881 ιδρύθηκε το Ομήρειο Παρθεναγωγείο το οποίο, όπως και το Κεντρικό, διατηρούσε και διδασκαλείο.

Στη Σμύρνη του 19^{ου} αιώνα εντυπωσιάζει η δραστηριότητα της ελληνικής κοινότητας στην έκδοση έργων της δυτικής γραμματείας, χωρίς φυσικά να υπάρχει υστέρηση στην πρωτότυπη ελληνική λογοτεχνική παραγωγή. Από το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα το θέατρο αντικατόπτριζε την ευμάρεια και τη συνολική πολιτιστική άνθηση της ελληνικής σμυρναϊκής κοινότητας. Στο ίδιο πλαίσιο τοποθετείται και η καλλιέργεια του αθλητισμού, που εκπροσωπήθηκε από τρεις συλλόγους: τον Πανιώνιο, τον Απόλλωνα, και τον Πέλοπα. Άλλα και ο πολιτισμός της καθημερινής ζωής, οι συνήθειες, οι συμπεριφορές και οι νοοτροπίες αποκάλυπταν το ζηλευτό κοινωνικό επίπεδο των Ελλήνων της Σμύρνης.

Αν οι στρατιωτικές επιχειρήσεις επιβάλουν τους όρους των συνθηκών, στην Μικρά Ασία συνέβη το αντίθετο. Ο ελληνικός στρατός αποδύθηκε

σε μια εξαιρετικά επισφαλή επιχείρηση για να επιβάλει τους ευνοϊκούς όρους της συνθήκης των Σεβρών. Αναγκάστηκε σε μια ατελείωτη σειρά μαχών, που παρά τις συνεχείς επιτυχίες δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν την οριστική συντριβή του αντιπάλου. Το αδιέξοδο ήταν φανερό, αλλά οι κυβερνήσεις της περιόδου στάθηκε αδύνατο να αποδεσμευτούν από τον καταστρεπτικό μονόδρομο της αλυτρωτικής πολιτικής. Οι ηρωικοί Έλληνες στρατιώτες αφέθηκαν να συναντήσουν το πεπρωμένο τους στο υψίπεδα της μικρασιατικής ενδοχώρας. Εκεί γράφτηκε ένα αληθινό πολεμικό έπος καθώς οι γενναίοι αυτοί άνδρες πολεμώντας ασταμάτητα προήλασαν, κάτω από εξαιρετικά αντίστοιχα συνθήκες, ως τον ποταμό Σαγγάριο, λίγο έξω από την Άγκυρα. Μερικούς μήνες αργότερα (14 Αυγούστου 1922) ο καταπονημένος ελληνικός στρατός δεν θα αντέξει την τουρκική αντεπίθεση και το μέτωπο θα καταρρεύσει. **Η τελευταία πράξη του δράματος θα παιχθεί στη Σμύρνη, όπου ο χριστιανικός πληθυσμός θα υποστεί αβοήθητος τις τουρκικές βιαιοπραγίες και η όμορφη πόλη θα παραδοθεί στις φλόγες.**

Αναζητώντας την ελληνική Σμύρνη

Η Σμύρνη συνδεδεμένη συνειρμικά με την τραγωδία του 1922, έχει ταυτιστεί στην κοινή νεοελληνική συνείδηση με την θριαμβευτική κορύφωση και οδυνηρό τέλος του ονείρου της Μεγάλης Ιδέας. Το φρικτό τέλος της Σμύρνης συμπυκνώνει το μαρτύριο ολόκληρου του μικρασιατικού ελληνισμού. Είναι χαρακτηριστικό ότι για πολλά χρόνια μετά την έλευση των Μικρασιατών στην Ελλάδα, πρόσφυγας και Σμυρνιός ήταν έννοιες ταυτόσημες. Πραγματική πρωτεύουσα η Σμύρνη αποτελεί ως τις μέρες μας σύμβολο της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ανέλιξης, της πολιτιστικής υπεροχής -της ακμής με δυο λόγια- του μικρασιατικού ελληνισμού.

Η εξαιρετική γεωγραφική θέση της πόλης καθόρισε την τύχη της καθ' όλη τη μακραίωνη ιστορία της. Απόληξη των χερσαίων δρόμων του εμπορίου της δυτικής Μικράς Ασίας και από τα σημαντικότερα λιμάνια της ανατολικής Μεσογείου ήταν σημαντικό κέντρο ήδη από τον 17^ο αιώνα. Η εντυπωσιακή όμως οικονομική ανάπτυξη που γνώρισε κατά τον 19^ο και τον πρώιμο 20^ο αιώνα και η συνακόλουθη κοινωνική εξέλιξη, ήταν αυτές που συντέλεσαν αποφασιστικά στην δημιουργία του θρύλου της Σμύρνης των νέων χρόνων. Η δημογραφική αύξηση, όπως και τα μεγάλα λιμενικά έργα με την κατασκευή της προκυμαίας, διαμόρφωσαν τη εικόνα μιας πολυεθνικής μεγαλούπολης, που συνταίριαζε με τρόπο μαγευτικό χαρακτηριστικά και νοοτροπίες από την Ανατολή και τη Δύση. Το ελληνικό στοιχείο της Σμύρνης σαφώς υπέρτερο αριθμητικά από τις υπόλοιπες εθνικοθρησκευτικές κοινότητες, αλλά και με πρωτεύοντα ρόλο

σε όλους τους τομείς των επιχειρηματικών και επαγγελματικών δραστηριοτήτων, αναδείχθηκε σε καθοριστικό παράγοντα εκσυγχρονισμού της κοινωνίας της Σμύρνης. Με ζηλευτό επίπεδο εκπαίδευσης, πλήθος συλλόγων, φιλανθρωπικών οργανώσεων και ιδρυμάτων, εντυπωσιακή εκδοτική παραγωγή, ανεπτυγμένο αθλητισμό, αξιόλογη θεατρική κίνηση και με συνεκτική δύναμη την ορθόδοξη εκκλησία, η ελληνική κοινότητα διαμόρφωσε σταδιακά την «Γκιαούρ Ισμή», την «άπιστη Σμύρνη».

Η Σμύρνη, η δεύτερη πόλη της αυτοκρατορίας, ήταν μια αληθινή κοσμοπολίτικη μητρόπολη. Ωστόσο, η πολυπληθής, οικονομικά ισχυρή και πολιτιστικά ακμαία ελληνική κοινότητα καθόριζε σε μεγάλο βαθμό τη φυσιογνωμία της πόλης. Όταν η Ελλάδα επεκτάθηκε στην Ιωνία συνάντησε εκεί έναν παλλόμενο ελληνισμό που γιόρτασε την 2^η Μαΐου 1919 σαν την Ανάσταση που χρόνια περίμενε. Όμως την Ανάσταση ακολούθησε η «εις Άδην κάθοδος» και στην πυρκαγιά που κατάστρεψε την ιωνική πρωτεύουσα αποτεφρώθηκαν τα όνειρα του ελληνισμού στη μικρασιατική γη.

Από την αρχαϊκή πόλη καταγωγής του «γενάρχη των Ελλήνων» Όμηρου ως την ασιατική πρωτεύουσα της ελληνιστικής εποχής και από το χριστιανικό κέντρο των αποστολικών χρόνων, που αποτελούσε μια από τις εππάτα Εκκλησίες της Αποκαλύψεως, ως την λαμπερή μητρόπολη των νεωτέρων χρόνων, ο κύκλος της αναζήτησης της ελληνικής Σμύρνης έχει κλείσει. Ο μύθος της όμως συνεχίζει να ζει και να δυναμώνει στο διάβα του χρόνου. ☐

Η πείνα στην εποχή του Cern...

του Δ. Χανιώτη*

Στην αυγή του 21ου αιώνα **το παγκόσμιο σκηνικό της διατροφής** εμφανίζεται εξαιρετικά πολύπλοκο, προβληματικό αλλά και παράδοξο.

Σε ένα σημαντικό τμήμα του πλανήτη εξακολουθεί ο πληθυσμός να υποσιτίζεται δραματικά και να πεινά «μέχρι θανάτου», ενώ ταυτόχρονα σε ένα άλλο τμήμα υπερσιτίζεται σε τέτοιο βαθμό ώστε να παχαίνει και να κινδυνεύει «μέχρι θανάτου». Οι εξελίξεις στην παραγωγή και την κατανάλωση τροφίμων προκαλούν ταυτόχρονα ελπίδα και φόβο και απασχολούν την επικαιρότητα σε μόνιμη βάση. Τα κατάλοιπα της φτώχειας, της πείνας και της ανέχειας από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έχουν αφήσει ανεξίτηλη σφραγίδα τους στη μνήμη του λαού μας και καθορίζουν ακόμη και σήμερα, ως «σύνδρομο της κατοχής», τη

διατροφική συμπεριφορά του. Δεν είναι τυχαίο ότι καταγράφει ο Γ. Σεφέρης στο προσωπικό του ημερολόγιο το 1942 για το φάσμα της πείνας, κάνοντας αναφορά στη λιμοκτονούσα τότε σκλαβωμένη Ελλάδα, με ανατριχιαστικό τρόπο: «...η πείνα σάρωσε κυριολεκτικά τις φτωχές συνοικίες του Πειραιά, καμιά περιουσία δεν αντέχει στα μυθώδη ποσά που γυρεύει η μαύρη αγορά. Το ψωμί είναι πενήντα δράμια το άτομο την ημέρα και έχει μόνο 1/6 πραγματικό σιτάρι συμπληρούμενο από αλεσμένα χαρούπια και βαλανίδια... Οι Γερμανοί αδιαφορούν αν ο κόσμος στην Ελλάδα πεθαίνει από την πείνα και χρησιμοποιούν το λάδι για καύσιμη ύλη μαζί με μπενζίνα...». Τέτοια παραδείγματα βασανιστικής πείνας υπάρχουν άπειρα στην ιστορία της ανθρωπότητας. Αυτά δικαιολογούν απόλυτα και την προτροπή της γιαγάς στο εγγονάκι της να φιλήσει το ψωμί που έχει πέσει στο δάπεδο, διδάσκοντας έτσι τον απαιτούμενο σεβασμό στην τροφή, που στο παρελθόν δεν ήταν πάντα εξασφαλισμένη.

Η πείνα δυστυχώς και σήμερα σαν «σιωπηλό τσουνάμι» σαρώνει δεκάδες χώρες και κυρίως τις πολύ φτωχές αφού η φτώχεια είναι το σημαντικότερο αίτιό της και ευθύνεται για τις περισσότερες αρρώστιες και τους περισσότερους θανάτους στον κόσμο.

Ο ΟΗΕ στο πλαίσιο του Παγκοσμίου Επιστημονικού Προγράμματος (WFP) κάνει εντατικές

στον πλανήτη
μας, 143
εκατομμύρια
παιδιά
εξακολουθούν να
υποσιτίζονται.

*Ο Δ. Χανιώτης είναι ιατρός, επικ. καθηγητής στο τμήμα Επισκεπτών / τριών Υγείας

Αλέκος Φασιανός, "Χρυσός σπορέας"

προσπάθειες περιστολής της πείνας σε ένα κόσμο αφθονίας.

Η λέξη «αφθονία» καταγράφεται χαρακτηριστικά με το παράδειγμα της Βρετανίας που πετά κάθε χρόνο στα σκουπίδια τρόφιμα αξίας 10 δισ. στερλινών που αντιστοιχούν στο 1/3 της τροφής. Τα περισσότερα από αυτά είναι άθικτα και από το ψυγείο προωθούνται κατευθείαν στα σκουπιδοτενεκέ.

Ενδιαφέρον είναι επίσης ότι η διαχείριση αυτών των σκουπιδιών - τροφίμων, επιβαρύνει τους Βρετανούς όχι μόνο οικονομικά με 1 δισ. στερλίνες, αλλά και περιβαλλοντικά αφού προκύπτει εκπομπή 18 εκατομμυρίων τόνων διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), δηλαδή ίση με το 20% της εκπομπής CO_2 των εκεί κυκλοφορούντων αυτοκινήτων σήμερα.

Στη στροφή του αιώνα ο ΟΗΕ παρουσίασε τους «Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας» για την

ανάπτυξη και βελτίωση των συνθηκών ζωής σε όλο τον κόσμο. Ο πρώτος στόχος αποβλέπει στην εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και της πείνας. Ειδικότερα επιδιώκεται η μείωση στο μισό (50%) του ποσοστού των ανθρώπων που υποφέρουν από πείνα καθώς και η αντίστοιχη μείωση εκείνων που έχουν ημερήσιο εισόδημα λιγότερο από ένα δολάριο. Σημείο αναφοράς ορίστηκε το ποσοστό φτώχειας του 1990 και καταληκτική ημερομηνία επίτευξης του στόχου το έτος 2015. Μέτρο παρακολούθησης της προόδου χρησιμοποιείται το ποσοστό των παιδιών κάτω των πέντε ετών που είναι λιποβαρή λόγω υποσιτισμού. Τονίζεται ότι στον πλανήτη μας, 143 εκατομμύρια παιδιά εξακολουθούν να υποσιτίζονται. Δυστυχώς η όλη προσπάθεια του ΟΗΕ δέχεται σήμερα ισχυρότατο πλήγμα με την κορύφωση της παγκόσμιας κρίσης τροφίμων και τη συνεχή άνοδο των τιμών βασικών διατροφικών

προϊόντων της ανθρωπότητας. Σε μερικούς μήνες η τιμή των σιτηρών αυξήθηκε κατά 130%, της σόγιας κατά 87%, του ρυζιού κατά 74% και του φοινικέλαιου που είναι σημαντικότατη πηγή θερμίδων στον αναπτυσσόμενο κόσμο, κατά 70%. Βασικός λόγος όλων αυτών των αυξήσεων είναι η νεοεμφανισθείσα αγορά των βιοκαυσίμων με τη μαζική παραγωγή τους που έχει κυριολεκτικά αποσυντονίσει τις παραδοσιακές ισορροπίες. Η παραγωγή των βιοκαυσίμων απορροφά τεράστιες ποσότητες εδώδιμων

αλλαγής στο διαιτολόγιο μεγάλων πληθυσμών (Κίνα, Ινδία, Βραζιλία, Ρωσία) που όλο και περισσότερο στρέφονται στην κατανάλωση κρέατος. Στην Κίνα π.χ. το 1980 αντιστοιχούσε περίπου ένα κιλό κρέας ανά άτομο τον μήνα, ενώ σήμερα ο μέσος Κινέζος καταναλώνει περισσότερο από πενήντα κιλά κρέας το χρόνο (η μεσαία τάξη γίνεται πλουσιότερη στην Κίνα), που προέρχεται από τις τεράστιες φάρμες εκατομμυρίων χοιρινών τρεφόμενων με σιτηρά για τα οποία έτσι δημιουργείται έλλειψη παγκοσμίως. Η γενετική επιστήμη προβάλλει τις δυνατότητες της τεχνολογίας παραγωγής γενετικά τροποποιημένων σπόρων ως σημαντική μελλοντική συμβολή στον αγώνα κατά της πείνας. Προφανώς η βάση της κοινωνίας είναι βαθιά καχύποπτη απέναντι στην επιστήμη παρόλο που ζητά όλο και πιο γρήγορες απαντήσεις από αυτήν για τα καυτά προβλήματα της ανθρωπότητας.

Στον αντίποδα του προβλήματος της πείνας βρίσκεται το άλλο εξίσου σοβαρό πρόβλημα του υπερσιτισμού και της επιδημίας παχυσαρκίας που «ταλαιπωρεί» τον υπόλοιπο κόσμο. Συμπερασματικά λοιπόν στον 21^ο αιώνα πρέπει στον καθένα να γίνει βίωμα ο σεβασμός στην τροφή με την ποσοτική αλλά και την ποιοτική της διάσταση και έννοια.

Η απαίτηση των καιρών είναι: Σκέψου οικουμενικά - Τρώγε τοπικά (locavore).

Πρέπει να γίνει συνείδηση ότι η διαμόρφωση ενός ολιγαρκή και λιτοδίαιτου χαρακτήρα ωφελεί όχι μόνο σε ατομικό αλλά και σε συλλογικό επίπεδο. Τη στιγμή που η επιστήμη αγωνιά στο κέντρο CERN (Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών) για το ραντεβού με το «σωματίδιο Higgs» και τις «μαύρες τρύπες» δεν πρέπει να χάσει το ραντεβού με τον ίδιο τον άνθρωπο που τον απειλεί η «μαύρη τρύπα» της πείνας.

Ο πίνακας του Αλέκου Φασιανού «χρυσός σπορέας» δίνει επίκαιρα την απαιτούμενη αισιοδοξία. ☑

Η απαίτηση των καιρών είναι: Σκέψου οικουμενικά - Τρώγε τοπικά (locavore).

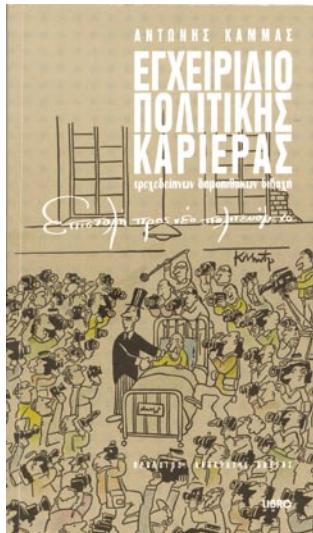
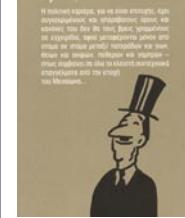
σπόρων που κυριολεκτικά αφαιρούνται από το στόμα εκατομμυρίων ανθρώπων, που τρέφονται με αυτούς.

Οι σπόροι διατροφής (καλαμπόκι, σιτάρι, κ.ά.) καταλήγουν στα ντεπόζιτα βενζίνης των αυτοκινήτων και όχι στα πιάτα και το στομάχι των ανθρώπων που τους έχουν ανάγκη, με αποτέλεσμα οι τιμές τους να αυξάνονται και η πείνα να επεκτείνεται. Ενδεικτικά, για να γεμίσει ένα ντεπόζιτο 100 λίτρων, ένας παραγωγός αιθανόλης πρέπει να μεταποιήσει 250 κιλά σιτάρι το οποίο ως αλεύρι θα απέδιδε 460 κιλά ψωμί.

Βέβαια δεν πρέπει να ξεχνά κανείς τις πρωτόγνωρα ακραίες κλιματικές αλλαγές (ξηρασία κ.ά.), τον συνεχώς αυξανόμενο πληθυσμό της γης (από 6,7 δισ. σε 9,2 δισ. μέχρι το 2050) αλλά και το εντυπωσιακό νεοφανές γεγονός της δραματικής

Αγαδητέ μου νέε

*Η πολιτική καριέρα, για να είναι ευπειρής,
έχει συγκεκριμένους και αιδαράβατους όρους...*

Εγχειρίδιο πολιτικής καριέρας

Με τίτλο που ξαφνιάζει ευχάριστα, εξώφυλλο που σου κλείνει πονηρά το μάτι προκαλώντας σε να το ξεφυλλίσεις μονομιάς και θεματολογία περισσότερο επίκαιρη από ποτέ, κυκλοφόρησε πρόσφατα το βιβλίο του Αντιπροέδρου κ. Αντώνη Καμμά, «Εγχειρίδιο πολιτικής καριέρας - τρεχεδείπνων δημοπηθίκων διδαχή» από τις Εκδόσεις LIBRO.

Η αμεσότητα του λόγου, οι αφοπλιστικά εύστοχοι, αν και συχνά αφοριστικοί, χαρακτηρισμοί δίνουν το στίγμα ενός ανθρώπου που δεν έπαψε στιγμή να μελετά κάθε κομμάτι της ανθρώπινης φύσης, δίνοντας σκόπιμα έμφαση σε αυτά που όλοι προτιμούν να μην προβάλλουν ή περιβάλλουν με τεχνάσματα καθωσπρεπισμού.

Δεν είναι λίγες οι στιγμές που ο λόγος του σου αφήνει μια πίκρα στο στόμα και ένα σφίξιμο στο στομάχι, ίσως γιατί η διαδικασία «ανάγνωσης» της καθημερινότητας ενεργοποιεί τους μηχανισμούς παραδοχής της και αυτή είναι μια ιδιαίτερα επώδυνη διαδικασία.

«...αλλά κι αν ακόμα δεχθούμε ότι οι πραγματικές κλασικές αξίες δεν έχουν ανάγκη κριτικής, αυτό που δεν πρέπει να αποφεύγεται, είναι η κριτική της διαχείρισης των αξιών αυτών, η σκόπιμη παρερμηνεία τους και η μέχρις εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας χρησιμοποίησή τους στην εξέλιξη της Ιστορίας...» αναφέρει χαρακτηριστικά. Σχολιάζει πολύπλευρα και σαρκάζει τη διαχείριση των αξιών σε μια προσπάθεια να αποτρέψει «την προϊόντα μαζική εκφύλιση των μηχανισμών νοημοσύνης και αισθητικής του «κυρίαρχου» Λαού από όλους τους καριερίστες της πολιτικής ζωής του τόπου.

Είναι γεγονός πως το «Εγχειρίδιο πολιτικής καριέρας» θα αποτελέσει «χρήσιμο εργαλείο» για κάθε φιλόδοξο νέο που επιδιώκει να πολιτευτεί. Θα φανεί όμως εξίσου πολύτιμο εάν όχι περισσότερο σε όλους τους αναγνώστες που θα επιτρέψουν στην καυστική πένα του συγγραφέα να ταράξει την «ήρεμη» καθημερινότητά τους. ☐

Επιτολή προσώπου που θέλει να γίνεται η πρώτη στοιχεία στην πολιτική καριέρας τους

Το αληθές “είναι” της ανέχειας και το ψευδές “φαίνεται” της στατιστικής φτώχειας

“...Τι είναι, άραγε, πιο αξιοκαταφρόνητο από ένα πολιτισμό που αποστρέφεται την αυτογνωσία;”
John Ralston Saul

του Ι. Δ. Μπουρή*

Αν στα φυσικά φαινόμενα το ψευδές “φαίνεται” επιβάλλεται από παραμορφωτικά φίλτρα που η ίδια η φύση δημιουργεί, στην κοινωνία η παθογένεια και η δυσλειτουργία της έχει ανθρώπινη προέλευση και συνεπώς είναι πολύ πιο ευδιάκριτη σε όποιον επιθυμεί να την δει. Στο πρόβλημα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, σημασία δεν έχουν τα κοινωνικο - οικονομικά συστήματα αλλά οι άνθρωποι που τα εφαρμόζουν.

Η αντιμετώπιση της φτώχειας απασχόλησε το Κοινοβούλιο με αφορμή την ψήφιση νόμου για την σύσταση “Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής” (Ε.Τ.Κ.Σ). Στο πλαίσιο αυτής της προβληματικής, η ίδρυση και η λειτουργία του Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής κρίθηκε ως απαραίτητη για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η χώρα μας εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό φτωχών νοικοκυριών της Ε.Ε των '15'. Συγκεκριμένα, το 20% των πολιτών ζουν κάτω από το όριο φτώχειας. Παρά το γεγονός ότι οι κοινωνικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ στη χώρα μας είναι σχεδόν ισοδύναμες με το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο, μόλις το 13% των ατόμων που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας καταφέρνει να υπερβεί το όριο αυτό μετά τις κοινωνικές μεταβι-

βάσεις. Ανάλογες είναι και οι διαπιστώσεις που προκύπτουν από μια ευρύτερη συγκριτική έρευνα του ΟΟΣΑ (**βλ. πίνακα 1**).

Ο πίνακας βασίζεται σε πρόσφατη μελέτη του ΟΟΣΑ για τη φτώχεια στα κράτη - μελη του οργανισμού. Για λόγους οικονομίας χώρου δεν παρουσιάζουμε τα στοιχεία όλων των κρατών - μελών, αλλά παραθέτουμε ενδεικτικά στοιχεία που αφορούν χώρες της Ε.Ε, καθώς και το μέσο όρο των συγκρινόμενων ποσοστών σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ. Από τον πίνακα προκύπτει ότι η Ελλάδα υστερεί καταφανώς και ως προς το μέσο όρο των κρατών - μελών του ΟΟΣΑ, αλλά και συγκρινόμενη προς τα κράτη - μελη της Ε.Ε. Ειδικότερα, τα συγκρινόμενα στοιχεία με τα αντίστοιχα των «παλαιών» κρατών - μελών της Ε.Ε είναι συντριπτικά και αποκαλύπτουν το τεράστιο χάσμα που υπάρχει μεταξύ των νοικοκυριών της Ελλάδας και εκείνων της Ευρώπης ως προς την δυνατότητα κάλυψης βασικών αναγκών όπως η θέρμανση, η ένδυση, η διατροφή, η πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και περίθαλψης κλπ.

Στην γλώσσα της “εικονικής” πραγματικότητας και του “φαίνεται”, ο κοινοτικός ορισμός για τον υπολογισμό της φτώχειας είναι απολύτως σχετικός: είναι ο πληθυσμός που ζει με εισόδημα

*Ο Ι. Δ. Μπουρής είναι αν. καθηγητής του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Φτώχεια και στέρηση υλικών αγαθών στην Ελλάδα

Νοικοκυρία μη δυνάμενα να εξασφαλίσουν επαρκώς βασικές ανάγκες σε κράτη - μέλη του ΟΟΣΑ (ποσοστό επί συνόλου)

Κράτη-μέλη ΟΟΣΑ	Ανεπαρκής θέρμανση νοικοκυρίου	Αδυναμία εξασφάλισης υγιεινών γευμάτων	Διατροφική ανασφάλεια	Αδυναμία εξασφάλισης επαρκούς ένδυσης	Περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και περίθαλψης	«τα φέρνω βόλτα με μεγάλες δυσκολίες»
Βέλγιο	4	3	7	7	8	11
Τσεχία	8	19	8	-	-	19
Γαλλία	4	3	7	5	4	12
Γερμανία	3	2	13	7	3	9
Πορτογαλία	56	3	11	38	17	34
Ιρλανδία	4	1	7	4	10	10
Σλοβακία	17	33	11	38	21	24
Ισπανία	42	3	3	7	4	21
Ελλάδα	31	26	15	27	21	49
μ/ο ΟΟΣΑ	13	11	10	15	9	20

Πηγή: ΟΟΣΑ, Measures of Material Deprivation in OECD Countries, OECD Social, employment and migration working papers, v. 37, Αύγουστος 2006.

μικρότερο του 60% της διαμέσου του ισοδυνάμου συνολικού κατά κεφαλήν εισοδήματος της χώρας.

Πρακτικά αυτό έχει διττή σημασία:

1 η φτώχεια ανάγεται περισσότερο ως ένας δείκτης ανισοκατανομής εισοδήματος στο εσωτερικό της χώρας παρά ως απόλυτος δείκτης φτώχειας, συγκρίσιμος μεταξύ χωρών.

Συνεπώς, όσο πιο πλούσια είναι μια χώρα, τόσο υψηλότερο είναι το όριο της φτώχειας.

Οι φτωχοί Σλοβάκοι είναι πολύ πιο φτωχοί από τους φτωχούς Σουηδούς που ενδεχομένως δεν είναι καν φτωχοί στην πλειοψηφία τους. Ομοίως, στην περίπτωση μιας πάμπτωχης χώρας (π.χ. η Ζιμπάμπουε, όπου την περασμένη Δευτέρα 21-7-2008 κυκλοφόρησε χαρτονόμισμα 100 δισεκατομμυρίων του τοπικού δολαρίου, με επίσημο πληθωρισμό 2.200.000 % και με το 80 % του πληθυσμού ζει κάτω από το όριο της φτώχειας) όπου όλοι οι κάτοικοι έχουν το ίδιο πολύ χαμηλό εισόδημα, ο δείκτης φτώχειας θα

εμφανιζόταν μηδενικός. Εδώ συναντούμε ένα από τα παράδοξα των στατιστικών- των αριθμητικών δηλαδή δεδομένων (data) που αφορούν κοινωνικο-οικονομικά φαινόμενα, όπου δίκην μάγων και ζογκλέρ τα σκουπίδια του “είναι” να παρουσιάζονται σε στολίδια του “φαίνεσθαι” και αντιστρόφων.

2 η φτώχεια δεν συνιστά νομοτέλεια αλλά, αποτελεί παθογένεια. Το πρόβλημα της φτώχειας δεν είναι πρόβλημα τεχνικό αλλά έννοια ταυτόσημη με την ηθική. Η λέξη ηθική παράγεται από τη λέξη “ήθος”, που αποτελεί εκτενέστερο τύπο της λέξης “ήθος” (=συνήθεια). Βέβαια το ήθος δεν ταυτίζεται με τη συνήθεια, συνδέεται όμως με αυτήν, γιατί η συνήθεια καλλιεργεί και εμπεδώνει το ήθος. Στη βάση αυτής της προβληματικής, όλοι ευθύνονται για την φτώχεια και ότι καλύτερες τεχνικές μέθοδοι και καλύτερη λειτουργία του ‘οικονομικού και κοινωνικού πλαισίου’ δεν θα έλυνε το πρόβλημα αυτό. Η αναγωγή του προβλήματος σε πρόβλημα τεχνικό,

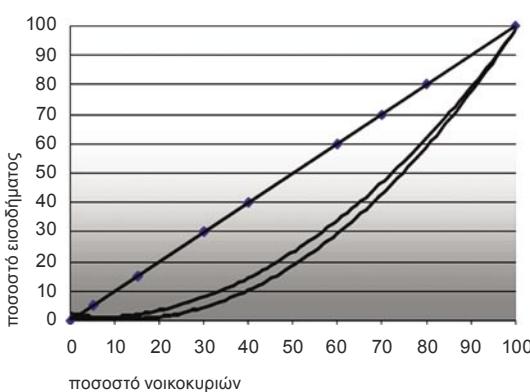
Τεχνολογικά χρονικά

δηλαδή σε πρόβλημα δυσλειτουργιών του “συστήματος” δείχνει αν όχι φύσιο απέναντι στον άνθρωπο οπωσδήποτε δυσπιστία, ενδοιασμό και επιφύλαξη όσον αφορά στην υπευθυνότητα του πολίτη. Φρονούμε ότι σημασία δεν έχουν τα συστήματα αλλά κυρίως οι άνθρωποι που τα εφαρμόζουν.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1:

Βαθμός συγκέντρωσης του εισοδήματος των νοικοκυριών της χώρας μας με βάση την καμπύλη του Lorenz.

Η καμπύλη του Lorenz δείχνει την ανισότητα στην κατανομή εισοδήματος στα νοικοκυριά έτσι όπως προκύπτει από τα πρωτογενή στοιχεία της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ) της ΕΣΥΕ. Η ευθεία γραμμή που συνδέει τις άκρες του τετραγώνου δείχνει την κατάσταση της πλήρους ισότητας στην κατανομή εισοδήματος. Όσο μεγαλύτερο είναι το εμβαδόν του καμπυλόγραμμου χωρίου, τόσο μεγαλύτερη είναι η ανισοκατανομή. Στην περίπτωση της χώρας μας η ανισοκατανομή διευρύνεται διαχρονικά.

Πηγή: ΕΟΠ-ΕΣΥΕ επεξεργασία Ι.Δ.Μπουρής

Το **Διάγραμμα 1** παριστά την καμπύλη Lorenz που επιτρέπει να διαπιστωθεί ο βαθμός συγκέντρωσης του εισοδήματος των νοικοκυριών της χώρας μας. Έτσι, διαπιστώνεται, π.χ. ότι σχεδόν το 17% των νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα έχουν μόνο το 3% του εισοδήματος. Αντίθετα, στο άλλο άκρο της κατανομής φαίνεται ότι το 20% των πλουσίων νοικοκυριών έχει σχεδόν του 40% του εισοδήματος.

Ένα σημαντικό, επίσης στοιχείο είναι ότι τα περισσότερα από τα φτωχά νοικοκυριά δεν βρίσκονται πολύ χαμηλότερα από το επίσημο όριο της φτώχειας, το οποίο το 2004 ήταν στα 5.650€ περίπου. Αυτό σημαίνει ότι με μια προσπάθεια εισοδηματικής ενίσχυσης πολλά νοικοκυριά μπορούν να βοηθηθούν να ξεπεράσουν αυτό το ποσοστό.

Η ελαστικότητα του δείκτη φτώχειας (poverty index-pi) ως προς τις εισοδηματικές ενισχύσεις είναι μεγαλύτερος της μονάδας ($\text{epi} > 1$). Με βάση τα στοιχεία αυτά, για να μειώσουμε τον δείκτη φτώχειας (και όχι τη φτώχεια) για παράδειγμα κατά 2% αρκεί να βρούμε το αντίστοιχο ποσοστό του πληθυσμού που ζει πλησιέστερα στο όριο του 60% και να ενισχύσουμε το εισόδημα του ακριβώς τόσο ώστε να ξεπερνάει το όριο αυτό. Άρα, δοθέντος της χρηματοδότησης του Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής για το 2008 πετυχαίνουμε τη μεγαλύτερη δυνατή βελτίωση του δείκτη φτώχειας. Βελτιώνεται η “στατιστική” φτώχεια ενώ η “πραγματική” φτώχεια παραμένει.

Παράδοξα λοιπόν και διλήμματα που, στην ημερολογιακή είσοδο του 21^{ου} αιώνα, έχουν να κάνουν, καταρχήν, με αυτή την ίδια την έννοια της προόδου και ενός πολιτισμού χωρίς συνείδηση (the unconscious civilization).

Έννοια που έχει σχέδόν ταυτιστεί με την συσσώρευση τεχνολογικών αγαθών και την βελτίωση ορισμένων οικονομικών στατιστικών (data). Στατιστικών που μπορεί, διαβάζοντάς τους να καταντήσουν πραγματικά εφιαλτικοί αν καταφέρουμε, με την ηθική του συλλογικού καλού

να λιώσουμε την απρόσωπη ψυχρότητα των αριθμών.

Για παράδειγμα, αναφέρουμε μερικούς από αυτούς όπως προκύπτουν από στοιχεία που έδωσε στην δημοσιότητα ο ΟΗΕ:

1 Οι τρείς πλουσιότεροι άνθρωποι του κόσμου, έχουν εισόδημα μεγαλύτερο από το συνολικό ΑΕΠ των 35 φτωχότερων χωρών του κόσμου, με πληθυσμό 660.000.000 κατοίκων.

2 Οι 200 πλουσιότεροι άνθρωποι του κόσμου, αύξησαν, από το 1994 έως το 1998 κατά 100% τις περιουσίες τους, φτάνοντας στο 1 τρισεκατομμύριο δολάρια.

3 Το 86% του πταγκόσμιου ΑΕΠ παράγεται στις χώρες όπου κατοικεί το 20% του πλουσιότερου πληθυσμού, ενώ στις χώρες όπου κατοικεί το 20% των φτωχότερων ανθρώπων παράγεται μόνο το 1% του πταγκόσμιου ΑΕΠ.

4 Στις χώρες όπου κατοικεί το 20% των πλουσιότερων, γίνεται το 68% των άμεσων επενδύσεων, ενώ εκεί όπου κατοικεί το 20% των φτωχότερων, γίνεται μόνο το 1%.

Από την συνολική σύνθεση των στοιχείων, φαίνεται ανάγλυφα η θεαματική και πρωτοφανής πορεία των πλουσίων χωρών προς μυθικό πλούτο και των φτωχών προς εξουθενωτική φτώχεια, και εξηγούμαι: Οι χώρες με το 20% των πλουσιότερων ανθρώπων του πλανήτη μας, σε σχέση με τις χώρες όπου κατοικεί το 20% των φτωχότερων ανθρώπων, είχαν σχέση κατά κεφαλή εισοδήματος, το 1820, 3 προς 1, το 1913, 11 προς 1, το 1960, 30 προς 1, το 1997, 74 προς 1.

Διλήμματα, λοιπόν διλήμματα για τον σύγχρονο άνθρωπο που έχουν να κάνουν επίσης:

➤ με την ίδια την έννοια της ευζωίας που έχει σχεδόν ταυτιστεί με την εφήμερη και αβυσσαλέα κενότητα του άκρατου και αχαλίνωτου καταναλωτισμού και ευδαιμονισμού.

➤ με τον αυτάρεσκο και εγωκεντρικό προσαντολισμό των ενδιαφερόντων του καθενός

μας, προσανατολισμό που αναπόφευκτα συνοδεύεται από την πικρή γεύση της μοναξιάς.

➤ με τους τεράστιους κινδύνους που ελλοχεύουν μέσα στην χωρίς ηθικούς κανόνες ανάπτυξη της τεχνοεπιστήμης και την καταστροφική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων του πλανήτη μας

➤ με την τραγική απομόνωση και αποξένωση από την συνεργασία τη συλλογικότητα, την έκφραση της αναγκαίας αλληλεγγύης, όπως απορρέει από την ασάλευτη προσήλωση μπροστά σε μία γυάλινη οθόνη

➤ με τα υπαρξιακά ερωτήματα και το φόβο του θανάτου που πνίγουν τον άνθρωπο στη σιωπή και στο σκοτάδι της νύκτας.

Η διαπίστωση, συνεπώς, των φορέων λήψης των αποφάσεων για την ανάπτυξη και την συνεργασία, σύμφωνα με την οποία «η οικονομική ανάπτυξη δε διαχέεται επαρκώς στο spectrum της κοινωνικής διαστρωμάτωσης» αποδείχνεται εξαιρετικά διπλωματική και ήπια για να περιγράψει το πραγματικό πρόβλημα της ανέχειας. Και τούτο γιατί το θέμα δεν είναι «ο βαθμός διάχυσης της ανάπτυξης», αλλά ότι η ίδια η ανάπτυξη παράγει ανισότητες που «διαχέονται» σε ευρύ φάσμα της κοινωνίας. Όσο ισχυρή κι αν είναι, συνεπώς, η ανάπτυξη αυτή και όση κι αν είναι η διάρκειά της, δε θα δημιουργήσει ποτέ τις προϋποθέσεις για τη μείωση των ανισοτήτων και την αντιμετώπιση της φτώχειας αν αυτό δε γίνει δεσμευτικός στόχος τόσο της πολιτικής όσο και της ανάπτυξης. Με άλλα λόγια, η μείωση των ανισοτήτων και της φτώχειας δε θα έλθουν ποτέ ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης, αν δεν γίνουν προϋπόθεση και περιεχόμενό της.

Βασικοί Πυλώνες της πολιτικής της χώρας μας για την αποτροπή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να είναι:

- η αύξηση της απασχόλησης του ενεργού πληθυσμού
- η παροχή επαρκών και βιώσιμων συντάξεων
- η Δημόσια Λογοδοσία

- η Κοινή Κινητοποίηση
- η Δίκαιη Διακυβέρνηση και η Χρηστή Διοίκηση
- η ανάπτυξη προσιτών σε όλους, βιώσιμων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας
- η συμπληρωματική χρηματοδότηση του Ταμείου (Ε.Τ.Κ.Σ) με πόρους που θα εισφέρουν οι πολίτες.

Η ελληνική κοινωνία είναι ευαίσθητη σε κοινωνικά ζητήματα και κινητοποιείται για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Φρονούμε ότι τη λύση στο πρόβλημα της ανέχειας θα τη δώσει η ίδια η κοινωνία των πολιτών. Ο συνειδητοποιημένος δηλαδή πολίτης απέναντι στα κοινωνικά διλήμματα που αποφασίζει να σηκωθεί επιτέλους από την αναπαυτική πολυθρόνα του, να φωνάξει ώστε να τρομάξουν ο μαέστρος (μάνατζερ) και η ορχήστρα των ατομικών συμφερόντων και να σταματήσουν την συγκαλυπτική μουσική.

Να σηκωθεί να τρέξει, με όλες του τις δυνάμεις, στην αρχή ίσως μόνος, αλλά συμπαρασύροντας σε λίγο και άλλους, προς τα εκεί που ακούγονται οι λυγμοί. Να δείξει ότι αφουγκράζεται (κατανοεί και συμπάσχει) το πρόβλημα της ανέχειας. Αφουγκράζεται σημαίνει συμπάσχει άρα πονάει. Πονάει σημαίνει ότι αισθάνεται. Εφόσον αισθάνεται ζει. Ζει πραγματικά πέρα από την απόλαυση της ηδονής που τον πνίγει στη σιωπή και στο σκοτάδι της νύχτας.

Ξεπερνώντας τον εγωκεντρικό προσανατολισμό του ίσως αρχίζει να ζει αληθώς έτσι όπως το αναφέρει **ο ρωμαίος φιλόσοφος Μάρκος Τύλλιος Κικέρων** "...hi vivunt vero qui e vinculis corporum tamquam e carcere evolaverunt... ούτοι ζώσι αληθώς οι οποίοι εκ των δεσμών του σώματος ως εκ φυλακής απηλλάγησαν..."

[M. Tullii Ciceronis,
Somnium Scipionis De re Publica Liber Vi- III§6(14)].

• Πρόσκληση Κοινωφελούς Ιδρύματος Ιωάννη Σ. Λάτση

... σε φοιτητές και μέλη ΔΕΠ
για χρηματοδότηση μελετών ετήσιας διάρκειας για το έτος 2009.

ΤΟ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΣ ΙΔΡΥΜΑ Ιωάννη

Σ. Λάτση προσκαλεί προτάσεις για εκπόνηση πρωτότυπων μελετών ετήσιας διάρκειας, για το έτος 2009.

Οι μελέτες θα πρέπει:

- ➔ να πραγματεύονται θέματα που σχετίζονται με τις επιστήμες, τις καλές τέχνες και τον πολιτισμό και
- ➔ να παρουσιάζουν, κατά προτίμηση, ενδιαφέρον σε τοπικό (γεωγραφικό και κοινωνικό) επίπεδο εντός Ελλάδας.

Χρηματοδότηση

Η ανώτατη χρηματοδότηση κάθε μελέτης μπορεί να ανέλθει στο ποσό των δώδεκα χιλιάδων Ευρώ (12.000 €).

Αξιολόγηση - Επιλογή

Η αξιολόγηση των προτάσεων θα γίνει από ειδική για το σκοπό αυτό Επιστημονική Επιτροπή του Ιδρύματος. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα αξιολόγηση, θα προβεί κατά την κρίση του στην επιλογή έως και δέκα (10) μελετών, οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν κατά το έτος 2009.

Προθεσμία Υποβολής Αιτήσεων

Αναλυτικές πληροφορίες για τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στην πρόσκληση είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος: www.latsis-foundation.org

Η προθεσμία υποβολής προτάσεων λήγει στις 14 Νοεμβρίου 2008 και η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων θα γίνει έως τις 16

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

παγκόσμια ημέρα
χωρίς αυτοκίνητο

22 Σεπτεμβρίου

Παγκόσμια Ημέρα χωρίς Αυτοκίνητο

Το 2000 καθιερώθηκε, με πρωτοβουλία της Επιτρόπου για το Περιβάλλον κ. Margot Wallström, η «Ημέρα χωρίς Αυτοκίνητο». Για μια μέρα, οι αρχές των πόλεων καλούνται να δείξουν στους κατοίκους τους ένα αστικό κέντρο με ανθρωπινότερο πρόσωπο, φιλικότερο προς το περιβάλλον και να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη για τα προβλήματα που σχετίζονται με τη χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου ως κύριο μέσο μεταφοράς στην πόλη.

Το 64 % του μονοξειδίου του άνθρακα, το 69% των οξειδίων του αζώτου, το 33% του διοξειδίου του άνθρακα καθώς και το 33% των σωματιδίων στην ατμόσφαιρα οφείλονται στους ρύπους των αυτοκινήτων, αποτελώντας αιτία σοβαρών νοσημάτων της καρδιάς και των πνευμόνων των κατοίκων των πόλεων. Επιπλέον, το 80% της ηχορύπανσης στις πόλεις οφείλεται στα αυτοκίνητα, επιβαρύνοντας την υγεία των κατοίκων τους.

Η χρήση του αυτοκινήτου είναι συνδεδεμένη και με την κουλτούρα κάθε λαού, αποτελώντας συχνά τεκμήριο κοινωνικής καταξίωσης. Η παιδεία και η ενημέρωση μπορούν να γίνουν τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει η Πολιτεία για να αλλάξει νοοτροπίες και συμπεριφορές.

Στις πόλεις κατά μέσο όρο το 82% των μετακινήσεων γίνεται με ιδιωτικό αυτοκίνητο, το 12% με τα μέσα μαζικής μεταφοράς και το 6% με ποδήλατο.

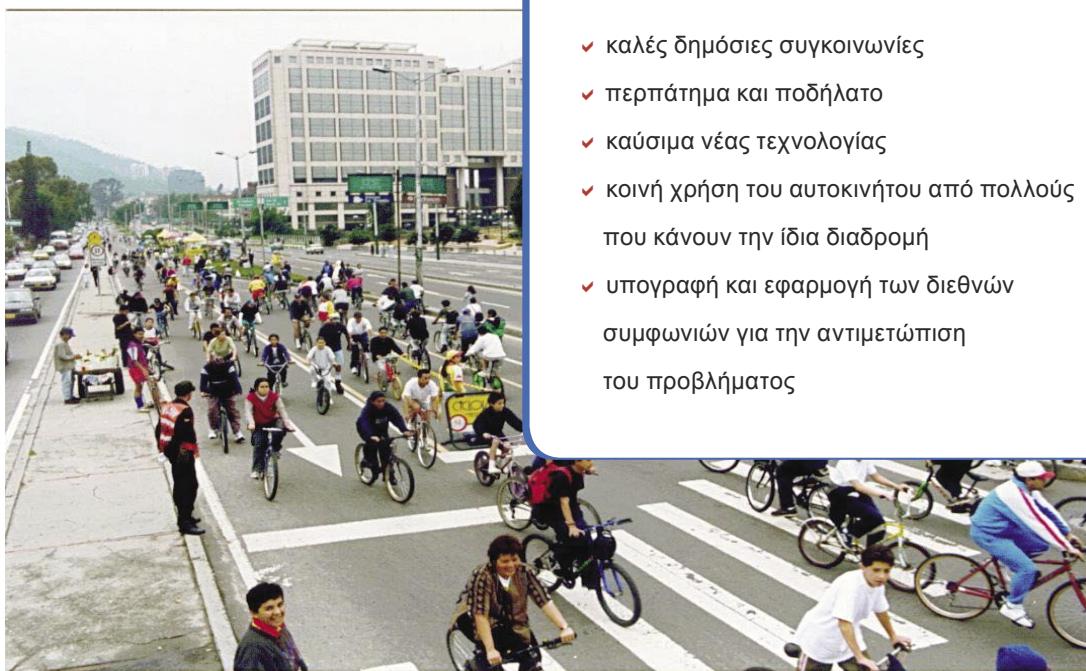
Μια στις δύο μετακινήσεις με ιδιωτικό αυτοκίνητο γίνεται για αποστάσεις μικρότερες των 3 χλμ., μια στις 5 για μικρότερες του 1 χλμ. και μια στις 8 για λιγότερα από 500 μέτρα, με κατανάλωση ενέργειας συγκριτικά πολύ μεγαλύτερη απ' όση απαιτείται για ένα μακρινότερο ταξίδι.

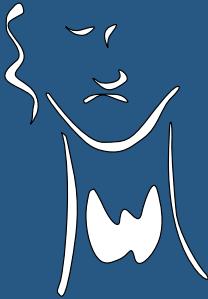
5

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Νιεάρχους Μέσεις:

- ✓ καλές δημόσιες συγκοινωνίες
- ✓ περπάτημα και ποδήλατο
- ✓ καύσιμα νέας τεχνολογίας
- ✓ κοινή χρήση του αυτοκινήτου από πολλούς που κάνουν την ίδια διαδρομή
- ✓ υπογραφή και εφαρμογή των διεθνών συμφωνιών για την αντιμετώπιση του προβλήματος

6

ΥΓΕΙΑ
& ΖΩΗ

Οι παθήσεις του θυρεοειδούς αδένα

Β α σι κέ σ π λη ρ ο φ ο ρ i ε σ

Oθυρεοειδής αδένας είναι ένας συμπταγές όργανο που βρίσκεται στο κάτω τμήμα του τραχήλου. Εκκρίνει τρεις ορμόνες, τη θυροξίνη, (T4), την τριιωδοθυρονίνη (T3) και την καλσιτονίνη (CT). Στο έμβρυο ο θυρεοειδής εμφανίζει ορμονική παραγωγή από τη 10η με 12η εβδομάδα κυήσεως, ενώ μέχρι τότε είναι εξαρτημένο από την παραγωγή των ορμονών από την έγκυο. Οι ορμόνες του θυρεοειδούς θυροξίνη και τριιωδοθυρονίνη καθορίζουν στο έμβρυο την ανάπτυξη του εγκεφάλου και τη σκελετική ωρίμανση και συμμετέχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής στη φυσιολογική λειτουργία του καρδιαγγειακού, του αναπνευστικού, του νευρικού, του γαστρεντερικού συστήματος, του αίματος, και έχουν επίσης καθοριστικές δράσεις στη φυσιολογική λειτουργία των υπόλοιπων ενδοκρινών αδένων, τα οστά, το μεταβολισμό, την κατανάλωση οξυγόνου και την παραγωγή θερμότητας. Είναι επομένως εύκολα κατανοητό ότι η φυσιολογική λειτουργία του θυρεοειδούς αδένα είναι προϋπόθεση για τη φυσιολογική γονιμοποίηση, την ομαλή ανάπτυξη του εμβρύου καθώς και την ομαλή λειτουργία των συστημάτων του οργανισμού σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου.

ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ ΑΔΕΝΑ

Κλινική εξέταση

Με την ψηλάφηση του θυρεοειδούς διαπιστώνεται το μέγεθος του αδένα, αν είναι επώδυνος ή όχι, η υφή του και η ύπαρξη όζων.

Προσδιορισμός των ορμονών στο αίμα

Με τη μέτρηση των ορμονών τριιωδοθυρονίνη (T3), θυροξίνη (T4) ή όταν απαιτείται των ελεύθερων κλασμάτων FT3 και FT4 σε συνδυασμό πάντα με τη μέτρηση της θυρεοειδοτρόπου ορμόνης TSH, καταδεικνύεται αν η λειτουργία του θυρεοειδούς είναι φυσιολογική, αυξημένη ή μειωμένη.

Προσδιορισμός

των αντιθυρεοειδικών αντισωμάτων

Τα αντισώματα αυτά είναι παρόντα στον ορό των πασχόντων από αυτοάνοσες παθήσεις του θυρεοειδούς, όπως η νόσος Grave's και η θυρεοειδίτιδα Hashimoto και σε μικρότερο βαθμό σε άλλες παθήσεις του θυρεοειδούς.

Υπερηχογράφημα και DOPPLER

Διαπιστώνεται το μέγεθος του αδένα, η ηχογένειά του, η αιμάτωσή του, η παρουσία ή μη όζων και καθορίζεται η μορφολογία των όζων καθώς και η πιθανή παρουσία σ' αυτούς ύποπτων χαρακτηριστικών για κακοήθεια.

*Η Υβόννη Δημουλά είναι Ιατρός Ενδοκρινολόγος, αν. καθηγήτρια του Γενικού Τμήματος Βασικών Ιατρικών Μαθημάτων της ΣΕΥΠ

Σπινθηρογράφημα

Απαιτείται σε ορισμένες περιορισμένες σε αριθμό περιπτώσεις. Προσδιορίζεται η θέση του αδένα, το μέγεθος, το σχήμα του και αν υπερλειτουργεί ή υπολειτουργεί.

Παρακέντηση δια λεπτής βελόνης (FNA)

Με την καθοδήγηση των υπερήχων ή όταν είναι εφικτό με απλή ψηλάφηση, γίνεται παρακέντηση των όζων του θυρεοειδούς και κυτταρολογική εξέταση του υλικού που αναρροφάται. Χρησιμεύει για να καθοριστεί με πιο άμεσο τρόπο το είδος του όζου, αν είναι καλοήθης, ύποπτος ή κακοήθης και έχει καθοριστική συμβολή στο είδος της θεραπείας που θα επιλεγεί. Η μέθοδος χρησιμοποιείται συστηματικά τα τελευταία χρόνια. Κατά μέσο όρο έχει ευαισθησία 83% (από 100 ασθενείς που έχουν κακοήθεια με την παρακέντηση ανιχνεύονται οι 83). Η ειδικότητα της μεθόδου είναι κατά μέσο όρο 92% (από τα 100 άτομα που δεν έχουν κακοήθεια τα 92 έχουν πράγματι αρνητικά αποτελέσματα στην παρακέντηση).

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ ΑΔΕΝΑ

Βρογχοκήλη

Είναι η αύξηση του μεγέθους του θυρεοειδούς αδένα. Μπορεί να συνδυάζεται με φυσιολογική, αυξημένη ή μειωμένη λειτουργία.

Απλή βρογχοκήλη

Πρόκειται για αύξηση του μεγέθους του θυρεοειδούς με φυσιολογική έκκριση ορμονών.

Υποθυρεοειδισμός

Είναι το κλινικό σύνδρομο που προκύπτει από έλλειψη θυρεοειδικών ορμονών.

Αιτιολογία

Η πιο συχνή αιτία είναι η θυρεοειδίτιδα Hashimoto, ενώ άλλες αιτίες είναι η θεραπεία με ραδιενεργό ιώδιο, η υπερβολική πρόσληψη ιωδίου, η χρήση φαρμάκων όπως το λίθιο και τα αντιθυρεοειδικά φάρμακα κα.

Κλινικές εκδηλώσεις

Εξαρτώνται από την ηλικία στην οποία εγκαταστάθηκε ο υποθυρεοειδισμός.

Νεογνά: Υποθυρεοειδισμός στο έμβρυο σε περιοχές με ενδημική βρογχοκήλη έχει ως αποτέλεσμα τον κρετινισμό, δηλαδή κοντό ανάστημα με χαρακτηριστική εμφάνιση, διανοητική καθυστέρηση, κώφωση και νευρολογικά προβλήματα.

Παιδιά-έφηβοι: Υποθυρεοειδισμός στα παιδιά χαρακτηρίζεται από καθυστέρηση στην ανάπτυξη και διανοητική καθυστέρηση, ενώ στην εφηβεία μπορεί να παρουσιαστεί καθυστέρηση στην ανάπτυξη και πρώιμη ήβη.

Ενήλικες: Τα πιο κοινά συμπτώματα είναι εύκολη κόπωση, αύξηση βάρους, δυσανεξία στο κρύο, μυικές κράμπες και διαταραχές του κύκλου στις γυναίκες. Από το καρδιαγγειακό σύστημα υπάρχει βραδυκαρδία και μεγαλοκαρδία και από το αναπνευστικό σύστημα επιπλόαις αργές αναπνοές.

Υπερθυρεοειδισμός και θυρεοτοξίκωση

Η θυρεοτοξίκωση είναι το κλινικό σύνδρομο που προκύπτει όταν οι ιστοί εκτίθενται σε μεγάλα ποσά θυρεοειδικών ορμονών. Αυτό συνήθως συμβαίνει λόγω υπερλειτουργίας του θυρεοειδούς αδένα, οπότε πρόκειται για υπερθυρεοειδισμό, αλλά και από άλλες αιτίες όπως

καταστροφή του θυρεοειδικού παρεγχύματος πχ σε θυρεοειδίτιδα ή υπερβολική λήψη θυρεοειδικών ορμονών.

Καταστάσεις που προκαλούν θυρεοτοξίκωση

Διάχυτη τοξική βρογχοκήλη ή νόσος Grave's
Πρόκειται για αυτοάνοση κατάσταση. Αφορά με μεγαλύτερη συχνότητα τις γυναίκες και κυρίως τις ηλικίες 20- 40 ετών και έχει ισχυρή γενετική προδιάθεση. Οι κλινικές εκδηλώσεις περιλαμβάνουν ταχυκαρδία, εύκολη κόπωση, απώλεια βάρους, μυική αδυναμία, δυσανεξία στο θερμό περιβάλλον, εφιδρώσεις, τρόμο, δύσπνοια, νευρικότητα και σε ορισμένους από τους ασθενείς εκδηλώσεις από τα μάτια. Οι εκδηλώσεις αυτές ποικίλλουν σε βαρύτητα από απλή σύσπαση του άνω βλεφάρου μέχρι εξόφθαλμο, προσβολή των οφθαλμικών μυών και προσβολή του κερατοειδούς και του οπτικού νεύρου. Η θεραπεία

του υπερθυρεοειδισμού γίνεται με αντιθυρεοειδικά δισκία και επίσης υπάρχει η δυνατότητα χορήγησης ραδιενεργού ιωδίου ή χειρουργικής επέμβασης.

Τοξικό αδένωμα

Αφορά κατά κανόνα άτομα ηλικίας άνω των σαράνταετών. Πρόκειται για μονήρες, θυλακιώδες συνήθως αδένωμα, που υπερεκκρίνει T3 και T4 και προκαλεί τυπικά συμπτώματα θυρεοτοξίκωσης χωρίς ποτέ να υπάρχει συμμετοχή από τα μάτια. Στο σπινθηρογράφημα διαπιστώνεται θερμός όζος. Τα τοξικά αδενώματα σχεδόν ποτέ δεν είναι κακοήθη και η οριστική θεραπεία τους, μετά από μια σύντομη φάση φαρμακευτικής αγωγής για επίτευξη ευθυρεοειδισμού, είναι χειρουργική ή χορήγηση ραδιενεργού ιωδίου.

Τοξική πολυοζώδης βρογχοκήλη

Αφορά άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Τα συμπτώματα είναι τα κλασσικά της θυρεοεοτοξίκωσης και η αντιμετώπιση μετά την επίτευξη ευθυρεοειδισμού, είναι χειρουργική ή χορήγηση ραδιενεργού ιωδίου.

Υποξεία θυρεοειδίτιδα

Πρόκειται για οξεία φλεγμονή του θυρεοειδούς που συνήθως οφείλεται σε ιογενή λοίμωξη. Κλασσικά εκδηλώνεται στην αρχική της φάση με πόνο στο λαιμό, πυρετό, κακουχία και συμπτώματα θυρεοτοξίκωσης. Ακολουθεί συνήθως μια φάση υποθυρεοειδισμού για να επανέλθει τελικά ο ασθενής στην αρχική φυσιολογική του κατάσταση. Η θεραπεία που απαιτείται είναι συμπτωματική, με ασπιρίνη ή σε βαρύτερες περιπτώσεις κορτιζόνη στη φάση της οξείας φλεγμονής και θυροξίνη στη φάση του υποθυρεοειδισμού.

Θυρεοειδίτιδα Hashimoto

Μπορεί να προκαλέσει επίσης υπερθυρεοειδισμό εκτός από τη συνηθισμένη εκδήλωση του υποθυρεοειδισμού.

Όζοι του θυρεοειδούς

Πρόκειται για συχνή κατάσταση, κυρίως στις

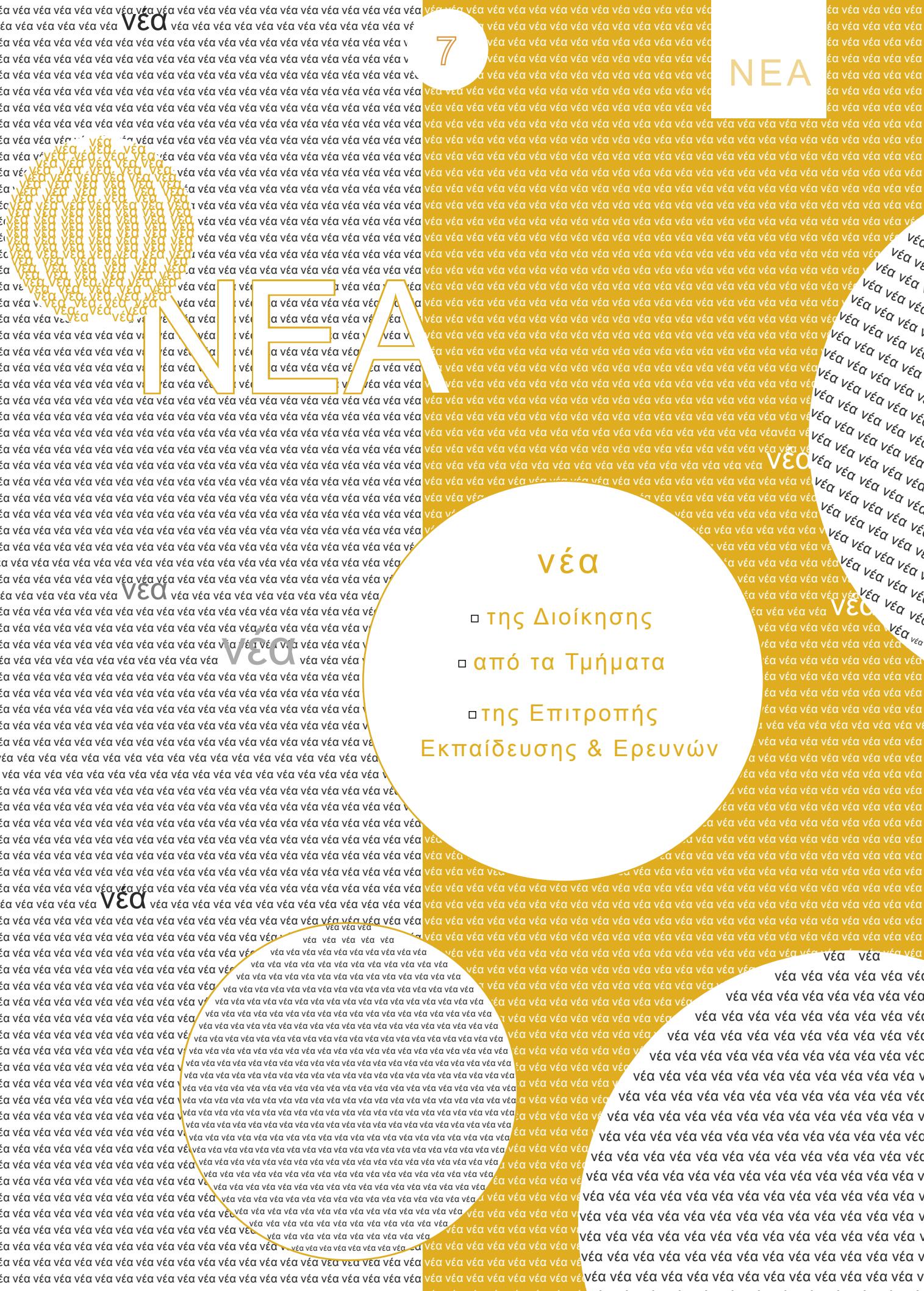
γυναίκες. Στην αιτιολογία των καλοήθων όζων περιλαμβάνονται καλοήθη αδενώματα, εστιακή θυρεοειδίτιδα, κύστη θυρεοειδούς κ.α. Με βάση την πρόσληψη του ραδιενεργού στοιχείου στο σπινθηρογράφημα διαχωρίζονται σε θερμούς (όταν προσλαμβάνουν το ισότοπο περισσότερο από το γύρω παρέγχυμα) και ψυχρούς (όταν προσλαμβάνουν το ισότοπο λιγότερο από το γύρω παρέγχυμα). Η παρακέντηση δια λεπτής βελόνης που έχει μπει στην καθημερινή κλινική πράξη τα τελευταία χρόνια, προσφέρει πολλά στη διαφορική διάγνωση των όζων και τον καθορισμό της θεραπευτικής στρατηγικής. Οι καλοήθεις όζοι μπορεί να υποχωρήσουν με θεραπεία καταστολής με θυροξίνη.

Καρκίνος του θυρεοειδούς

Αποτελεί το 1% των κακοηθειών στις ΗΠΑ. Προσβάλλει περισσότερο τις γυναίκες και η επίπτωση της νόσου έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Σε ποσοστό 80% αφορά καλώς διαφοροποιημένο καρκίνο, δηλαδή θηλώδες ή θυλακιώδες καρκίνωμα. Εάν η νόσος δεν διαγνωσθεί από την παρακέντηση δια λεπτής βελόνης στο πλαίσιο διερεύνησης ενός όζου, τα συμπτώματα που θα κάνουν τον ασθενή να ζητήσει ιατρική βοήθεια μπορεί να είναι η παρουσία λεμφαδένων στον τράχηλο, βράγχος φωνής, βήχας, δυσφαγία ή ακόμη μια ασυμπτωματική μάζα στον τράχηλο. Η νόσος αντιμετωπίζεται πάντα χειρουργικά και συμπληρωματικά με λήψη ραδιενεργού ιωδίου σε αρκετές περιπτώσεις. Η έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση έχουν ως αποτέλεσμα άριστη πρόγνωση. ☑

Βιβλιογραφία

1. American Association of Clinical Endocrinologists and Associazione Medici Endocrinology. Medical guidelines for clinical practice for the diagnosis and management of thyroid nodules. Enocr. Pract. 2006; 12:63-102
2. Greenspan's Basic & Clinical Endocrinology. David G Gardner, Dolores M Shoback. Lange Medical Books 2007
3. Christopher R Mc Cartney and George J Stukenborg: Decision Analysis of Discordant Thyroid Nodule Biopsy Guideline Criteria J. Clin. Endocrinol. & Metab. 2008 93, 3037-3044
4. Melina B. Flanagan et al: Repeat Thyroid Nodule Fine Needle Aspiration in Patients With Initial Benign Cytologic Results. Am J Clin Pathol. 2006 125(5) 698-702
5. Thekkepat C. Sandeep et al: Second Primary Cancers in thyroid Cancer Patients. A multinational Record Linkage Study J. Clin. Endocrinol. & Metab. 2006 91, 5 1819-1825
6. Reynolds RM et al: Changing trends in incidence and mortality of thyroid cancer in Scotland. Clin Endocrinol (Oxf) 2005 Feb 62(2) 156-62
7. Megan Rist Haymart et al: Higher Serum Thyroid Stimulating Hormone Level in Thyroid Nodule Patients is associated with Greater Risks of Differentiated Thyroid Cancer and Advanced Tumor Stage J. Clin. Endocrinol. & Metab. 2008 93, 3 809-814.

VÉA

□ της Διοίκησης

□ από τα Τμήματα

□ της Επιτροπής

Εκπαίδευσης & Ερευνών

νέα της Διοίκησης

Κατανομή αρμοδιοτήτων των Αντιπροέδρων του ΤΕΙ**ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΚΑΜΜΑΣ**

**Ορθοπαιδικός
χειρουργός -
Δρ. Πανεπ. Αθηνών**

καθηγητής στο Γενικό τμήμα
Βασικών Ιατρικών Μαθημάτων

Ο Αντιπρόεδρος κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΜΜΑΣ ασχολείται με θέματα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων, έχει την ευθύνη διαχείρισης των σπουδαστικών θεμάτων καθώς και των θεμάτων που αφορούν στην προμήθεια εντύπων και περιοδικών.

**ΜΙΧΑΛΗΣ
ΜΠΡΑΤΑΚΟΣ**

**Δρ. Χημικός
Τεχνολόγος Τροφίμων**

καθηγητής στο τμήμα
Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής

Ο Αντιπρόεδρος κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΡΑΤΑΚΟΣ είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Εκπαίδευσης και Ερευνών, ασχολείται με θέματα του μόνιμου και έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού, του ειδικού τεχνικού προσωπικού και των τεχνικών εργαστηρίων, εποπτεύει τα εγκεκριμένα και ελέγχει τα υποβαλλόμενα προς έγκριση Μεταπτυχιακά Προγράμματα. Είναι επιστημονικός υπεύθυνος για την Οριζόντια Δράση των Γραφείων Διασύνδεσης και του υπό ίδρυση ΙΔΒΕ.

**ΙΩΑΝΝΗΣ
ΧΑΛΑΡΗΣ**

**Φυσικός -
Δρ. Μηχανικός
Πληροφορικής**

καθηγητής στο τμήμα Πληροφορικής

Ο Αντιπρόεδρος κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΛΑΡΗΣ διαχειρίζεται θέματα τεχνολογιών - πληροφορικής και επικοινωνίας των Υπηρεσιών και Τμημάτων του ΤΕΙ και Δικτύων, έχει την ευθύνη της ενημέρωσης της ιστοσελίδας του Ιδρύματος, ασχολείται με θέματα αξιολόγησης Τμημάτων, Προγράμματα Σπουδών, εποπτεύει τις δραστηριότητες του Τμήματος Εκδόσεων και Βιβλιοθήκης και συγκεκριμένα τους τομείς της Βιβλιοθήκης, της προμήθειας και διανομής εκπαιδευτικών συγγραμμάτων και των σημειώσεων που διανέμονται στους σπουδαστές.

Αναβάθμιση της υπηρεσίας Mail

Aπό 15-09-2008 η υπηρεσία Mail εφαρμόζει νέο λογισμικό με ταυτόχρονη ενεργοποίηση νέων εξυπηρετητών mail.

Το νέο σύστημα κάνει χρήση υπηρεσιών καταλόγου (LDAP Directory Services) και δίνει την δυνατότητα να δοθούν δικτυακές υπηρεσίες σε μεγάλο όγκο φοιτητών του ιδρύματός μας.

Όσον αφορά την μετάβαση σημειώνεται ότι:

- ➲ Η διεύθυνση του εξυπηρετητή mail παραμένει “**mail.teiath.gr**”.
- ➲ Η διεύθυνση της υπηρεσίας Webmail παραμένει ή ίδια: “**webmail.teiath.gr**”.
- ➲ Τα μηνύματα τα οποία είναι ήδη αποθηκευμένα στη θυρίδα αλληλογραφίας σας, στον παλαιό εξυπηρετητή mail δε θα μεταφερθούν στο νέο εξυπηρετητή. Η πρόσβαση στον παλαιό εξυπηρετητή θα είναι εφικτή μέσω της διεύθυνσης **oldmail.teiath.gr** (για pop3 access) αλλά και μέσω της υπηρεσίας Webmail επιλέγοντας στην αρχική σελίδα της υπηρεσίας ως “Διακομιστή” το “**OLDMAIL.teiath.gr**”.

Ο παλιός εξυπηρετητής θα παραμείνει ενεργός για τουλάχιστον 6μήνες.

Η νέα υπηρεσία mail θα έχει τα εξής νέα χαρακτηριστικά:

- ➲ Δυνατότητα ασφαλούς πρόσβασης με χρήση των πρωτοκόλλων “POP3 over TLS” & “POP3 over SSL”.
- ➲ Καλύτερη απόκριση στο κατέβασμα μηνυμάτων, ειδικά σε θυρίδες με μεγάλο αριθμό μηνυμάτων.
- ➲ Δυνατότητα αναζήτησης της διεύθυνσης αλληλογραφίας ενός χρήστη του ΤΕΙ Αθήνας με βάση το ονοματεπώνυμο μέσω της υπηρεσίας webmail.
- ➲ Δυνατότητα υποστήριξης μεγάλου αριθμού λογαριασμών χρηστών.
- ➲ Δυνατότητα αλλαγής του κωδικού πρόσβασης του χρήστη μέσω ασφαλούς WEB περιβάλλοντος (αναμένεται σύντομα).
- ➲ Δυνατότητα ορισμού mail forwarding από τον ίδιο τον χρήστη μέσω ασφαλούς WEB περιβάλλοντος (αναμένεται σύντομα).

Οι περιορισμοί που αναφέρονται στην σελίδα http://www.noc.teiath.gr/?page_id=24 θα συνεχίσουν να ισχύουν (πχ 15 MB ως μέγιστο όριο ενός μηνύματος) ενώ πλέον το όριο των 100MB που ίσχυε τυπικά μέχρι σήμερα για το συνολικό αποθηκευτικό χώρο της θυρίδας αλληλογραφίας μπαίνει σε πραγματική ισχύ. Κατά συνέπεια πλέον θυρίδες που θα ξεπερνούν σε μέγεθος το όριο αυτό δε θα μπορούν να λάβουν νέα μηνύματα. ☑

Κανονισμός λειτουργίας ορκωμοσίας

τελειοφοίτων του ΤΕΙ Αθήνας

τις 9-7-2008 εγκρίθηκε από το

Συμβούλιο του ΤΕΙ-Α ο νέος

κανονισμός λειτουργίας ορκωμοσίας των
τελειοφοίτων του ΤΕΙ Αθήνας, ο οποίος θα
εφαρμοστεί από το τρέχον ακαδημαϊκό έτος.
Τον κανονισμό συνέταξε και
εισηγήθηκε στο Συμβούλιο ΤΕΙ,
Επιτροπή με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος **Ευαγγελία Πρωτόπαπα**
καθηγήτρια, Διευθύντρια της ΣΕΥΠ

Μέλη **Ελένη Βαβουράκη**
επίκουρη καθηγήτρια της ΣΕΥΠ

Αγγελική Τσάμη
Προϊσταμένη της Γραμματείας της ΣΓΤΚΣ

Αλεξάνδρα Γιαννακοπούλου
Προϊσταμένη της Γραμματείας της ΣΔΟ

Ευαγγελία Νικητάκη
Προϊσταμένη της Γραμματείας της ΣΕΥΠ

Χρυσάνθη Κοτίτσα
Προϊσταμένη της Γραμματείας της ΣΤΕΦ

Ελένη Μπανταλάκη
Προϊσταμένη της Γραμματείας της ΣΤΕΤΡΟΔ

Αθηνά Σπανού
Δ.Π. στο Τμ. Διεθνών & Δημοσίων Σχέσεων

Ο κανονισμός ρυθμίζει θέματα που έχουν σχέση
με τη διοργάνωση της τελετής της ορκωμοσίας

1. Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους θα πραγματοποιούνται δυο ορκωμοσίες

Μία το **Μάιο** (μεταξύ 1^{ης} και 15^{ης}) και μία το
Νοέμβριο (μεταξύ 1^{ης} και 15^{ης}).

Θα πραγματοποιούνται τέσσερις ορκωμοσίες
ανά μέρα: 8.00- 9.30, 9.30- 11.00, 11.00-12.30
και 12.30-14.00.

Όσον αφορά τα μικρά Τμήματα η τελετή θα
διαρκεί μια ώρα και θα λαμβάνεται μέριμνα ώστε
να υπάρχει μισή ώρα για έξοδο - είσοδο των
παρισταμένων. Τα μεγάλα Τμήματα (Νοσηλευ-
τικής, Διοίκησης Επιχειρήσεων, και Τουριστικών
Επιχειρήσεων) θα έχουν δυόμισι ώρες στη
διάθεσή τους για κάθε ορκωμοσία.

Συνολικά απαιτούνται δυο πλήρεις εβδομάδες
και μια μέρα. Κάθε Σεπτέμβρη, θα ανακοινώ-
νονται στην ιστοσελίδα του ΤΕΙ οι ημερομηνίες
ορκωμοσίας για κάθε τμήμα.

Κατά την τελετή της ορκωμοσίας οι απόφοιτοι θα
παραλαμβάνουν αντίγραφα πτυχίων. Οι πάπυροι
θα δίνονται αργότερα, με κατάσταση στην οποία
θα υπογράφουν ότι τους παρέλαβαν.

Η Γραμματεία του Τμήματος ανακοινώνει τα
ονόματα των πτυχιούχων είκοσι (20) μέρες μετά
τη λήξη της πρακτικής άσκησης.

Κάθε απόφοιτος δηλώνει στη Γραμματεία πόσα
άτομα επιθυμεί να παρίστανται στην ορκωμοσία
και παίρνει γραπτές οδηγίες για τη διαδικασία
της τελετής.

2. Ταξιθέτηση των παρισταμένων

στην αίθουσα

Οι απόφοιτοι αρχικά συγκεντρώνονται και δίνουν τον όρκο τους και στη συνέχεια ένας - ένας, αφού πάρει το πτυχίο κάθεται στα αριστερά καθίσματα.

Η δεξιά πρώτη σειρά καθισμάτων μένει κενή για τους επίσημους προσκεκλημένους και τους καθηγητές του τμήματος.

Η προσέλευση θα αρχίζει 15 λεπτά πριν την έναρξη της τελετής.

3. Ταξιθέτηση των ατόμων πάνω στη σκηνή

Από κάθε τμήμα θα παρίστανται ο Διευθυντής Σχολής και ο Προϊστάμενος Τμήματος και όλα τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Τμήματος.

Όλοι θα είναι καθιστοί στην πρώτη σειρά δεξιά, εκτός του Διευθυντή Σχολής και του Προϊστάμενου Τμήματος που θα βρίσκονται στη σκηνή.

4. Ομιλίες

Θα εκφωνούνται σύντομες ομιλίες δυο - τριών λεπτών από το Διευθυντή Σχολής και τον Προϊστάμενο Τμήματος.

5. Φωτογράφιση

Στην αρχή της τελετής θα γίνεται ομαδική φωτογράφηση από διαπιστευμένο φωτογράφο για τα αρχεία του ΤΕΙ. Ο ίδιος φωτογράφος θα καλύπτει φωτογραφικά όλη την τελετή.

Δεν επιτρέπεται η φωτογράφηση από συγγενείς ή φίλους εντός της αίθουσας του Συνεδριακού Κέντρου.

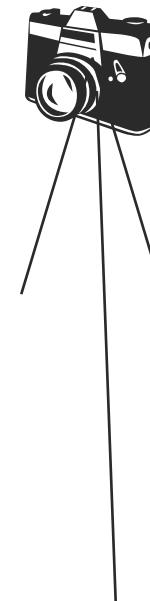
Οι φύλακες θα επιτηρούν ώστε κατά τη διάρκεια της τελετής οι παριστάμενοι να μην τραβούν φωτογραφίες.

6. Ανακοίνωση προγράμματος εκδήλωσης

στην είσοδο της αίθουσας.

Στην είσοδο θα είναι αναρτημένο το πρόγραμμα της κάθε ορκωμοσίας.

Το παραπάνω κείμενο καθώς επίσης και οι οδηγίες προς τους τελειοφοίτους έχουν ήδη αναρτηθεί στα Νέα του ΤΕΙ, στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος (www.teiath.gr).

Έκτακτη Σύνοδος Προέδρων ΤΕΙ

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2008 πραγματοποιήθηκε Έκτακτη Σύνοδος Προέδρων ΤΕΙ στο Ξενοδοχείο CARAVEL στην Αθήνα, στόχοι της οποίας ήταν να προσδιοριστούν τα επείγοντα θέματα και οι κοινές θέσεις όλων των ΤΕΙ όπως αυτές θα παρουσιάζονταν στον Υπουργό Παιδείας και να γίνει η απαραίτητη προετοιμασία για τις εργασίες της Συνόδου της 29ης Οκτωβρίου 2008.

Συγκεκριμένα συζητήθηκαν:

ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ (εκπροσώπηση ΤΕΙ στα συλλογικά γνωμοδοτικά όργανα, μετονομασία

ΕΠ σε ΔΕΠ, διεύρυνση Τριμελούς Γραμματείας Συνόδου)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (Τακτικός Προϋπολογισμός - Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ στα πλαίσια των ΕΣΠΑ/ΕΠΕΔΒΜ - Προβλήματα και Προοπτικές του ΚΤΕ - Ειδικά Θέματα Βιβλιοθηκών

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΤΕΙ - Μετεξέλιξη Τμημάτων - Σχολών ΤΕΙ λόγω μικρού αριθμού εισαγομένων φοιτητών - Συγχώνευση Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της περιφέρειας

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΕΙ και ΥΠΕΠΘ.

Πρόγραμμα Σπουδών ακαδημαϊκού έτους 2008-2009

Πρόγραμμα Σπουδών	Έναρξη	Λήξη
Ανανεώσεις εγγραφών χειμερινού εξαμήνου στα Τμήματα όπου δεν εφαρμόζεται νέο Πρόγραμμα Σπουδών	13-9-2008	30-9-2008
Ανανεώσεις εγγραφών χειμερινού εξαμήνου στα Τμήματα όπου εφαρμόζεται νέο Πρόγραμμα Σπουδών	20-9-2008	2-10-2008
Μαθήματα χειμερινού εξαμήνου	29-9-2008	16-1-2009
Εξετάσεις Α' Περιόδου χειμερινού εξαμήνου	19-1-2009	2-2-2009
Εξετάσεις Β' Περιόδου χειμερινού εξαμήνου	9-2-2009	20-2-2009
Ανανεώσεις εγγραφών εαρινού εξαμήνου	23-2-2009	27-2-2009
Μαθήματα εαρινού εξαμήνου	2-3-2009	19-6-2009
Εξετάσεις Περιόδου Ιουνίου 2009	22-6-2009	3-7-2009
Εξετάσεις Περιόδου Σεπτεμβρίου 2009	1-9-2009	11-9-2009

Νέα

προγράμματα σπουδών στο ΤΕΙ Αθήνας

Από το ακαδημαϊκό έτος 2008 - 2009

(χειμερινό εξάμηνο) τα τμήματα του ΤΕΙ Αθήνας:

- Ηλεκτρονικής
- Εμπορίας και Διαφήμισης (Marketing)
- Ναυπηγικής
- Διοίκησης Μονάδων Υγείας & Πρόνοιας
- Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης
- Οπτικής & Οπτομετρίας
- Φωτογραφίας & Οπτικοακουστικών Τεχνών

- Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών
- Οδοντικής Τεχνολογίας
- Τοπογραφίας
- Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Κοινωνικής Εργασίας
- εφαρμόζουν πλήρως και με αντιστοίχηση των μαθημάτων, τα νέα εγκεκριμένα από το Συμβούλιο του ΤΕΙ Αθήνας προγράμματα σπουδών τους.
- Πληροφορίες για τα νέα προγράμματα σπουδών μπορείτε να βρείτε στις ιστοσελίδες των Τμημάτων.

Έργα στο ΤΕΙ Αθήνας

επιγραμματικά...

Από το Μάιο έως το Σεπτέμβριο του 2008 πραγματοποιήθηκε μία σειρά έργων, που αφορούσε στην ανακαίνιση και συντήρηση των κτιρίων του ΤΕΙ.

Μερικά από αυτά είναι τα παρακάτω:

Έργα που ολοκληρώθηκαν

- ✓ Αναδιαμόρφωση Γραμματείας Τμήματος Τεχνολογίας Τροφίμων, Γραφείου Προϊσταμένου και επισκευές σε χώρους του ΤΕΙ-A.
- ✓ Μόνωση εξωτερικών αεραγωγών κλιματισμού εστιατορίου, κυλικείου και αίθριου του ΤΕΙ-A.
- ✓ Μονώσεις σωληνώσεων αίθριου ΣΤΕΦ και ΣΕΥΠ.
- ✓ Μόνωση σωληνώσεων δικτύου θέρμανσης στο δώμα του κτιρίου Διοίκησης.
- ✓ Αναδιαμόρφωση γραμματείας Ιατρικών Εργαστηρίων και επισκευές σε διάφορους χώρους του ΤΕΙ-A.
- ✓ Προμήθεια και τοποθέτηση ανοξείδωτου κιγκλιδώματος στη σκάλα του κτιρίου Διοίκησης.
- ✓ Διάφορες σιδηρουργικές εργασίες στο ΤΕΙ-A.
- ✓ Υγρομόνωση οροφής του κτιρίου εστιατορίου - κυλικείου.
- ✓ Εγκατάσταση εξωτερικών αεραγωγών εστιατορίου, κυλικείου και αίθριου και σύνδεσή τους με την κλιματιστική μονάδα του ΤΕΙ-A.
- ✓ Κατασκευή ξύλινης πέργκολας στο προαύλιο χώρο στο αίθριο του κτιρίου Διοίκησης.
- ✓ Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις σε εργαστήρια και κοινόχρηστους χώρους του ΤΕΙ-A.
- ✓ Διαμόρφωση χώρου γραφείου νέου Αντιπροέδρου του ΤΕΙ-A.
- ✓ Ανακαίνιση w.c. ανδρών - γυναικών στον κεντρικό διάδρομο του ΤΕΙ-A.
- ✓ Αναδιαμόρφωση ακάλυπτου χώρου ΣΤΕΦ, αίθριων ΣΕΥΠ και ΣΓΤΚΣ.
- ✓ Αντικατάσταση παραθύρων στο κτίριο ΠΡΟΚΑΤ Α-Β.
- ✓ Αναδιαμόρφωση Αμφιθεάτρου Πληροφορικής.
- ✓ Εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης και αντικατάσταση σωλήνα αποχέτευσης όμβριων υδάτων στο ΤΕΙ-A.
- ✓ Κατασκευή εσωτερικής εγκατάστασης δικτύου Φυσικού Αερίου του Εστιατορίου και των εργαστηρίων της ΣΤΕΤΡΟΔ.
- ✓ Τοποθέτηση θυρών ασφαλείας στο ΤΕΙ-A.
- ✓ Επαναχρωματισμός στο χώρο του ΤΕΙ-A και των παραρτημάτων του.
- ✓ Διάφορες υδραυλικές, σιδηρουργικές και ξυλουργικές εργασίες σε χώρους του ΤΕΙ-A.
- ✓ Αντικατάσταση υαλοπινάκων στο ΤΕΙ-A και στα παραρτήματά του.
- ✓ Αντικατάσταση πόμολων, κλειδαριών, ομφαλών κλειδαριών σε διάφορους χώρους του ΤΕΙ-A και στα παραρτήματά του.

Τεχνολογικά χρονικά

- ✓ Κατασκευή ξύλινης πέργκολας στο αίθριο της ΣΓΤΚΣ & ΣΤΕΦ.
- ✓ Τοποθέτηση υαλοπετασμάτων και τζαμιών σε χώρους του ΤΕΙ-Α.
- ✓ Εγκατάσταση ασύρματου δικτύου internet σε κοινόχρηστους χώρους του ΤΕΙ-Α και σε παραρτήματά του.
- ✓ Κατασκευή ξύλινων ντουλαπιών στο Γραφείο Καθηγητών Ξένων Γλωσσών.
- ✓ Κατασκευή στεγάστρου πάρκινγκ και φυλακίου.
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση αερισμού, εξαερισμού και αποκατάσταση βλαβών στους ήδη υπάρχοντες εξαερισμούς σε χώρους του ΤΕΙ-Α.
- ✓ Αποκατάσταση υποστυλωμάτων στο κτίριο του ΤΕΙ Αθήνας στο Ίδρυμα ΜΗΤΕΡΑ.
- ✓ Αντικατάσταση παραθύρων στο κτίριο ΠΡΟΚΑΤ - ΣΓΤΚΣ.

Εσείς και η καρδιά σας...
“Γνωρίστε τους Κινδύνους”

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ με κεντρικό μήνυμα “Γνωρίστε τους Κινδύνους” γιόρτασε στις 28 Σεπτεμβρίου την Παγκόσμια Ημέρα Καρδιάς. Στόχος της εκδήλωσης ήταν η καλύτερη και αποτελεσματικότερη ενημέρωση του κοινού, αλλά και η κινητοποίησή του για την ανάληψη δράσης, η πρόληψη και η αλλαγή επιβλαβών συνηθειών και καθημερινών πρακτικών. Στα πλαίσια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε έντυπη ενημερωτική εκστρατεία για τα καρδιαγγειακά προβλήματα από κοινού και με την επιστημονική επιμέλεια του Καθηγητού του Ιδρύματός

μας **Δρ. Δημητρίου Χανιώτη**, Καρδιολόγου, Fellow European of Cardiology (FESC). Υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο πεθαίνουν 17 εκατομμύρια άνθρωποι εξαιτίας της καρδιαγγειακής νόσου με ρυθμό ένας θάνατος κάθε 2 δευτερόλεπτα, έτσι ώστε να αποτελούν την πρώτη αιτία θανάτου παγκοσμίως. Η διακοπή του καπνίσματος, η υγιεινή και ισορροπημένη διατροφή με βάση τη μεσογειακή δίαιτα, η τακτική άσκηση και ίδιως το γρήγορο περπάτημα σε καθημερινή βάση για 30 λεπτά τουλάχιστον, ο έλεγχος της παχυσαρκίας, της υπέρτασης και της αυξημένης χοληστερόλης, θωρακίζουν το καρδιαγγειακό σύστημα.

Ο Δρ. Δ. Χανιώτης, καρδιολόγος, στο περίπτερο ενημέρωσης και διανομής έντυπου υλικού την Παγκόσμια Ημέρα Καρδιάς, Κυριακή 28-9-2008

... διαγωνισμοί που ολοκληρώθηκαν

Ανοικτός διαγωνισμός για την προμήθεια φωτοτυπικού χαρτιού για τις ανάγκες του ΤΕΙ-Α

Προϋπολογισμός: 92.000,00 €

Διεθνής ανοικτός διαγωνισμός για τον καθαρισμό χώρων του ΤΕΙ-Α

Προϋπολογισμός: 700.000,00 €

... διαγωνισμοί σε εξέλιξη

Ανοικτός διαγωνισμός για την προμήθεια βάσεων δεδομένων

για τις ανάγκες του Τμήματος Εκδόσεων και Βιβλιοθήκης του ΤΕΙ-Α

Προϋπολογισμός: 210.000,00 € | Ημερομηνία διενέργειας: 9-9-2008

Διεθνής ανοικτός διαγωνισμός για την προμήθεια εξοπλισμού Η/Υ

για τις εκπαιδευτικές και διοικητικές ανάγκες του ΤΕΙ-Α

Προϋπολογισμός : 400.000,00 € | Ημερομηνία διενέργειας: 11-9-2008

Ανοικτός διαγωνισμός για την προμήθεια λογισμικού ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου

για τις ανάγκες του ΤΕΙ-Α

Προϋπολογισμός: 60.000,00 € | Ημερομηνία διενέργειας : 16-9-2008

Διεθνής ανοικτός διαγωνισμός για την μίσθωση τριών (3) φωτοτυπικών μηχανημάτων

μεγάλης παραγωγικής ικανότητας (βαρέως τύπου) για τις ανάγκες

του Τμήματος Εκδόσεων και Βιβλιοθήκης του ΤΕΙ-Α

Ημερομηνία διενέργειας: 21-10-2008

7

Θεατρική
ομάδα του
ΤΕΙ-Α

Όσοι ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στη θεατρική ομάδα του ΤΕΙ μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 2008 στον υπεύθυνο της ομάδας, κ.

Παναγιώτη Σπηλιόπουλο στο τμήμα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων του ΤΕΙ-Α.

Περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 210 5385127.

[Αγ. Σπυρίδωνος & Μήλου 1, 1ος όροφος]

- Ε.Π. και Δ.Π. που αποχώρησε
ή μετατάχθηκε από την ή στην Υπηρεσία

Όνομα	Σχολή	Τμήμα	Ημ. Παραίτησης
Μέλη Ε.Π. που αποχώρησαν από την υπηρεσία			
Δ. Αλειφερόπουλος	ΣΕΥΠ	Ραδιολογίας - Ακτινολογίας	30-6-2008
Γ. Κουτρουμπής		Ραδιολογίας - Ακτινολογίας	31-8-2008
Α. Γεωργάλος	ΣΤΕΦ	Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων	30-6-2008
Ν. Κολλιόπουλος		Ενεργειακής Τεχνολογίας	1-7-2008
Α. Τριανταφύλλου		Ηλεκτρονικής	9-7-2008
I. Πόζιος	ΣΔΟ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	31-8-2008
Μέλη Ε.Π. που διορίστηκαν			
B. Καραγιάννη	ΣΕΥΠ	Δημόσιας Υγιεινής	7-7-2008
B. Νοταρά		Επισκεπτών / -τριών Υγείας	8-9-2008
Γ. Φούκα		Νοσηλευτικής Β'	5-9-2008
Γ. Σμυρλής	ΣΤΕΦ	Γενικό Τμήμα Μαθηματικών	10-7-2008
Μέλη Δ.Π. που μετατάχθηκαν σε άλλες υπηρεσίες, από 1-6-2008 & εφεξής			
Π. Διονυσοπούλου	Τελούσε σε απόσπαση στο ΥΠΕΠΘ		8-9-2008
N. Καραγεωργοπούλου	Διεύθυνση Πληροφορικής & Τεχνικών Υπηρεσιών	Μελετών Κατασκευών	7-7-2008
Δ.Π. που μετατάχθηκε στο ΤΕΙ Αθήνας από άλλες υπηρεσίες, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Ν. 3528/2007, από 1-6-2008 & εφεξής			
A. Κατρίτση		ΣΑΕΤ	8-9-2008
M. Κουνάνη	Διεύθυνση Διοικητικού	Διοικητικής Μέριμνας & Πρωτοκόλλου	8-9-2008
A. Κωστοπούλου	Διεύθυνση Οικονομικού	Δαπανών & ΚΠΣ	5-5-2008
Γ. Νικολακάκου	Διεύθυνση Συντομού Σπουδών & Σπουδαστικής Μέριμνας	Σπουδαστικής Μέριμνας	26-6-2008
N. Νύκτας	Διεύθυνση Πληροφορικής & Τεχνικών Υπηρεσιών	ΣΑΕΤ	10-9-2008
M. Σαλτέρη	ΣΓΤΚΣ	Γραφιστικής	10-9-2008
Σ. Τσιλιμίγκρα	ΣΤΕΦ	Ενεργειακής Τεχνολογίας	8-9-2008
A. Τσιμικλή		Γραμματεία Προέδρου - Αντιπροέδρων & Γενικού Γραμματέα	8-9-2008
Δ. Χριστοπούλου	Διεύθυνση Οικονομικού	Μισθοδοσίας & Αποζημιώσεων	8-9-2008
Γ. Χρονά	Διεύθυνση Διοικητικού	Διοικητικού & Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού	8-9-2008
Μέλη Δ.Π. που αποχώρησαν από την υπηρεσία			
O. Ζαπάντη	ΔΠ	Διοικητικής Μέριμνας & Πρωτοκόλλου	1-7-2008

Γιάννης
Γκερέκος*

Η σημασία του βιβλίου «Εικόνες της Τήνου» του Γιάννη Γκερέκου

Τ α έργα Τέχνης
υπηρετούσαν
πάντοτε τον αρχέγονο
σκοπό αυτού που
αποκαλούμε σήμερα
Τέχνη: την αναπαρά-
σταση της Κοσμικής
και Ιστορικής πραγμα-
τικότητας, δηλαδή
αυτής που κάθε φορά
θεωρείτο ως τέτοια.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ήταν η δια
της ενσυναϊσθηματικής
δυνάμεως των έργων
αυτών, άρθρωση του
ανθρώπου με τον κάθε φορά
θεωρούμενο ως προϋπάρ-
χοντα Κόσμο, προαιώνια
αρχή, εκπορεύουσα αρχή

*Ο Γ. Γκερέκος είναι καθηγητής Εφαρμογών στη τμ. Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης

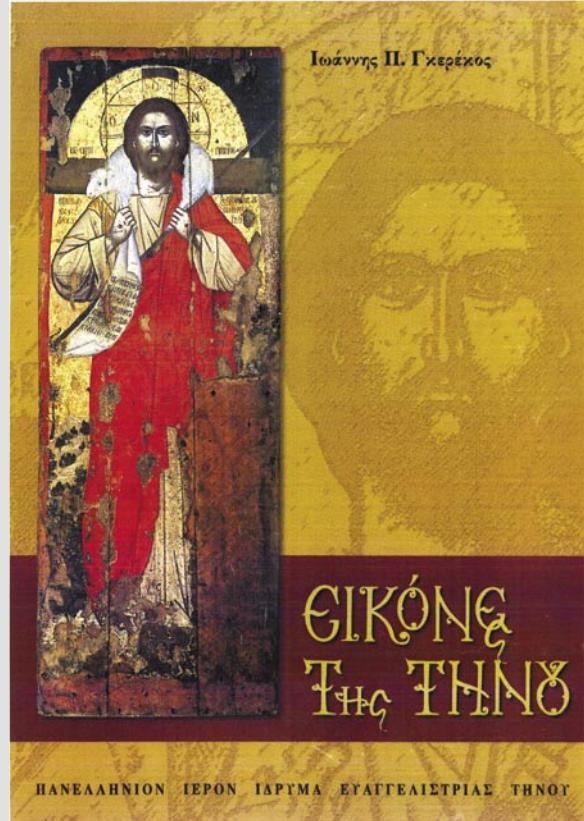

του παντός ή ότι άλλο αυτός ο Κόσμος σήμαινε γι' αυτόν, με στόχο την ικανοποίηση της ζωτικής γι' αυτόν ανάγκης να αποκτήσει υπαρξιακή ταυτότητα και σιγουριά, δια της επεκτάσεως της χωρικής και χρονικής του εμβέλειας προς αυτόν. Έτσι θεωρούσε πάντοτε ο άνθρωπος την «ολοκλήρωσή» του ή την «σωτηρία» του (εκ του σώος = ἀρτιος, ολόκληρος, σωστός).

Οι ορθόδοξες χριστιανικές εικόνες υπηρετούν τον παραπάνω στόχο, εντασσόμενες στη νέα νοηματοδότηση του Κόσμου και της Ζωής, που ήρθε να άρει τα αδιέξοδα των μέχρι τότε κοινωνιών, αδιέξοδα προερχόμενα από τη φιλοσοφική τους θεμελίωση. Στη νέα αυτή νοηματοδότηση της Ζωής, ο άνθρωπος εξακολουθεί να βρίσκεται στο κέντρο της νέας κοσμοεικόνας, εμπεριέχοντας κατά κάποιον τρόπο το Θεό και στοχεύοντας στην ολοκλήρωσή του - ή σωτηρία του - εντασσόμενος σε Αυτόν, εντασσόμενος στην ά-χωρη και ά-χρονη Αλήθεια Του, απαλλασσόμενος με άλλα λόγια των δεσμών του γήινου χώρου και χρόνου, των δεσμών δηλαδή της ορατής φύσης του. Στο πρόσωπο του Ιησού ο Θεός ενανθρωπίζεται, ενώ με την σταύρωσή Του ο άνθρωπος «δια του θανάτου νικά τον Θάνατο». Προτεραιότητα της ζωής αποτελούσε η δια μέσου της εκκλησιαστικής εμπειρίας «θέωση» του Ανθρώπου. Αυτή η εμπειρική εκκλησιαστική συλλογικότητα, στηριγμένη στην ορθόδοξη χριστιανική Οντολογία και η προκύπτουσα ποιότητα συλλογικής και κατ' Αλήθειαν ζωής, εδραζόταν στην δι' αποκαλύψεως ένωση του ανθρώπου με το Θείον, μέσω των «εικόνων» του και της μορφής των ναών, που αποτελούσαν την άρθρωση κτιστού και ακτίστου.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΚΕΡΕΚΟΣ, στο σπάνιας ποιότητας βιβλίο του «Εικόνες της Τήνου», παρουσιάζει τις εικόνες του νησιού αυτού με επιστημονικής αρτιότητας τρόπο: στη εισαγωγή του βιβλίου αυτού αναλύει το νόημα των εικόνων και τις κατηγοροποιεί με τρόπο πολύτιμο για το μελετητή τους. Στη συνέχεια τις παρουσιάζει κατά

Ναό Η Μονή και τις αναλύει μία προς μία και σε

όλα τα επίπεδα. Κάθε τέτοια ανάλυση περιλαμβάνει μορφολογική, ιστορική και εννοιολογική προσέγγισή τους, με τρόπο που σταδιακώς μας εισαγάγει στο ουσιώδες ζητούμενο όχι μόνο αυτής της ίδιας της εικόνας, αλλά και της εν γένει ορθόδοξης αγιογραφίας. Ακόμα, επιτυγχάνει και την αποτύπωση της πνευματικής συνεισφοράς της Τήνου, στο τομέα αυτόν, σε όλη την ιστορική της πορεία.

Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι το όλο έργο προλογίζουν με εμπνευσμένα κείμενά τους - κείμενα που μας εισαγάγουν στο βαθύτερο νόημα των ορθόδοξων χριστιανικών εικόνων, αλλά και στην επίδρασή τους στην όλη ιστορική πολιτισμική παρουσία της Τήνου - ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος και ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χριστόδουλος.

Το βιβλίο αυτό του Γιάννη Γκερέκου θα καταλαμβάνει στο εξής εξέχουσα θέση, όχι μόνο στη σχετική με το θέμα του βιβλιογραφία, αλλά και σε αυτήν της ευρύτερης ορθόδοξης χριστιανικής πολιτισμικής προτάσεως. ☑

Επιμέλεια: **Νικήτας Χιωτίνης**

νέα από τα Τμήματα

Τμήμα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων

προγράμματα κινητικότητας

LLP/Erasmus

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ του Ιουλίου του 2008 και μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου μετακινήθηκαν, στα πλαίσια του προγράμματος L.L.P./Erasmus, 2 καθηγητές και 9 άτομα Δ.Π από το ΤΕΙ Αθήνας προς διάφορα Ιδρύματα της ΕΕ. Κατά το ίδιο διάστημα το ίδρυμά μας υποδέχθηκε 3 ξένους φοιτητές και 7 ξένους καθηγητές. ☐

ΥΠΟΓΡΑΦΗΚΕ από το ΤΕΙ Αθήνας και την Εθνική Μονάδα Συντονισμού του Ι.Κ.Υ. -Τμήμα προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης, η νέα σύμβαση του προγράμματος "Δια Βίου Μάθηση/Erasmus" σχετικά με την κινητικότητα των φοιτητών, την κινητικότητα Προσωπικού και την οργάνωση κινητικότητας για το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009. Το ύψος της κοινοτικής χρηματοδότησης ανέρχεται στα 308.187 ευρώ. ☐

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ του παραπάνω προγράμματος η εκπαιδευτικός **Ελένη Βαβουράκη**, ακαδημαϊκή υπεύθυνη της Σχολής Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας, έλαβε μέρος σε συνάντηση συντονισμού μεταξύ των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων που έγινε με πρωτοβουλία του Φινλανδικού Πανεπιστημίου Mikkeli, στην Αμβέρσα Βελγίου. Η συνάντηση έγινε στα πλαίσια της συνδιάσκεψης της European Association for International Education, που πραγματοποιήθηκε στην ίδια πόλη από 10 ως 13 Σεπτεμβρίου 2008. ☐

Leonardo da Vinci

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
του προγράμματος LEONARDO

Το καλοκαίρι που μας πέρασε ολοκληρώθηκαν πολλά από τα προγράμματα Leonardo da Vinci στα οποία συμμετείχε το Γραφείο Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων και το Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων του Ιδρύματός μας. Τα προγράμματα με τις αντίστοιχες δραστηριότητες είναι τα εξής:

A. Προγράμματα κινητικότητας

1 ΛΕΟ-ΘΕΣΕΙΣ*2006-S

Ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2008, το Πρόγραμμα ΛΕΟ-ΘΕΣΕΙΣ*2006-S, με την υποβολή της τελικής έκθεσης στο Ι.Κ.Υ. (Εθνική Μονάδα Συντονισμού του Προγράμματος LdV). Το Πρόγραμμα αφορούσε 45 τοποθετήσεις φοιτητών 15 Ελληνικών Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: ΤΕΙ Αθήνας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Πολυτεχνείο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ Ηπείρου, ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, ΤΕΙ Καβάλας, ΤΕΙ Κρήτης, ΤΕΙ Λαμίας, ΤΕΙ Λάρισας, ΤΕΙ Μεσολογγίου, ΤΕΙ Πειραιά και ΤΕΙ Σερρών. Οι παραπάνω φοιτητές συμμετείχαν σε 23 εξάμηνες και 22 τρίμηνες πρακτικές ασκήσεις σε 16 χώρες της Ε.Ε.: **Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ισπανία, Ιταλία,**

Ιρλανδία, Μ. Βρετανία, Νορβηγία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σουηδία, Τουρκία και Φινλανδία.

Συνολική επιχορήγηση του ΤΕΙ-Α από την Ε.Ε.: 165.000 €.

Με τα ως άνω κονδύλια και τη συγχρηματοδότηση του Ιδρύματος, καλύφθηκαν έξοδα διαβίωσης, μετακίνησης, ασφάλισης φοιτητών, πολιτισμικές εκδηλώσεις, διοικητικά έξοδα (εκδηλώσεις ενημέρωσης / διάδοσης αποτελεσμάτων κλπ.), και συγγράφηκαν και εκδόθηκαν οκτώ Γλωσσικοί και Πολιτισμικοί Οδηγοί.

2 ΛΕΟ-ΘΕΣΣΕΙΣ*2006-6

Οι δραστηριότητες του εν λόγω Προγράμματος ολοκληρώθηκαν στις 31 Αυγούστου 2008. Υποβλήθηκε η τελική έκθεση στο Ι.Κ.Υ. (Εθνική Μονάδα Συντονισμού του Προγράμματος LdV), στις 30 Σεπτεμβρίου 2008. Το Πρόγραμμα αφορούσε 20 εξάμηνες τοποθετήσεις νέων πτυχιούχων 10 Ελληνικών Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: ΤΕΙ Αθήνας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ Λαμίας, ΤΕΙ Λάρισας και ΤΕΙ Καλαμάτας.

Οι παραπάνω πτυχιούχοι μετακινήθηκαν για εργασία σε 11 χώρες της Ε.Ε.: **Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Μάλτα, Μ. Βρετανία, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία και Πορτογαλία.**

Συνολική επιχορήγηση του ΤΕΙ-Α από την Ε.Ε.: 85.000€.

Με τα ως άνω κονδύλια καλύφθηκαν έξοδα διαβίωσης, μετακίνησης, ασφάλισης νέων πτυχιούχων, πολιτισμικές εκδηλώσεις, διοικητικά έξοδα (εκδηλώσεις ενημέρωσης / διάδοσης αποτελεσμάτων κλπ.) και συγγράφηκαν και εκδόθηκαν τέσσερις Γλωσσικοί και Πολιτισμικοί Οδηγοί.

Η απορροφητικότητα των εγκεκριμένων κονδυλίων και για τα δύο έργα ήταν 100%.

B. Πιλοτικά Προγράμματα Κατάρτισης και Μεταφοράς Καινοτομίας

1 e-Dairy Farm Project

Στις 30 Σεπτεμβρίου ολοκληρώθηκε το Πρόγραμμα e-Dairy Farm. Αφορούσε την μεταφορά καινοτομιών (διακρατικά) και την εκπαίδευση των εκπαιδευτών και των γαλακτοπαραγωγών σε θέματα όπως η διαχείριση των αγροτικών εγκαταστάσεων, οι καλές πρακτικές παραγωγής, η σύγχρονη τεχνολογία και η νομοθεσία σχετικά με τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Σκοπός των παραπάνω προσεγγίσεων ήταν η βελτίωση και η ανάπτυξη των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων και η ενίσχυση της αυτονομίας και της βιωσιμότητας των παραδοσιακών εγκαταστάσεων παραγωγής και επεξεργασίας γάλακτος. Οι χώρες που συμμετείχαν ήταν: η Γαλλία (κύριος συμβαλλόμενος), η Ελλάδα, η Πορτογαλία, το Βέλγιο, η Αγγλία και η Ουγγαρία.

Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, το καλοκαίρι που μας πέρασε, έλαβαν χώραν οι παρακάτω δραστηριότητες:

1. Συνάντηση της Τεχνικής Επιτροπής στο Ponta Delgada της Πορτογαλίας, στην οποία συμμετείχε ο καθηγητής του Τμήματος Τεχνολογία Τροφίμων **Κων/νος Σφλώμος**.
2. Συγγραφή του εκπαιδευτικού υλικού. Μετάφραση στα ελληνικά από τη μεταπτυχιακή φοιτήτρια του τμήματος Τεχνολογίας Τροφίμων **Μαρία Γκούμα**.
3. Τελική συνάντηση όλων των Εταίρων του Προγράμματος, στην πόλη Aurillac της Γαλλίας. Σε παράλληλο Συνέδριο, ο κ. **Σφλώμος** θα παρουσιάσει την εργασία “Residues and Contaminants in dairy products”.

4. Συμμετοχή του Τμήματος Τεχνολογίας Τροφίμων, στα παρακάτω συνέδρια με αντίστοιχες ανακοινώσεις:
  - a. 1st International ISEKI Food Conference - ISEKI Food 2008 - Bridging Training and Research for Industry and the Wider Community, **10-12 Σεπτεμβρίου 2008, Porto Πορτογαλίας**
  - b. IDF/INRA 1st International Symposium on MINERALS & DAIRY PRODUCTS, **1-3 Οκτώβριου 2008, Saint Malo Γαλλίας**
  - c. 1^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο για το γαλα και τα προϊόντα του, **9-10 Οκτωβρίου 2008, Αθήνα.**
Συνεργαζόμενα Ιδρύματα στις ερευνητικές εργασίες:
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο
Εθνική Επιτροπή Γάλακτος
Food Allergens Laboratory
Escuela Superior de Biotechnologia -
- Καθολικό Πανεπιστήμιο Πόρτο
Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων ΤΕΙ-Α
(μεταπτυχιακές εργασίες των **Μ. Γκούμα** και **Μ. Δημητρακοπούλου**).

2

Νέα Σχέδια (Projects) Leonardo

Αξιολογήθηκαν και εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση τα παρακάτω νέα σχέδια Leonardo.

α. AGRO-MACVET: Δίκτυο που αφορά στην κατάρτιση στον χώρο των γεωργικών προϊόντων. Συμβαλλόμενο μέλος στην πρόταση είναι η ATExcelixi AE και βασικός Εταίρος το Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων.

β. NEW-FOOD-TECH: Δίκτυο με στόχο την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών για καινοφανή τρόφιμα. Συμβαλλόμενο μέλος στο διακρατικό δίκτυο είναι το Υπουργείο Γεωργίας και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Τουρκίας και εταίροι από την Ελλάδα, τα Τμήματα Τεχνολογίας Τροφίμων και Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων του Ιδρύματός μας.

γ. Oeno-MAC: Πιλοτικό Σχέδιο μεταφοράς καινοτομιών στο χώρο της Οινολογίας, υψηλού προϋπολογισμού. Συμβαλλόμενο μέλος στο σχέδιο είναι η ATExcelixi AE και ένας από τους εταίρους το ΤΕΙ-Α. ☐

αθλείστε; εσας ειδικαρέρετε...

Απαραίτητα δικαιολογητικά για την έκδοση και ανανέωση της κάρτας αθλούμενου για το γυμναστήριο του ΤΕΙ Αθήνας

1. Μία φωτογραφία
2. Βεβαίωση γιατρού παθολόγου ή καρδιολόγου (Δημόσιου Φορέα ή Ιδιώτη)
3. Αντίγραφο της φοιτητικής ταυτότητας για το τρέχον ακαδημαϊκό έτους 2008-2009

Απαραίτητα δικαιολογητικά για την κάρτα κολυμβητηρίου

1. Μία φωτογραφία.
2. Βεβαίωση γιατρού καρδιολόγου καθώς και δερματολόγου (Δημόσιου Φορέα ή Ιδιώτη)
- 3 Αντίγραφο της φοιτητικής ταυτότητας για το τρέχον ακαδημαϊκό έτους 2008-2009

Η κατάθεση των δικαιολογητικών

Θα ξεκινήσει από 2-10-2008 και κάθε Τρίτη και Πέμπτη από τις 11 π.μ. έως και τις 13.00 μ.μ. στο Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων (Αγ. Σπηρίδωνος & Μήλου 1, 1^{ος} όροφος)
τηλ. 210 53 85 127

Πολιτισμικοί και Γλωσσικοί Οδηγοί

Προϊόντα Προγραμμάτων ΛΕΟ-ΘΕΣΕΙΣ

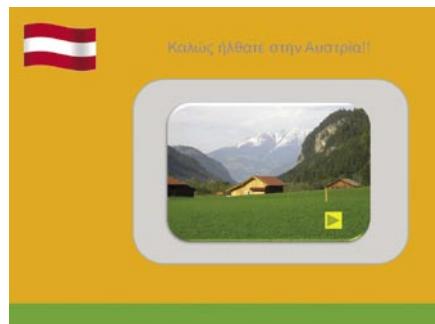
Στα πλαίσια των παραπάνω Προγραμμάτων ΛΕΟ-ΘΕΣΕΙΣ, ολοκληρώθηκε η συγγραφή δύο νέων Πολιτισμικών & Γλωσσικών Οδηγών για τις χώρες της **Ιρλανδίας** και της **Μάλτας** και η αναμόρφωση, επικαιροποίηση δέκα Πολιτισμικών & Γλωσσικών Οδηγών για τις χώρες της **Αυστρίας, Γερμανίας, Ιταλίας, Ισπανίας, Κύπρου, Μ. Βρετανίας, Ολλανδίας, Νορβηγίας, Ουγγαρίας και Πορτογαλίας.**

Οι Οδηγοί αναπτύχθηκαν σε εύχρηστη μορφή οπτικοακουστικών μέσων (Multimedia/CD-Rom) και χορηγούνται στους δικαιούχους του Προγράμματος που μετακινούνται στις αντίστοιχες χώρες για πρακτική εξάσκηση καθώς επίσης και σε καθηγητές και διοικητικούς υπαλλήλους του TEI-A και των υπόλοιπων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας.

Η ενέργεια αυτή χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα ΛΕΟ-ΘΕΣΕΙΣ*2006-S και ΛΕΟ-ΘΕΣΕΙΣ*2006-G (LdV).

Μάλτα

Αυστρία

Ιταλία

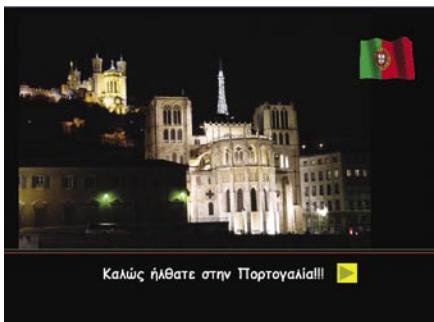
Ηνωμένο Βασίλειο

Ιρλανδία

Γερμανία

Πορτογαλία

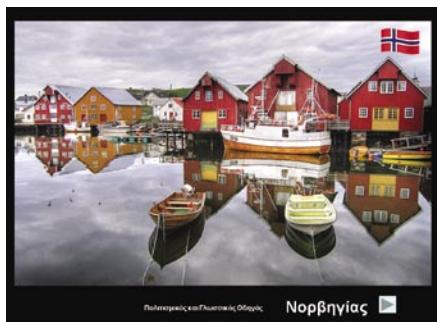
Ολλανδία

Κύπρος

Βέλγιο

Νορβηγία

νέα της Επιτροπής Εκπαίδευσης & Ερευνών

εγκρίσεις νέων προγραμμάτων

Nέα

Επιστημονικός
Υπεύθυνος:
Κ. Αντωνιάδης,
καθηγητής

τμήμα Φωτογραφίας και
Οπτικοακουστικών
Τεχνών

Τίτλος έργου:

**Οργάνωση, τεκμηρίωση και
ψηφιοποίηση βιβλιογραφικού
και φωτογραφικού υλικού στη
Θεματική ενότητα "Κλασσική
αρχαιότητα - Ακρόπολη Αθηνών"**

Φορέας χρηματοδότησης:

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης /
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Προϋπολογισμός:

42.840,00 €

Διάρκεια έργου:

4 μήνες

Σύντομη περιγραφή

Το έργο αφορά στη φωτογράφηση, ψηφιοποίηση
και τεκμηρίωση των λίθων της Ζωοφόρου
του Παρθενώνα με σκοπό τη διαδραστική
απεικόνιση στο διαδίκτυο του συνόλου των
κειμηλίων της Ζωοφόρου του Παρθενώνα. ☑

Τίτλος έργου:

**Σχεδιασμός, ανάπτυξη και
υποστήριξη λειτουργίας εφαρμογών
πληροφορικής της Διεύθυνσης
Οδικής Ασφάλειας και Περιβάλλοντος**

Φορέας χρηματοδότησης:

Υπουργείο Μεταφορών
και Επικοινωνιών

Προϋπολογισμός:

132.000,00 €

Διάρκεια έργου:

1 έτος

Σύντομη περιγραφή

Οι στόχοι του έργου μεταξύ άλλων είναι:

1. Υποστήριξη λειτουργίας και συντήρηση λογισμικού του Πληροφοριακού Συστήματος (Π.Σ.) διαχείρισης των Επιτροπών Πρακτικών Εξετάσεων υποψηφίων οδηγών, στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Ν.Α.) της χώρας.
2. Εκπαίδευση χρηστών Π.Σ. στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Ν.Α.) της χώρας.
3. Σχεδιασμός και ανάπτυξη εφαρμογής διαχείρισης θεμάτων σχετικών με άδειες οδήγησης.
4. Σχεδιασμός και ανάπτυξη επέκτασης εφαρμογής Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο. για την κατηγορία υποψηφίων οδηγών αθιγγάνων. Δημιουργία διακριτών εκδόσεων για κάθε εξεταστικό κέντρο των Ν.Α. ☑

Επιστημονικός
Υπεύθυνος:
I. Κεκλίκογλου,
καθηγητής

τμήμα
Πληροφορικής

Τίτλος έργου:

**Λειτουργία σημείου άντλησης
και συνεχούς ροής δεδομένων
του Παρατηρητηρίου Νεανικής
Επιχειρηματικότητας της
Γενικής Γραμματείας Νέας
Γενιάς στο ΤΕΙ Αθήνας**

Φορέας Υλοποίησης:

Γενικό Τμήμα
Μαθηματικών

**Φορέας χρηματοδό-
τησης:** ΕΠΕΑΕΚ II

Προϋπολογισμός:
20.000,00 €

Διάρκεια έργου: 5 μήνες

Σύντομη περιγραφή

Αντικείμενο του έργου είναι η δημιουργία σημείου άντλησης και συνεχούς ροής δεδομένων του Παρατηρητηρίου Νεανικής Επιχειρηματικότητας στο Γενικό Τμήμα Μαθηματικών της ΣΤΕΦ του ΤΕΙ Αθήνας και η εκπόνηση μελέτης για τις τάσεις της νεανικής επιχειρηματικότητας στην περιφέρεια Δυτικής Αττικής.

Στους σκοπούς του σημείου άντλησης και συνεχούς ροής δεδομένων περιλαμβάνονται:

1. Η καταγραφή και ανάλυση των τάσεων νεανικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή της περιφέρειας Δυτικής Αττικής.
2. Η καταγραφή πρωτογενών και δευτερογενών στοιχείων σχετικά με τη νεανική επιχειρηματικότητα.

**Επιστημονικός
Υπεύθυνος:**
Χ. Κίτσος, καθηγητής
Γενικό Τμήμα
Μαθηματικών

3. Η ανάπτυξη στρατηγικών για την ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας.
4. Η ανάδειξη καινοτόμων δράσεων σε τοπικό επίπεδο με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας.
5. Η ανάδειξη νέων επιχειρηματιών με σκοπό την ενδυνάμωση της επιχειρηματικής κουλτούρας.
6. Η καταγραφή ελλείψεων στον τομέα της «νέας οικονομίας» με στόχο την ενδυνάμωση της νεανικής επιχειρηματικότητας.

**Επιστημονικός
Υπεύθυνος:**
Γ. Παναγιάρης, καθηγητής
τμήμα Σ.Α.Ε.Τ.

Τίτλος έργου:

**Μουσειακή
αξιοποίηση
λαογραφικού
υλικού (του
ενταγμένου στο πρόγραμμα
Γειτνίασης Ελλάδας – Π.Γ.Δ.Μ. με
τίτλο «Διαδρομές στον παραδοσιακό
πολιτισμό της Φλώρινας»)**

Φορέας χρηματοδότησης:

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Νομαρχιακή
Αυτοδιοίκηση Φλώρινας

Προϋπολογισμός: 153.046,00 €

Διάρκεια έργου: 5 μήνες

Σύντομη περιγραφή

Στόχος του έργου είναι η τεκμηρίωση, η συντήρηση και ο μουσειακός σχεδιασμός 14 λαογραφικών συλλογών του Νομού Φλώρινας.

Έχεις χόμπι τη φωτογραφία;
Σπουδάζεις φωτογράφος;
Ο "Ευρώπαις"
δέχεται τις φωτογραφίες σου
στη διεύθυνση euroffic@teiath.gr
και οι καλύτερες θα γίνουν εξώφυλλό του!
Περιμένουμε

Τίτλος έργου:

«e - γονείς»

Φορέας υλοποίησης: ΕΔΕΤ ΑΕ

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση,
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Προϋπολογισμός: 350,00 € ανά πλήρως
εκπαιδευόμενο γονέα

Διάρκεια έργου: 15-9-2008 έως 31-12-2008

Σύντομη περιγραφή

Το συγκεκριμένο έργο αφορά στην εκπαίδευση των γονέων μαθητών που θα εγγραφούν στην υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσιο) για το σχολικό έτος 2008/2009. Έχει σκοπό την εξοικείωση των γονέων με τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), με έμφαση στο Διαδίκτυο, την Ασφαλή Χρήση του, και τις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές του.

Οι δικαιούχοι γονείς έχουν το δικαίωμα δωρεάν κατ' οίκον εκπαίδευσης από ειδικούς εκπαιδευτές, καθώς και πρόσβασης σε εκπαιδευτικά πακέτα αυτόνομης

Επιστημονική Υπεύθυνη:
I. Φουντά,
επ. καθηγήτρια
Τμήμα
Πληροφορικής

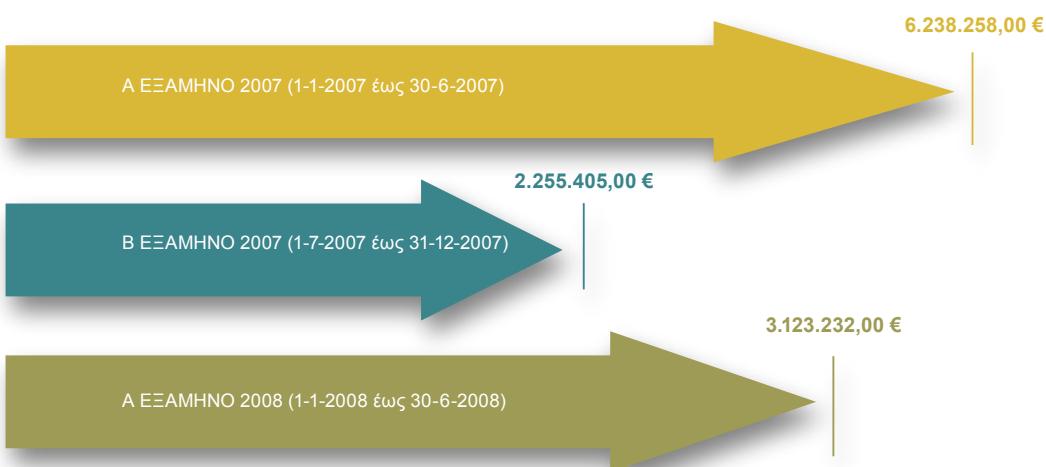
μάθησης μέσω Διαδικτύου (e-learning). Η διάρκεια της κατ' οίκον εκπαίδευσης προβλέπεται να είναι τουλάχιστον πέντε ώρες, και

μπορεί να λάβει χώρα σε περισσότερες από μία επισκέψεις. Το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών (από απόσταση) πακέτων προβλέπεται να αντιστοιχεί σε τουλάχιστον σαράντα διδακτικές ώρες. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο δικαιούχος να έχει στο σπίτι Η/Υ (σταθερό ή φορητό) με δυνατότητα σύνδεσης στο Διαδίκτυο. ☐

Χρηματοδότηση ΕΛΚΕ ΤΕΙ-Α

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ του ΤΕΙ Αθήνας στην διαχειριστική περίοδο 1-1-2007 έως 31-12-2007 διαχειρίστηκε 90 περίπου προγράμματα από τα οποία άλλα περαιώθηκαν σε αυτήν την περίοδο και άλλα συνεχίζονται και στο 2008.

Το 30,37% των προγραμμάτων χρηματοδοτούνται απ' ευθείας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το 34,16% χρηματοδοτούνται από κονδύλια του Γ' ΚΠΣ μέσω του Υπουργείου Παιδείας, το 24,81% χρηματοδοτούνται από Υπουργεία και Γεν. Γραμματείες (Εξωτερικών, Μεταφορών, Υγείας, Νέας Γενιάς), Δήμους, την Βουλή των Ελλήνων και τέλος το 10,66 % από τον ιδιωτικό τομέα.

Συμμετοχή του Προσωπικού του Ειδικού Λογαριασμού σε σεμινάρια και ημερίδες

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ: "Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013"

Το ΤΕΙ Αθήνας συμμετείχε στη διημερίδα διαβούλευσης για την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων των ΤΕΙ στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013» που πραγματοποιήθηκε στη Λίμνη Πλαστήρα του Ν. Καρδίτσας στις 18 και 19 Σεπτεμβρίου 2008.

Οι θεματικές ενότητες - περιοχές που συζητήθηκαν ήταν:

- 1. Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης - Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού Ανώτατης Εκπαίδευσης**
- 2. Ανάπτυξη εθνικού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων**
- 3. Γραφεία Διασύνδεσης των ΤΕΙ - Πρακτική Έσκηση - Επιχειρηματικότητα**
- 4. Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών**
- 5. Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες**
- 6. Ερευνητικά Προγράμματα**
- 7. Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας**
- 8. Τετραετής Προγραμματισμός των ΤΕΙ**

Την διημερίδα χαιρέτησε ο κ. Σπ. Ταλιαδούρος, Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και προλόγισε ο Εδικός Γραμματέας

της ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ κ. Γ. Πανδρεμένος. Στην διημερίδα παρουσιάστηκε και αναλύθηκε η ωριμότητα των Δράσεων του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013» που αφορούν στα ΤΕΙ. ☐

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: "Δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών"

Ο Ειδικός Λογαριασμός του ΤΕΙ Αθήνας συμμετείχε στο σεμινάριο για τελικούς δικαιούχους του ΕΠ «Κοινωνία της Πληροφορίας» ΕΥΔ «Ψηφιακή Σύγκλιση» με θέμα «Δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» που πραγματοποιήθηκε στην Θεσσαλονίκη στις 16 και 17 Σεπτεμβρίου 2008 και διοργανώθηκε από την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Στο σεμινάριο αναλύθηκε το θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και ειδικότερα:

- α. Πεδίο εφαρμογής κοινοτικών οδηγιών και γενικές αρχές του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων**
  - β. Απευθείας και in house αναθέσεις**
  - γ. Καθορισμός αντικειμένου της σύμβασης**
  - δ. Στάδιο ποιοτικής επιλογής**
  - ε. Στάδιο ανάθεσης σύμβασης**
- Από τον ΕΛΚΕ του ΤΕΙ-A συμμετείχε η κ. Αναστασία Ήβου. ☐

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2008

Επικαιρότητα

Πρόκληση για τα ΤΕΙ το νέο επιχειρησιακό σχέδιο

- Άρχισε χθες στο Νεοχώρι η διημερίδα διαβούλευσης του ΕΠΕΑΕΚ
- Ο Υφυπουργός Παιδείας κ. Σπ. Ταλιαδούρος κήρυξε την έναρξη

Αρχιμήδης II : Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ

Χρονική διάρκεια: 1 Ιανουαρίου 2005 έως 31 Αυγούστου 2008

Προυπολογισμός: 1.401.975,00 €

Ιδρυματικός Υπεύθυνος: Ιωάννης Χάλαρης

ΕΠΕΑΕΚ
ΕΠΕΑΕΚ

OΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ με επιτυχία το Έργο «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II» που αφορούσε την ενίσχυση 21 ερευνητικών ομάδων στο ΤΕΙ Αθήνας από όλες τις θεματικές περιοχές με σκοπό την αναβάθμιση της έρευνας με την ανάληψη και την περαιώση ερευνητικού έργου σε διευρυμένα επιστημονικά αντικείμενα, συναφή με τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του Ιδρύματος.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ήταν η ανάπτυξη και προώθηση της εφαρμοσμένης και τεχνολογικής έρευνας στο ΤΕΙ Αθήνας, ευρύτερη επιδίωξη της οποίας ήταν η αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του Ιδρύματος με σπουδές υψηλού επιπέδου και η υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας με ικανά και επιστημονικά εξειδικευμένα στελέχη. Ένας επιπλέον στόχος ήταν η απόκτηση εμπειρίας στην οργάνωση και τη διοίκηση ερευνητικών έργων με συλλογικές διαδικασίες και κριτήρια καθώς και η δημιουργία σχετικής υποδομής. Οι ερευνητικές ομάδες περιελάμβαναν ερευνητές από τα περισσότερα τμήματα του Ιδρύματος καθώς και ερευνητές Πανεπιστημίων και άλλων ΤΕΙ της χώρας δίνοντας στις ερευνητικές δράσεις

ένα πολύπλευρο χαρακτήρα, ο οποίος κάλυπτε πολλές θεματικές περιοχές.

Σε σχέση με τις συνθήκες πραγματοποίησης των έργων, τον πραγματικό χρόνο που μας διέθεσαν και το ύψος της χρηματοδότησης οι ποσοτικοί στόχοι καλύφθηκαν πέραν κάθε προσδοκίας κάτι που προκύπτει και από τα ποιοτικά και οικονομικά στοιχεία που παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες.

Η αποκτηθείσα τεχνογνωσία λοιπόν είναι σημαντική και έχουμε ήδη εντοπίσει αρκετά θέματα που πρέπει να βελτιωθούν σε μια επόμενη οργανωμένη ερευνητική προσπάθεια η οποία απαιτεί:

- ουσιαστική κρίση επί της ποιότητας των παραγόμενων ερευνητικών αποτελεσμάτων (σημαντικότητα περιοδικών, συνεδρίων κλπ)
- εντοπισμό των υπαρκτών ερευνητικών ομάδων που υπάρχουν στο ΤΕΙ Αθήνας και της προοπτικής εξέλιξης τους
- μέτρηση της συνεισφοράς στην απόκτηση διδακτορικών διπλωμάτων που προέκυψαν από τη λειτουργία του ΑΡΧΙΜΗΔΗ
- αποτίμηση της συμμετοχής των μελών ΔΕΠ και της συνεισφοράς τους στην πραγματοποιούμενη έρευνα στο ΤΕΙ
- και πιθανώς άλλες παραμέτρους που μπορεί να εντοπιστούν στο μέλλον.

Αναλυτικά τα ερευνητικά αποτελέσματα του ΑΡΧΙΜΗΔΗ II είναι:

ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - πίνακας 1					
Μέτρο 2.2 «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»					
Κωδικός Υποέργου	Επιστ. Υπεύθυνος	Τίτλος Υποέργου	Αρχικός στόχος πραγματοποίησης δημοσιεύσεων	Δημοσιεύσεις που πραγματοποιήθηκαν	
1	Ελένη Καλκάνη	HDL-Θειολακτονάση ορού. Ένας νέος αξιόπιστος αθηρωματικός δείκτης. Ανάπτυξη μεθόδου προσδιορισμού της και συσχέτιση της χαμηλής ενζυμικής δραστικότητας με αθηρωματικό κίνδυνο	2	4	
2	Γρηγόριος Καλτσάς	Ανάπτυξη ολοκληρωμένης ηλεκτρομηχανικής διάταξης ελέγχου φυσικών παραμέτρων, με συνδυασμό των τεχνολογιών της μικροηλεκτρονικής και των τυπωμένων κυκλωμάτων	9	16	
3	Κώστας Ευσταθίου	VLSI σχεδίαση και έλεγχος βλαβών λειτουργικών μονάδων για επεξεργαστές σήματος και συστήματα κρυπτογραφίας βασισμένων σε αριθμητικά συστήματα υπολοίπων	6	11	
4	Βασιλική Αργυροπούλου	Η εφαρμογή νέων τεχνολογιών για τον καθαρισμό αρχαιολογικών και ιστορικών μεταλλικών αντικειμένων. Διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής της τεχνολογίας του λέιζερ και των ηλεκτρολυτικών μεθόδων	3	4	
5	Μιχαήλ Μπρατάκος	Μελέτη παρασκευής παραδοσιακών προϊόντων αρτοποιίας και διερεύνηση της δυνατότητας ανάπτυξης σύγχρονης τεχνολογίας παρασκευής αυτών	2	2	
6	Ελένη Πέτσα	Ανάπτυξη αλγορίθμων για την αυτόματη παραγωγή φωτορρεαλιστικών μοντέλων ακριβείας με συνδυασμό τεχνικών φωτογραμμετρίας, επεξεργασίας εικόνας και Laser Scanning - Εφαρμογή σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς	2	3	
7	Ελένη Ιωακείμογλου	Μελέτη με φυσικοχημικές και ανοσοχημικές τεχνικές μεταβυζαντινών τοιχογραφιών της Ηπείρου του 16ου και 17ου αιώνα. Προσδιορισμός της χημικής σύστασης και του βαθμού φθοράς των συνδετικών μέσων. Έρευνα για νέες μεθόδους προστασίας	3	3	

ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II

Μέτρο 2.2 «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»

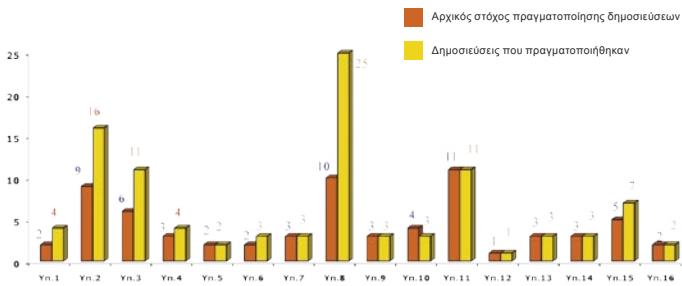
Κωδικός Υποέργου	Επιστ. Υπεύθυνος	Τίτλος Υποέργου	Αρχικός στόχος πραγματοποίησης δημοσιεύσεων	Δημοσιεύσεις που πραγματοποιήθηκαν
8	Κωνσταντίνος Κουρκουτάς	Πειραματική διερεύνηση και προσομίωση με τεχνικές Μόντε-Καρλο υλικών ανιχνευτών ακτινοβολίας που χρησιμοποιούνται σε συστήματα ακτινοδιαγνωστικής και πυρηνικής ιατρικής	10	25
9	Γεράσιμος Θεοτοκάτος	Διερεύνηση ελέγχου ναυτικού κινητήρα Diesel για ενισχυμένη ευρωστία έναντι εξωγενών διαταραχών λειτουργίας	3	3
10	Ευαγγελία - Μαρίνα Τσίλαγα	Ο ρόλος των τοπικών μουσείων στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη	4	3
11	Δήμος Τριάντης	Η ηλεκτρική συμπεριφορά γεωαλικών κάτω από συνθήκες μηχανικής καταπόνησης με αξονική πίεση	11	11
12	Χρήστος Κεχαγιάς	Μελέτη απωλειών συστατικών στην άλμη και μεταβολών στην ποιότητα της φέτας κατά τη διακίνηση και συντήρησή της σε διάφορες θερμοκρασίες	1	1
13	Αντώνιος Μορώνης	Ανάπτυξη σύγχρονων μεθοδολογιών μέτρησης και προσομοίωσης συστημάτων γείωσης με χρήση νέων τεχνολογιών	3	3
14	Αντώνιος Χατζηαποστόλου	Ανάπτυξη ενός μικρού και φθηνού συστήματος ανεμομετρίας laser Doppler και εφαρμογές αυτού σε μετρήσεις ενεργειακών συστημάτων	3	3
15	Αικατερίνη Λυκερίδου	Μελέτη της στάσης των υπογόνιμων ζευγαριών που συμμετέχουν σε πρόγραμμα εξωσωματικής γονιμοποίησης για την ανάπτυξη καινοτόμου πρότασης για συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη	5	7
16	Αναστασία Πούρου	Έρευνα για την ανάπτυξη αποδεκτών προτύπων (τυποποίηση) στο πεδίο της συντήρησης/ αποκατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς	2	2

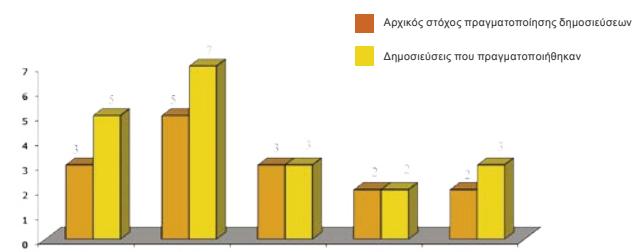
Αρχιμήδης II

Μέτρο 2.2 «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»

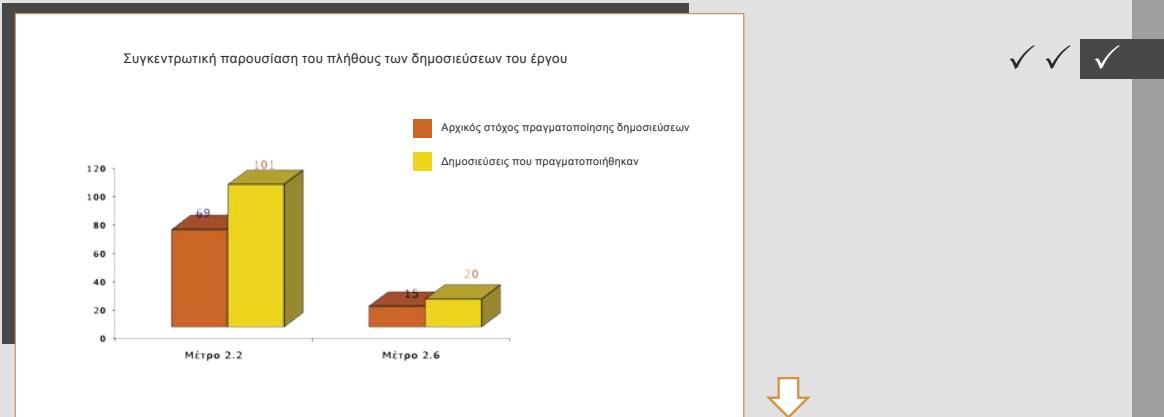
Μέτρο 2.6 «Περιβάλλον - ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»

ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - πίνακας 2

Μέτρο 2.6 «Περιβάλλον - ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»

Κωδικός Υπόδογου	Επιστ. Υπεύθυνος	Τίτλος Υποέργου	Αρχικός στόχος πραγματοποίησης δημοσιεύσεων	Δημοσιεύσεις που πραγματοποιήθηκαν
1	Παναγιώτης Δρακόπουλος	Ανάπτυξη διάταξης μέτρησης οπτικών παραμέτρων του θαλάσσιου νερού	3	5
2	Πέτρος Αξαόπουλος	Φιλοπεριβαντολοντικός σχεδιασμός προτύπου συστήματος πρόψυξης γάλακτος για απομονωμένες περιοχές	5	7
3	Ιωάννης Κιουσόπουλος	Αποτίμηση ανθρωπογενών επεμβάσεων στις ελληνικές παράκτιες περιοχές	3	3
4	Νικόλαος Ντρίβας	Επίδραση περιβαλλοντικών παραγόντων σε επισκευές ναυπηγικών και αεροναυπηγικών δομών με επίθεμα από σύνθετο υλικό. Βελτιστοποίηση της μορφής τους	2	2
5	Δημήτριος Χαραλάμπους	Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και προστασία των υπαίθριων μπρούτζινων μνημείων στην Ελλάδα	2	3

ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - πίνακας 3			
Συγκεντρωτική παρουσίαση του πλήθους των δημοσιεύσεων του έργου			
Μέτρο	Υποέργα	Αρχικός στόχος πραγματοποίησης δημοσιεύσεων	Δημοσιεύσεις που πραγματοποιήθηκαν
2.2	17	69	101
2.6	6	15	20
Σύνολο	23	84	121

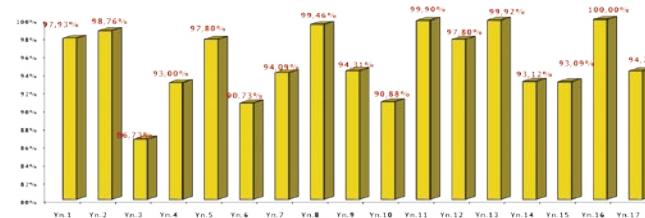
ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - πίνακας 4		
Μέτρο 2.2 «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»		
Ποσοτικά στοιχεία στόχων έργου που συμβάλλουν στο Μέτρο		
	Τιμή Στόχος	Πραγματοποίηση
Επωφελούμενοι άνδρες από προγράμματα ενίσχυσης ερευνητικών ομάδων ΤΕΙ	145	174
Επωφελούμενες γυναίκες από προγράμματα ενίσχυσης ερευνητικών ομάδων ΤΕΙ	53	68

ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - πίνακας 5		
Μέτρο 2.6 «Περιβάλλον - ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»		
Ποσοτικά στοιχεία στόχων έργου που συμβάλλουν στο Μέτρο		
	Τιμή Στόχος	Πραγματοποίηση
Επωφελούμενοι άνδρες από προγράμματα ενίσχυσης ερευνητικών ομάδων ΤΕΙ	44	52
Επωφελούμενες γυναίκες από προγράμματα ενίσχυσης ερευνητικών ομάδων ΤΕΙ	17	24

Οικονομικά Στοιχεία

Ποσοστό Απορρόφησης - Μέτρο 2.2

Ποσοστό Απορρόφησης

ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - πίνακας 6

Μέτρο 2.2 «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»

Κωδικός Υποέργου	Επιστ. Υπεύθυνος	Τίτλος Υποέργου	Ποσοστό Απορρόφησης
1	Ελένη Καλκάνη	HDL-Θειολακτονάση ορού. Ένας νέος αξιόπιστος αθηρωματικός δείκτης. Ανάπτυξη μεθόδου προσδιορισμού της και συσχέτιση της χαμηλής ενζυμικής δραστικότητας με αθηρωματικό κίνδυνο	97,93%
2	Γρηγόριος Καλτσάς	Ανάπτυξη ολοκληρωμένης ηλεκτρομηχανικής διάταξης ελέγχου φυσικών παραμέτρων, με συνδυασμό των τεχνολογιών της μικροηλεκτρονικής και των τυπωμένων κυκλωμάτων	98,76%
3	Κώστας Ευσταθίου	VLSI σχεδίαση και έλεγχος βλαβών λειτουργικών μονάδων για επεξεργαστές σήματος και συστήματα κρυπτογραφίας βασισμένων σε αριθμητικά συστήματα υπολοίπων	86,73%
4	Βασιλική Αργυροπούλου	Η εφαρμογή νέων τεχνολογιών για τον καθαρισμό αρχαιολογικών και ιστορικών μεταλλικών αντικειμένων. Διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής της τεχνολογίας του λείζερ και των ηλεκτρολυτικών μεθόδων	93,00%
5	Μιχαήλ Μπρατάκος	Μελέτη παρασκευής παραδοσιακών προϊόντων αρτοποιίας και διερεύνηση της δυνατότητας ανάπτυξης σύγχρονης τεχνολογίας παρασκευής αυτών	97,80%
6	Ελένη Πέτσα	Ανάπτυξη αλγορίθμων για την αυτόματη παραγωγή φωτορρεαλιστικών μοντέλων ακριβείας με συνδυασμό τεχνικών φωτογραμμετρίας, επεξεργασίας εικόνας και Laser Scanning - Εφαρμογή σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς	90,73%

✓ ✓ ✓

7	Ελένη Ιωακείμογλου	Μελέτη με φυσικοχημικές και ανοσοχημικές τεχνικές μεταβυζαντινών τοιχογραφιών της Ηπείρου του 16ου και 17ου αιώνα. Προσδιορισμός της χημικής σύστασης και του βαθμού φθοράς των συνδετικών μέσων. Έρευνα για νέες μεθόδους προστασίας	94,09%
8	Κωνσταντίνος Κουρκουτάς	Πειραματική διερεύνηση και προσομοίωση με τεχνικές Μόντε-Καρλούσικών ανιχνευτών ακτινοβολίας που χρησιμοποιούνται σε συστήματα ακτινοδιαγνωστικής και πυρηνικής ιατρικής	99,46%
9	Γεράσιμος Θεοτοκάτος	Διερεύνηση ελέγχου ναυτικού κινητήρα Diesel για ενισχυμένη ευρωστία έναντι εξωγενών διαταραχών λειτουργίας	94,31%
10	Ευαγγελία - Μαρίνα Τσίλαγα	Ο ρόλος των τοπικών μουσείων στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη	90,88%
11	Δήμος Τριάντης	Η ηλεκτρική συμπεριφορά γεωστικών κάτω από συνθήκες μηχανικής καταπόνησης με αξονική πίεση	99,90%
12	Χρήστος Κεχαγιάς	Μελέτη απωλειών συστατικών στην άλμη και μεταβολών στην ποιότητα της φέτας κατά τη διακίνηση και συντήρησή της σε διάφορες θερμοκρασίες	97,80%
13	Αντώνιος Μορώνης	Ανάπτυξη σύγχρονων μεθοδολογιών μέτρησης και προσομοίωσης συστημάτων γείωσης με χρήση νέων τεχνολογιών	99,92%
14	Αντώνιος Χατζηπαποστόλου	Ανάπτυξη ενός μικρού και φθηνού συστήματος ανεμομετρίας laser Doppler και εφαρμογές αυτού σε μετρήσεις ενεργειακών συστημάτων	93,12%
15	Αικατερίνη Λυκερίδου	Μελέτη της στάσης των υπογόνιμων ζευγαριών που συμμετέχουν σε πρόγραμμα εξωσωματικής γονιμοποίησης για την ανάπτυξη καινοτόμου πρότασης για συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη	93,09%
16	Αναστασία Πούρνου	Έρευνα για την ανάπτυξη αποδεκτών προτύπων (τυποποίηση) στο πεδίο της συντήρησης/ αποκατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς	100,00%
17	Ιωάννης Χάλαρης	Κεντρική Δράση	94,29%
Εκτιμώμενη συνολική απορρόφηση			95%

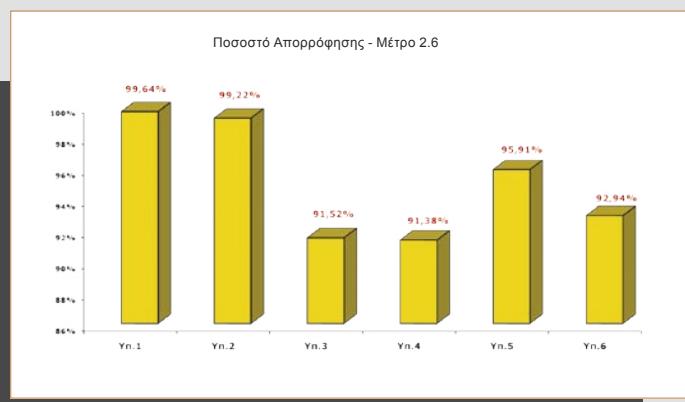

Ποσοστό Απορρόφησης

ΕΠΕΑΕΚ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - πίνακας 7

Μέτρο 2.6 «Περιβάλλον - ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II -
Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Αθήνας»

Κωδικός Υποέργου	Επιστ. Υπεύθυνος	Τίτλος Υποέργου	Ποσοστό Απορρόφησης
1	Παναγιώτης Δρακόπουλος	Ανάπτυξη διάταξης μέτρησης οπτικών παραμέτρων του θαλάσσιου νερού	99,64%
2	Πέτρος Αξαόπουλος	Φιλοπεριβαντολλοντικός σχεδιασμός προτύπου συστήματος πρόψυξης γάλακτος για απομονωμένες περιοχές	99,22%
3	Ιωάννης Κιουσόπουλος	Αποτίμηση ανθρωπογενών επεμβάσεων στις ελληνικές παράκτιες περιοχές	91,52%
4	Νικόλαος Ντρίβας	Επίδραση περιβαλλοντικών παραγόντων σε επισκευές ναυπηγικών και αεροναυπηγικών δομών με επίθεμα από σύνθετο υλικό. Βελτιστοποίηση της μορφής τους	91,38%
5	Δημήτριος Χαραλάμπους	Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και προστασία των υπαίθριων μπρούτζινων μνημείων στην Ελλάδα	95,91%
6	Ιωάννης Χάλαρης	Κεντρική Δράση	92,94%
Εκτιμώμενη συνολική απορρόφηση			95%

✓ ✓ ✓

Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών

Χρονική διάρκεια: 1 Μαΐου 2003 έως 31 Αυγούστου 2008

Προυπολογισμός: 2.272.621,00 €

Ιδρυματικός Υπεύθυνος: Δήμος Τριάντης

ΕΠΕΑΕΚ II
ΕΠΕΑΕΚ II

TΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ υλοποιώντας το Ιδρυματικό Έργο «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών» του ΕΠΕΑΕΚ II, αξιοποίησε όλα τα κατάλληλα εργαλεία που σήμερα προσφέρει η τεχνολογία και με γνώμονα νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις προχώρησε στην υλοποίηση και ολοκλήρωση των στόχων του έργου.

ΤΟ ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ περιελάμβανε συνολικά είκοσι τρία (23) υπόργα, δεκαοκτώ (18) εκ των οποίων υλοποιήθηκαν σε αντίστοιχα Τμήματα του ΤΕΙ Αθήνας, ένα υποέργο κεντρικής δράσης, τρία υποέργα προμήθειας εκπαιδευτικού υλικού (βιβλίων), εξοπλισμού και λογισμικού, καθώς και ένα υποέργο που κάλυπτε τις αμοιβές επιστημονικών και εργαστηριακών συνεργατών για τη διδασκαλία νέων μαθημάτων ΠΠΣ εφτά (7) τμημάτων του ΤΕΙ Αθήνας.

Σκοπός της αναμόρφωσης των προγραμμάτων προπτυχιακών σπουδών ήταν να αποκτήσει ο απόφοιτος εκείνες τις δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να αντιμετωπίσει τη συνεχώς μεταβαλλόμενη ακαδημαϊκή, επαγγελματική, κοινωνική και τεχνολογική πραγματικότητα. Ταυτόχρονα, να αναπτύξει την κριτική του ικανότητα για την αξιολόγηση των γνώσεων αυτών καθώς και την ικανότητα για έρευνα.

Οι δράσεις και οι ενέργειες στο σύνολό τους είχαν σαν στόχο να δημιουργηθεί μια παράλληλη εκπαιδευτική διαδικασία, πέραν της συμβατικής, η οποία κύρια θα προσφέρει στους σπουδαστές του ΤΕΙ ένα όσο το δυνατό ολοκληρωμένο πολυμορφικό εκπαιδευτικό υλικό σε μία σειρά από τα διδασκόμενα μαθήματα των προγραμμάτων σπουδών διαφόρων ειδικοτήτων.

Οι βασικοί στόχοι που είχαν καθοριστεί στην έναρξη υλοποίησης των υποέργων ήταν οι ακόλουθοι:

- ➲ Τυποποίηση των μεθόδων διδασκαλίας σε μια σειρά μαθημάτων που προσφέρονται από τα υπάρχοντα ή από τα υπό αναθεώρηση προγράμματα σπουδών του ΤΕΙ Αθήνας και ανάπτυξη πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού.
- ➲ Εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων διδασκαλίας, εργαστηριακής άσκησης και δημιουργία εικονικών εργαστηρίων.
- ➲ Διασύνδεση των σπουδών με τις τεχνολογίες της πληροφορικής και επικοινωνιών στα Τμήματα που δεν είχαν αναπτύξει τέτοιες δραστηριότητες.
- ➲ Υιοθέτηση από τα μέλη του Ε.Π. πρακτικών και νέων μεθόδων διδασκαλίας συνδεόμενες με τις τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών.
- ➲ Δημιουργία ισχυρών δικτυακών τόπων σε κάθε Τμήμα.
- ➲ Δημιουργία Αίθουσας τηλε-εκπαίδευσης στο Ίδρυμα
- ➲ Ανάπτυξη πιλοτικών εφαρμογών ηλεκτρονικών εξετάσεων.
- ➲ Ανάπτυξη πιλοτικών εφαρμογών τηλε-εκπαίδευσης.

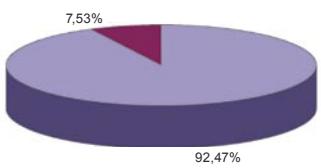
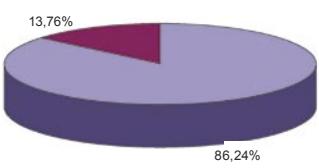
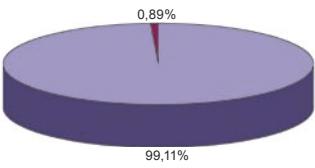
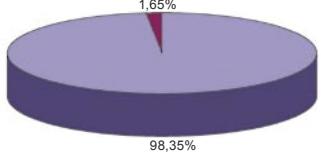
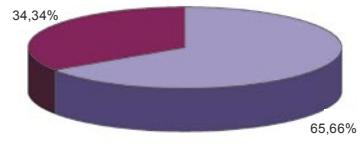
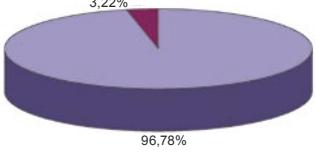
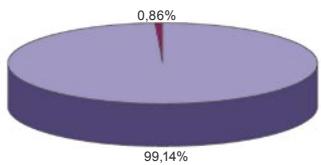
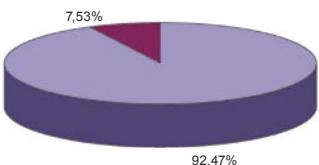
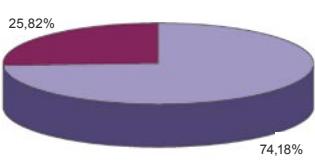
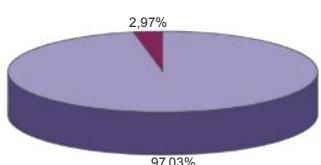
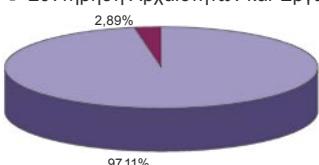
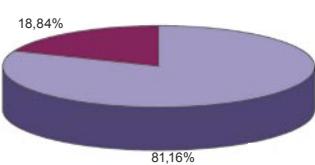
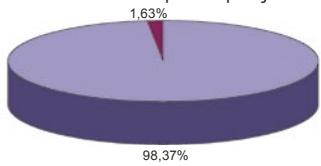
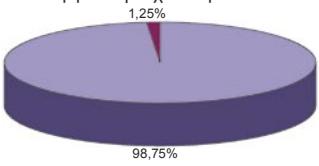
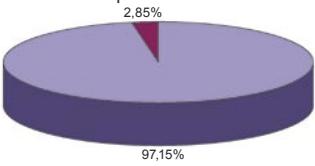
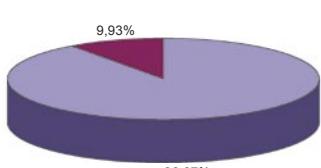
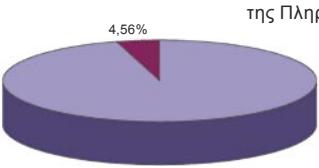
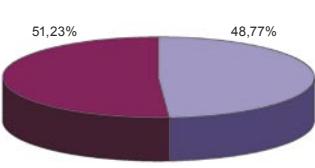
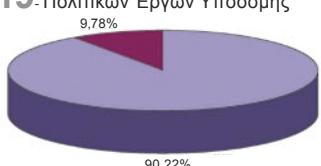
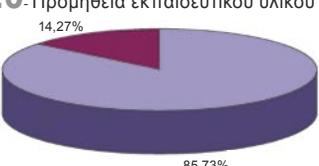
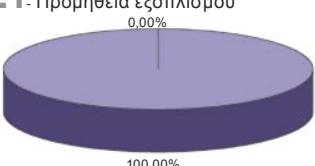
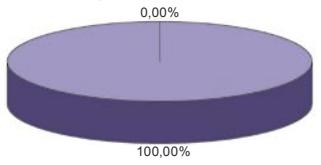
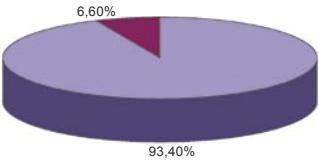

Η υλοποίηση του έργου και η απορρόφηση των υποέργων του πραγματοποιήθηκαν με μεγάλη επιτυχία και έδωσε μια νέα ώθηση στα εκπαιδευτικά δρώμενα στο ΤΕΙ Αθήνας. Με την εγκαθίδρυση συστημάτων ηλεκτρονικής μάθησης και το εκπαιδευτικό υλικό το οποίο έχει

αναπτυχθεί, το ΤΕΙ Αθήνας μπορεί να ανταποκριθεί στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες για προσφορά ευέλικτων εκπαιδευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και κατάρτισης. ☑

Υποέργο	Εγκέκριση Προϋπολογισμού	Δαπάνες	Απορρόφηση	Υπόλοιπα	Ληφθεροποίηση Αποτελεσμάτων
2003 - 2008					
1 Κεντρική Δράση	433.068,36	400.475,51	92,47%	32.592,85	7,53%
2 Τμήμα Τοπογραφίας	164.102,26	141.523,93	86,24%	22.578,33	13,76%
3 Τμήμα Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων	157.935,60	156.532,27	99,11%	1.403,33	0,89%
4 Τμήμα Διακοσμητικής	24.079,87	23.681,87	98,35%	398,00	1,65%
5 Τμήμα Γραφιστικής	101.749,24	66.803,60	65,66%	34.945,64	34,34%
6 Ιατρικών Εργαστηρίων	76.576,48	74.113,55	96,78%	2.462,93	3,22%
7 Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών	117.323,10	116.318,57	99,14%	1.004,53	0,86%
8 Τμήμα Εργοθεραπείας	59.314,60	54.850,46	92,47%	4.464,14	7,53%
9 Τμήμα Φωτογραφίας	22.147,53	16.428,13	74,18%	5.719,40	25,82%
10 Τμήμα Ναυπηγικής	53.784,30	52.187,31	97,03%	1.596,99	2,97%
11 Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης	107.663,69	104.547,74	97,11%	3.115,95	2,89%
12 Τμήμα Ηλεκτρονικής	128.576,28	104.355,94	81,16%	24.220,34	18,84%
13 Τμήμα Επισκεπτών/τριών Υγείας	80.023,85	78.722,28	98,37%	1.301,57	1,63%
14 Τμήμα Ενεργειακής Τεχνολογίας	51.785,12	51.137,27	98,75%	647,85	1,25%
15 Τμήμα Μαιευτικής	20.223,75	19.647,95	97,15%	575,80	2,85%
16 Τμήμα Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών	60.980,11	54.927,65	90,07%	6.052,46	9,93%
17 Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Επιστήμης της Πληροφόρησης	66.600,00	63.561,30	95,44%	3.038,70	4,56%
18 Τμήμα Οδοντοτεχνικής	47.790,03	23.307,06	48,77%	24.482,97	51,23%
19 Τμήμα Πολιτικών Έργων Υποδομής	48.658,05	43.901,37	90,22%	4.756,68	9,78%
20 προμήθεια εκπαιδευτικού υλικού	67.634,09	57.985,89	85,73%	9.648,20	14,27%
21 προμήθεια εξοπλισμού	209.976,25	209.976,25	100,00%	0,00	0,00%
22 προμήθεια λογισμικού	115.623,44	115.623,44	100,00%	0,00	0,00%
23 αμοιβές επιστημονικών και εργαστηριακών συνεργατών για διδασκαλία νέων μαθημάτων	57.005,00	53.242,60	93,40%	3.762,40	6,60%
ΣΥΝΟΛΑ	2.272.621,00	2.083.851,94	91,69%	188.769,06	8,31%

01- Κεντρική Δράση**02**- Τοπογραφία**03**- Τεχνολογία Ιατρικών Οργάνων**04**- Διακοσμητική**05**- Γραφιστική**06**- Ιατρικών Εργαστηρίων**07**- Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών**08**- Εργοθεραπεία**09**- Φωτογραφία**10**- Ναυπηγική**11**- Συντήρηση Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης**12**- Ηλεκτρονική**13**- Επισκεπτών/τριών Υγείας**14**- Ενεργειακή Τεχνολογία**15**- Μαιευτική**16**- Τεχνολογία Γραφικών Τεχνών**17**- Βιβλιοθηκονομίας και Επιστήμης της Πληροφόρησης**18**- Οδοντοτεχνικής**19**- Πολιτικών Έργων Υποδομής**20**- Προμήθεια εκπαιδευτικού υλικού**21**- Προμήθεια εξοπλισμού**22**- Προμήθεια λογισμικού**23**- Αμοιβές για διδασκαλία νέων μαθημάτων

Απορροφήσεις 2003 - 2008

Υπόλοιπα απορροφήσεων 2003 - 2008

Στις 26 έως 28 Ιουνίου στο Αργοστόλι Κεφαλονιάς πραγματοποιήθηκε διήμερο εκδηλώσεων που περιελάμβανε επιστημονική ημερίδα και συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής της Ολομέλειας των Γραφείων Διασύνδεσης (ΓΔ) των ελληνικών ΤΕΙ. Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από το ΓΔ του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων και την Οριζόντια Δράση (ΟΔ) των ΓΔ, της οποίας το συντονισμό και την ευθύνη έχει το ΤΕΙ Αθήνας.

► Ημερίδα με τίτλο “Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων - Επαγγελματικά Δικαιώματα Αποφοίτων ΤΕΙ” - 26-6-2008

Ηημερίδα με τίτλο “Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων - Επαγγελματικά Δικαιώματα Αποφοίτων ΤΕΙ” είχε στόχο την ενημέρωση των συμμετεχόντων και των φορέων του Νομού στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας και πως αυτές συνδέονται με τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΤΕΙ. Τις εργασίες της ημερίδας παρακολούθησαν και χαιρέτισαν ο Νομάρχης κ. **Γεωργάτος**, ο Πρόεδρος του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, καθηγητής **Γ. Καλκάνης** και ο Πρόεδρος του ΕΚΕΠΙΣ κ. **Ε. Δρόσος**. Το συντονισμό της ημερίδας είχε ο επίκουρος καθηγητής του ΤΕΙ Αθήνας **Γ. Δήμας**, επιστημονικός υπεύθυνος του ΓΔ του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων. Στα πλαίσια της ημερίδας έγιναν οι παρακάτω εισηγήσεις:

- **To Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων: Για μία ενιαία αντίληψη των προσόντων στην Ευρώπη. Ιωάννα Δέδε, Προϊσταμένη Τμήματος Πιστοποίησης Στελεχών Σ.Υ.Υ. ΕΚΕΠΙΣ.**
- **Η Επαγγελματική Κινητικότητα στην Ευρώπη. Ειρήνη Μαρίνου, Σύμβουλος EURES.**
- **Επαγγελματικά Δικαιώματα: Μύθοι, Αλήθειες, Προοπτικές. Νικήτας Χιωτίνης, καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας, Διευθυντής ΣΓΤΚΣ.**
- **Επαγγελματικά Δικαιώματα Αποφοίτων ΤΕΙ και η Αντιμετώπισή τους από το ΥΠΕΠΘ. Μιχάλης Μπρατάκος, καθηγητής - Αντιπρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας, Πρόεδρος Οριζόντιας Δράσης ΓΔ.**
- **Επαγγέλματα και Απασχόληση στις Γραφικές Τέχνες - Η Ευρωπαϊκή Εμπειρία και η Ελληνική Πραγματικότητα. Α. Πολίτης, επικ. καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας.**
- **Η Επαγγελματική Αποκατάσταση των Αποφοίτων του ΤΕΙ Λάρισας. Α. Χρυσή, Αικ. Τζήκα, ΓΔ ΤΕΙ Λάρισας.**
- **Η Εμπειρία Εφαρμογής της Επιχειρηματικότητας στους Αποφοίτους του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης. Α. Μπελίδης, αν. καθηγητής ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.**

Από τις εισηγήσεις διαπιστώθηκαν τα παρακάτω

θετικά βήματα σχετικά με τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΤΕΙ:

- Η θέσπιση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο, τον Απρίλιο 2008, του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων με οφέλη όπως η διαφάνεια στα συστήματα προσόντων, η συγκρισιμότητα των επαγγελματικών προσόντων, η σύνδεση της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, η συμβατότητα των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η διευκόλυνση και η υποστήριξη της επαγγελματικής κινητικότητας στην Ευρώπη μέσω της
- υπηρεσίας EURES (European Employment Services) η οποία αποτελεί ένα δίκτυο συνεργασίας για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στον Ευρωπαϊκό Χώρο και εποπτεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Η ενθάρρυνση και η υποστήριξη του κράτους στη δημιουργία έγκυρων επαγγελματικών και κυρίως επιστημονικών επιμελητηρίων που μόνο αυτά θα εκδίδουν επαγγελματικά δικαιώματα και τα οποία θα ελέγχονται από το κράτος ως προς την αξιοπιστία και την ωφελιμότητα στο κοινωνικό σύνολο. ☐

► Συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής

της Ολομέλειας των Γραφείων Διασύνδεσης (ΓΔ) - 27-6-2008

Στις 27 Ιουνίου 2008 πραγματοποιήθηκε η τελευταία συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής της Ολομέλειας των ΓΔ που είχε απολογιστικό χαρακτήρα. Την προεδρία της συνεδρίασης είχε ο καθηγητής **Μ. Μπρατάκος**, επιστημονικός υπεύθυνος της ΟΔ των ΓΔ. Το έργο είχε χρονική διάρκεια 4 ετών με καταληκτική ημερομηνία την 30^η Ιουνίου 2008.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έκανε απολογισμό του έργου και αναφέρθηκε στα πεπραγμένα σχετικά με

- τη διαχείριση και οργάνωση του έργου της ΟΔ
- την προβολή του θεσμού και έργου της ΟΔ
- την ανάπτυξη και βελτίωση υποδομών και εξοπλισμού
- την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας της ΟΔ.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τη διάρθρωση του τεχνικού δελτίου το έργο της ΟΔ προέβλεπε την εκπόνηση οκτώ μελετών:

- Μελέτη αξιολόγησης της ΟΔ
- Μελέτη προδιαγραφών παρακολούθησης αποφοίτων ΤΕΙ
- Σύνταξη οδηγού επαγγελμάτων

- Μελέτη σκοπιμότητας και ανάπτυξης μοντέλου διαχείρισης εφαρμογής ηλεκτρονικής επικοινωνίας
- Μελέτη βιωσιμότητας - μετεξέλιξης του θεσμού της ΟΔ
- Μελέτη ανάπτυξης ηλεκτρονικού περιοδικού
- Συγκριτική μελέτη παρακολούθησης αποφοίτων για όλα τα ΤΕΙ ανά κλάδο
- Ανάπτυξη και λειτουργία κεντρικού jopstep.net. Εξ αυτών οι πρώτες 4 έχουν ολοκληρωθεί και αποπληρωθεί, οι επόμενες 3 βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης και η τελευταία έχει κατακυρωθεί μετά από προκήρυξη.

Προμήθεια, αναβάθμιση και ανάπτυξη λογισμικού

- Αναβάθμιση ιστοσελίδας
- Αναβάθμιση βάσεων δεδομένων
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένου πληροφορικού συστήματος (ΟΠΣ).

Για τα πρώτα 2 υπόέργα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία και η αποπληρωμή, ενώ για το ΟΠΣ το σύστημα έχει εγκατασταθεί και βελτιώνεται μετά από τις παρατηρήσεις της επιτροπής παρακολούθησής του.

Ανάπτυξη και βελτίωση υποδομής και εξοπλισμού

Βελτιώθηκε ο υπάρχον εξοπλισμός του γραφείου της ΟΔ και ενισχύθηκε με την προμήθεια νέου (Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εκτυπωτές, scanner κ.α.)

Προβολή του θεσμού και του έργου της ΟΔ με ημερίδες που πραγματοποιήθηκαν σε όλες τις συναντήσεις της συντονιστικής επιτροπής στις έδρες των ΤΕΙ, συνεντεύξεις τύπου σε ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα και εκτύπωση εντύπου με τίτλο «Οδηγός τεχνικών ενδυνάμωσης και προώθησης στην απασχόληση φοιτητών ελληνικών ΤΕΙ».

Ημερίδες

Στο πλαίσιο προβολής του έργου έχουν διενεργηθεί οι ακόλουθες ημερίδες:

- Καρπενήσι, Απρίλιος 2004, «Η συμβολή της Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη των τοπικών αγορών εργασίας»
- Ιωάννινα, Νοέμβριος 2004 «Εξελίξεις στην αγορά εργασίας και οι προοπτικές απασχόλησης των αποφοίτων της Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης σε τοπικό επίπεδο»
- Σπέτσες, Μάιος 2005 «Τουρισμός - Επιχειρηματικότητα και Γραφεία Διασύνδεσης»
- Καστοριά, Δεκέμβριος 2005 «e-επιχειρείν: Εφαρμογές του ηλεκτρονικού εμπορίου»
- Καβάλα, Ιούνιος 2006 «Απασχόληση στην Κοινωνία της Γνώσης»
- Λάρισα, Νοέμβριος 2006 «Σύνδεση Εκπαίδευσης - Αγοράς Εργασίας: Αποτίμηση και Προοπτικές»
- Πάτρα, Ιούνιος 2007 «Η Ανάπτυξη στην Αχαΐα. Σημειρινή Κατάσταση - Προοπτικές»
- Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος 2007 «Η απορρόφηση των αποφοίτων Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας»
- Κεφαλονιά - Αργοστόλι, Ιούνιος 2008 «Ευρωπαϊκό πλαίσιο Προσόντων - Επαγγελματικά Δικαιώματα Αποφοίτων ΤΕΙ»

Συνεντεύξεις

Με στόχο τη δημοσιοποίηση των δραστηριοτήτων της Οριζόντιας Δράσης και των αποτελεσμάτων τους ο επιστημονικός υπεύθυνος, κ. **Μπρατάκος** και τα μέλη της εκτελεστικής Γραμματείας έχουν δώσει συνεντεύξεις τύπου στα Χανιά, στο Καρπενήσι, στα Ιωάννινα, στις Σπέτσες, στην Πάτρα, στη Θεσσαλονίκη και στην Κεφαλονιά και συνεντεύξεις στο Ραδιοφωνικό Σταθμό Flash, στο Ραδιοφωνικό Σταθμό NET, στους Τηλεοπτικούς Σταθμούς Flash της Καστοριάς, «ENA CHANNEL» και «CENTER TV» της Καβάλας και «TRT» και «Astra» της Λάρισας.

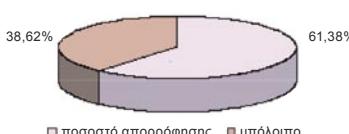
Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας της ΟΔ, με

- διοργάνωση δύο ημερίδων
- ανάπτυξη ενημερωτικού υλικού με τίτλο «Οδηγός επιχειρηματικότητας», το οποίο εκτυπώθηκε και τα αντίτυπα διανεμήθηκαν σε όλα τα Γραφεία Επιχειρηματικότητας των ΓΔ
- δημιουργία βάσεων δεδομένων
- ολοκλήρωση του υποέργου: αξιολόγηση του έργου και βιωσιμότητα των δράσεων νεανικής επιχειρηματικότητας.

Οικονομικός απολογισμός του έργου της ΟΔ.

Οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες έως και την 30^η Ιουνίου 2008 ανέρχονται στο ποσό των 453.371,12 €. Συνολικός προϋπολογισμός του έργου 738.633€. Ποσοστό απορρόφησης 61,38%.

Ποσοστιαία Απορρόφηση επί του συνολικού προϋπολογισμού

Τον Ιούνιο του 2008, μετά από απόφαση της Διαχειριστικής Αρχής, χορηγήθηκε χρονική επέκταση του έργου έως την 30^η Νοεμβρίου 2008. Εκτιμάται ότι η απορρόφηση θα ξεπεράσει το 90% του συνολικού προϋπολογισμού.

Τελειώνοντας τον απολογισμό ο κ. **Μ. Μπρατάκος** ευχαρίστησε τους Υπευθύνους των

Γραφείων Διασύνδεσης και τα μέλη των ΓΔ για την αρμονική συνεργασία κατά τα 2 τελευταία χρόνια προς όφελος των ιδρυμάτων μας και ολοκλήρωσης του έργου της ΟΔ Ιδιαιτέρως ευχαρίστησε τα μέλη της εκτελεστικής Γραμματείας κ.κ. **Δήμα Κων/νο**, καθηγητή (Επιστημονικό Υπεύθυνο του ΓΔ του ΤΕΙ Ηπείρου) και **Γκανέτσο Θεόδωρο**, αναπληρωτή καθηγητή

(Επιστημονικό Υπεύθυνο του ΓΔ του ΤΕΙ Λαμίας) για την άριστη συνεργασία και την άμεση ανταπόκριση στις συνεχείς συναντήσεις, όποτε κι αν ζητήθηκαν για την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη καθοριστικών αποφάσεων στην πορεία υλοποίησης του έργου της ΟΔ

Επιμέλεια: Μ. Μπρατάκος

ανοικτή επιστολή της Συντονιστικής Επιτροπής των Γραφείων Διασύνδεσης προς τους Προέδρους των ΤΕΙ και των Επιπροπών Ερευνών και τον Ειδικό Γραμματέα ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ

ΘΕΜΑ: Αίτημα συνέχισης λειτουργίας των Γραφείων Διασύνδεσης και διατήρησης προσωπικού στελέχωσης, μετά τις 30 Ιουνίου 2008 (λήξη έργων Γ' ΚΠΣ)

Σήμερα 27 Ιουνίου 2008, πραγματοποιήθηκε στο ΤΕΙ Ιονίων Νήσων (Αργοστόλι - Κεφαλλονιά) η 12^η συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής των Γραφείων Διασύνδεσης.

Το κύριο ζήτημα που απασχόλησε έντονα την Ολομέλεια ήταν η συνέχιση της λειτουργίας των Γραφείων Διασύνδεσης των ΤΕΙ μετά την 30η Ιουνίου 2008.

Η αναγκαιότητα αυτή προκύπτει από τους ακόλουθους λόγους:

1. Η επιτυχημένη ως σήμερα πορεία των Γραφείων Διασύνδεσης δεν πρέπει να ανακοπεί, καθώς αποτελεί κοινή απαίτηση των φοιτητών και των αποφοίτων και των ιδρυμάτων μας, οι οποίοι αναζητούν πρόσθετα σημαντικά στηρίγματα για να αποκτήσουν αποτελεσματική πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Είναι πλέον σαφές ότι τα Γραφεία Διασύνδεσης αποτελούν τη μοναδική υπηρεσία των ιδρυμάτων μας που συνδέει την Ανώτατη Εκπαίδευση με την αγορά εργασίας.

2. Η υλοποίηση των διαδικασιών ολοκλήρωσης των έργων θα επιτευχθεί μόνο με τη διατήρηση

του υπάρχοντος στελεχιακού δυναμικού το οποίο δε συσσωρεύει πολύχρονη και πολύτιμη εμπειρία και τεχνογνωσία

3. Η ομαλή μετάβαση των έργων στο ΕΣΠΑ, μετά τη ρητή διαβεβαίωση του Ειδικού Γραμματέα της ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ ότι οι δραστηριότητες των Γραφείων Διασύνδεσης περιλαμβάνονται στο Νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και δια Βίου μάθησης», γεγονός το οποίο διασφαλίζει τη συνέχιση της λειτουργίας των Γραφείων Διασύνδεσης.

Για τους λόγους αυτούς η Ολομέλεια τον Επιστημονικών Υπευθύνων των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΤΕΙ ζητά από τους αποδέκτες αυτής της επιστολής τη διατήρηση του «προσωπικού στελέχωσης των Γραφείων Διασύνδεσης μέσω των πόρων των Ειδικών Λογαριασμών των ιδρυμάτων. Πιστεύουμε ότι η παραπάνω πρόταση συντελεί ουσιαστικά στην ομαλή ολοκλήρωση των έργων του Γ' ΚΠΙΣ και στην απρόσκοπη διατήρηση του καταξιωμένου θεσμού των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΤΕΙ.

Αργοστόλι, 27-06-2008

προσκλήσεις υποβολής **νέων** προγραμμάτων
 στα πλαίσια του 7^{ου}
Προγράμματος Πλαισίου FP7 για το έτος 2008

1 Ειδικό πρόγραμμα “ΙΔΕΕΣ”

Για το πρόγραμμα «ΙΔΕΕΣ», για το έτος 2008 ανακοινώθηκαν **τρείς προσκλήσεις υποβολής προτάσεων**. Οι προθεσμίες των προσκλήσεων ανάλογα με τη θεματική προτεραιότητα καθώς και οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τις οποίες μπορείτε να λάβετε περισσότερες πληροφορίες, είναι οι ακόλουθες:

Θεματική Προτεραιότητα	Καταληκτική ημερομηνία υποβολής	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Social Sciences & Humanities	19/11/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.IdeasDetailsCallPage&call_id=159
Physical Sciences & Engineering	29/10/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.IdeasDetailsCallPage&call_id=160
Life Sciences	10/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.IdeasDetailsCallPage&call_id=158

2 Ειδικό πρόγραμμα “Συνεργασία”

Για το πρόγραμμα «Συνεργασία», για το έτος 2008 ανακοινώθηκαν **εννέα προσκλήσεις υποβολής προτάσεων**. Οι θεματικές προτεραιότητες, οι καταληκτικές ημερομηνίες υποβολής προτάσεων καθώς και οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τις οποίες μπορείτε να λάβετε περισσότερες πληροφορίες, φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Θεματική Προτεραιότητα	Καταληκτική ημερομηνία υποβολής	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Health	3/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=140 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=141
Food, Agriculture and Fisheries, and Biotechnology	15/1/2009	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=143 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=150
	2/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=166
Information and Communication Technologies	20/1/2009	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=12
Nanosciences, Nanotechnologies, Materials and new Production Technologies	2/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=150 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=166
Energy	25/11/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=148
	29/4/2009	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=149
	25/11/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=151
	8/10/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=127 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=150
	2/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=166
Environment (including Climate Change)	8/1/2009	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=142 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=150
	2/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=166
Socio-economic sciences and Humanities	13/1/2009	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=152 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=164 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=165
Space	4/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=139
Security	4/12/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=137

3

Ειδικό πρόγραμμα “ CAPACITIES ”

Για το πρόγραμμα «CAPACITIES», για το έτος 2008 ανακοινώθηκαν **τρείς προσκλήσεις υποβολής προτάσεων**. Οι προθεσμίες των προσκλήσεων ανάλογα με τη θεματική προτεραιότητα καθώς και οι ηλεκτρονικές διεύθυνσεις από τις οποίες μπορείτε να λάβετε περισσότερες πληροφορίες, είναι οι ακόλουθες:

Θεματική Προτεραιότητα	Καταληκτική ημερομηνία υποβολής	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Research for the benefit of SMEs	27/1/2009 18/12/2008 31/10/2008	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=163 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=138 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=124
Regions of Knowledge Science in Society	27/1/2009 13/1/2009	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=167 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=153
Activities of International Cooperation	12/1/2009	http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=144 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=145 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=146 http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CapacitiesDetailsCallPage&call_id=147

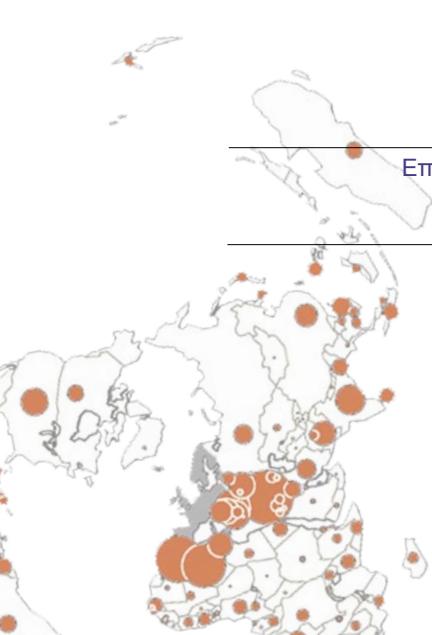

πρόσκληση υποβολής νέου κύκλου προκηρύξεων στο πλαίσιο του Προγράμματος ESPON 2013

Στις 20 Αυγούστου 2008 ξεκίνησε ο 2^{ος} Κύκλος Προκηρύξεων για την υποβολή προτάσεων μελετών στο πλαίσιο του προγράμματος ESPON 2013, με καταληκτική ημερομηνία την 15^η Οκτωβρίου 2008.

Θεματική Προτεραιότητα	Θεματική ενότητα
Εφαρμοσμένη έρευνα για την εδαφική ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και συνοχή	μελέτη για την κλιματική αλλαγή (Climate Change and Territorial Effects on Regions and Local Economies)
Στοχευμένη ανάλυση βάσει αιτημάτων χρηστών	The Case for Agglomeration Economies in Europe (CAEE) The Development of the Islands European Islands and Cohesion Policy (EUROISLANDS) Cross-Border Polycentric Metropolitan Regions (Metroborder) Success for Convergence Regions' Economies (SURE) Potential of Rural Regions (PURR)
	Spatial Scenarios: New Tools for Local-Regional Authorities (SS-LR) Transnational Support Method for European Cooperation (TranSMEC)
Επιστημονική πλατφόρμα και εργαλεία	Territorial Diversity (TD) μελέτη για χωρικούς δείκτες (Territorial Indicators and Indices - Phase I)

<http://www.espon.eu>

ESPON
2013

S

O

D

B

D

W

T

L

W

U

S

O

D

U

L

O

ATZENTA

Σύντομα νέα του ΤΕΙ-Α

⇒ Στις 3 Ιουλίου 2008 η Συνέλευση του ΤΕΙ Αθήνας εξέλεξε Γενικό Γραμματέα την κυρία **Κωνσταντίνα Μασούρα**, με αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα την κυρία **Χρυσάνθη Κοτίσα**.

⇒ Κυκλοφόρησε ο επιμελημένος τόμος «**Λόγοι Αντίλογοι**» που συγκεντρώνει άρθρα, συνεντεύξεις, εισηγήσεις και ομιλίες του Προέδρου του ΤΕΙ Αθήνας **Δ. Νίνου** που δημοσιεύτηκαν στο διάστημα 2005-2008. Η έκδοση είναι αφιερωμένη στους φοιτητές του Ιδρύματος ενώ απευθύνεται σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής μας κοινότητας, με την ευχή να αποτελέσει έναυσμα εποικοδομητικού διαλόγου και συνεργασίας.

⇒ Το τμήμα Νοσηλευτικής Β' στις 7-10-2008 διοργανώνει ημερίδα με θέμα: «**Παρηγορητική Φροντίδα στο Νοσοκομείο και στην Κοινότητα**», στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας Ανακουφιστικής Φροντίδας (11-10-2008) με σύνθημα: «Ανακουφιστική Παρηγορητική Φροντίδα: Ανθρώπινο Δικαίωμα».

⇒ Προγραμματίστηκε εκπαίδευση των υπευθύνων web, εκπαίδευτικού και διοικητικού προσωπικού των τμημάτων Διοίκησης και των Σχολών του ΤΕΙ Αθήνας.

Η εκπαίδευση αφορά στη χρήση του νέου διαχειριστικού περιβάλλοντος το οποίο αναπτύχθηκε στα πλαίσια

δημιουργίας του νέου ιστότοπου του ΤΕΙ Αθήνας.

Εκπαιδευτές: **I. Γιάλπας, Π. Στουραϊτης** και **Κ. Χύτας**.

⇒ **Η 15^η Οκτωβρίου 2008** είναι η καταληκτική ημερομηνία υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την ανάδειξη Ιδρυματικών Συντονιστών και Ακαδημαϊκών Υπευθύνων Σχολών και Τμημάτων για το πρόγραμμα Δια βίου Μάθηση / Erasmus και Δια βίου Μάθηση LdV. Οι αιτήσεις κατατίθενται στο πρωτόκολλο του τμήματος Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων.

⇒ Το Φεβρουάριο 2009 πρόκειται να ξεκινήσει η λειτουργία του **Μεταπτυχιακού Προγράμματος** Συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης του ΤΕΙ Αθήνας και του Πανεπιστημίου του ILLINOIS AT URBANA-CHAMPAIGN CAMPUS που οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου **Master στη Διοίκηση - Οικονομικά - Πληροφορική**, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών στο εσωτερικό ή το εξωτερικό για απόκτηση πτυχίου PhD. Η διάρκεια του ΜΠΣ είναι ένα έτος. Τη διδασκαλία θα αναλάβουν διακεκριμένου κύρους καθηγητές του εξωτερικού και οι παραδόσεις θα διεξάγονται σε αίθουσες του Τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης του ΤΕΙ Αθήνας. Απευθύνεται σε περιορισμένο αριθμό πτυχιούχων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

- ⇒ Το Σάββατο 13 Σεπτεμβρίου 2008, στα πλαίσια ⇒ Οι σπουδαστές που θα λάβουν επιδότηση της εκπομπής «NETκύριακο», μεταδόθηκε σε απευθείας σύνδεση συνέντευξη με θέμα «Η ποιότητα του ελαιολάδου», την οποία παραχώρησε σε δημοσιογράφους της NET ο καθηγητής και διευθυντής της ΣΤΕΤΡΟΔ κ. Ιωάννης Τσάκνης στο Εργαστήριο Τεχνολογίας Ποιότητας Λιπών και Λαδιών του Ιδρύματός μας. ☑
- ⇒ Από το ακαδ. έτος 2008-09 στο τμήμα ⇒ Η διαδικασία υπογραφής των συμβάσεων των Τοπογραφίας του ΤΕΙ ισχύει το νέο πρόγραμμα σπουδών.
- Για την απόκτηση πτυχίου κάθε σπουδαστής & σπουδάστρια οφείλει να παρακολουθήσει επιτυχώς συνολικά 40 μαθήματα, ανεξαρτήτως προγράμματος σπουδών.
- Για να μην χρειαστεί κάποιος σπουδαστής ή ⇒ Το Πρόγραμμα ESPON, προκειμένου να διευκολύνει τη σύναψη συνεργασιών μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων για την υποβολή προτάσεων μελετών, έχει αποφασίσει τη δημιουργία σχετικού αρχείου - λίστας στην ιστοσελίδα του προγράμματος. Σε περίπτωση που ενδιαφέρεστε να συμπεριληφθεί ο φορέας που εκπροσωπείτε στη σχετική σελίδα (overview), μπορείτε να συμπληρώσετε και να αποστέλλετε με το ταχυδρομείο ή με fax τη σχετική φόρμα ("Partner Information Form") που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Προγράμματος (www.espon.eu). ☑
- ⇒ Από 9 έως 12 Οκτωβρίου 2008, στη Χαλκιδική, ⇒ Το γυμναστήριο λειτουργεί καθημερινά Δευτέρα θα πραγματοποιηθεί το 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Management Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας. Από το τμήμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας μετέχει ο καθηγητής Οικονομικών Υγείας κ. Σ. Σούλης ο οποίος είναι και μέλος της Οργανωτικής - Επιστημονικής Επιτροπής. ☑
- ⇒ Το γυμναστήριο λειτουργεί καθημερινά Δευτέρα έως Πέμπτη 09:00 - 18:00 και Παρασκευή 09:00 - 16:00 με προγράμματα φυσικής κατάστασης και μυϊκής ενδυνάμωσης καθώς και τμήματα παραδοσιακών χορών, ξιφασκίας και επιτραπέζιας αντισφαίρισης. ☑

ταμείο αρωγής απόρων φοιτητών ΤΕΙ Αθήνας
Αριθμός Λογαριασμού: 105 / 480667-02
Εθνική Τράπεζα Ελλάδος. ☑

συλλυπητήρια...

Τον Αύγουστο του 2008 η οικογένεια του ΤΕΙ Αθήνας αποχαιρέτησε τον Πέτρο Σφύρη, μέλος ΔΠ. Στην οικογένειά του το ΤΕΙ Αθήνας εκφράζει θερμά συλλυπητήρια.

8

ΦΟΤΗΤΙΚΑ

- εσείς ρωτάτε... εμείς απαντάμε...
- τμήμα Νοσηλευτικής Β'
-
-

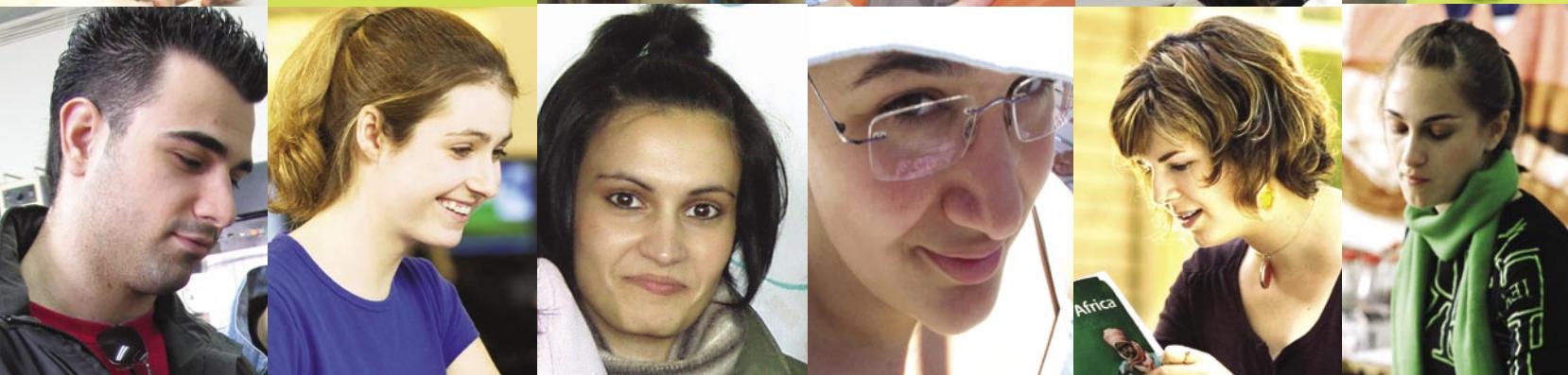

2800 καλωσορίσματα!

Το ΤΕΙ Αθήνας υποδέχτηκε φέτος 2800 πρωτοετείς. Δύο χιλιάδες οκτακόσια νέα παιδιά, με τη χαρά της επιτυχίας και της επιβράβευσης αποτυπωμένη στα πρόσωπα τους, περιμένουν από το ΤΕΙ την εκπλήρωση των προσδοκιών τους.

Η ακαδημαϊκή μας κοινότητα τους καλωσόρισε με την υπόσχεση να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι γνώσεις και οι δεξιότητες που θα αποκτήσουν στη διάρκεια των σπουδών τους να τους βοηθήσουν να σταθούν όχι μόνον ικανοί, αλλά και μερικές φορές πρωτοπόροι, απέναντι στις διεθνείς προκλήσεις των νέων τεχνολογιών.

Στους πρωτοετείς σπουδαστές προσφέρθηκε κατά την εγγραφή τους φάκελος που περιείχε τον οδηγό και τον κανονισμό σπουδών, ενημερωτικά έντυπα, το περιοδικό των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων κινητικότητας «Ευρώπαις» και αναμνηστικά δώρα.

Εσείς ρωτάτε... εμείς απαντάμε...

**ΝΕΟΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ
ΦΟΙΤΗΤΕΣ***

Τα Τεχνολογικά
Χρονικά
καλωσορίζοντας
τους
νεοεισαχθέντες
φοιτητές του
ΤΕΙ-Α απαντούν
στα πρώτα
και επείγοντα
ερωτήματά τους.

Χρήσιμες απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις

.....
.....
.....

**1. Μόλις έφτασα στην Αθήνα και
ψάχνω σπίτι να μείνω. Ύπάρχει
περίπτωση να βρω δωμάτιο στη
Φοιτητική Εστία;**

Το ΤΕΙ Αθήνας δεν διαθέτει φοιτητική εστία, και γι' αυτό η στέγαση των φοιτητών χαμηλού εισοδήματος, των ομογενών - αλλοδαπών καθώς και αυτών με σοβαρές ασθένειες, γίνεται σε ξενοδοχεία που μισθώνει το ίδρυμα. Τα της στέγασης (προϋποθέσεις, δικαιολογητικά κλπ) των φοιτητών ρυθμίζονται από τη Σπουδαστική Λέσχη του Ιδρύματος ([τηλ. 210-5385190-2, studentcare@teiath.gr](#)).

**2. Οι καιροί δύσκολοι οικονομικά,
οι παλιοί φίλοι σκορπίσαμε μετά το
σχολείο, το φοιτητικό εστιατόριο
μου φαίνεται καλή λύση για φαγητό
με νέους φίλους. Έχει το ΤΕΙ εστια-
τόριο;**

Το ΤΕΙ Αθήνας παρέχει σε όλους τους φοιτητές δωρεάν σίτιση σε 3 εστιατόρια, (ένα στο κεντρικό κτίριο, ένα στο κτίριο της ΣΕΥΠ στην οδό Μητροδώρου και ένα στην πλ. Βάθη) από την 1^η Σεπτεμβρίου έως και την 5^η Ιουλίου του επομένου έτους, με διακοπή κατά τις διακοπές των εορτών των Χριστουγέννων και του Πάσχα. Κάρτες σίτισης εκδίδει η Σπουδαστική Λέσχη

([τηλ.210 5385190-2,](#)
studentcare@teiath.gr).

**3. Νους υγιής εν σώματι υγιεί. Εσείς
συμφωνείτε;**

Βεβαίως! Από την άνοιξη του 1998 λειτουργεί στο ΤΕΙ Αθήνας **γυμναστήριο**, στελεχωμένο με ειδικευμένο προσωπικό και εξοπλισμένο με τα πλέον σύγχρονα μηχανήματα γυμναστικής. Το γυμναστήριο λειτουργεί δωρεάν για τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΤΕΙ κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Στο ίδιο χώρο λειτουργούν επίσης αίθουσα φυσικοθεραπείας, σάουνα, ντους κ.λπ. Για τη χρήση του γυμναστηρίου απαιτείται κάρτα αθλουμένου που εκδίδεται από το Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων, στην οδό Μήλου 1

([τηλ. 210 5385126, 210 5385853](#)).

**4. Κι αν χρειαστώ γιατρό, τι πρέπει
να κάνω;**

Σε όσους από τους φοιτητές δεν είναι ασφαλισμένοι σε άλλο φορέα παρέχεται πλήρης και δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη τόσο σε πρωτοβάθμιο, όσο και σε δευτεροβάθμιο επίπεδο. Βιβλιάρια και ευρωπαϊκές κάρτες περίθαλψης για αυτούς τους φοιτητές εκδίδει η Σπουδαστική Λέσχη ([τηλ.210 5385190-2, studentcare@teiath.gr](#)).

Οι φοιτητές που κάνουν χρήση αυτής της περίθαλψης μπορούν να συμβουλεύονται τους ιατρούς των Ιατρείων του

* ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

ΤΕΙ (ένα στο κεντρικό κτίριο, **τηλ.210 5385128**, και ένα στο κτίριο της ΣΕΥΠ στην οδό Μητροδώρου, **τηλ.210 5385801**).

Στα ίδια Ιατρεία παρέχονται Πρώτες Βοήθειες για όλους όσοι βρίσκονται στους χώρους του Ιδρύματος.

5. Καλά οι αθλητικοί τύποι έχουν το γυμναστήριό τους, με τους καλλιτέχνες τι γίνεται ;

Στο ΤΕΙ Αθήνας λειτουργεί **Θεατρικό Τμήμα** με στόχο την επαφή των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας με το θέατρο, και σε αυτό μπορεί να λάβει μέρος οποιοσδήποτε, ανεξάρτητα από την εμπειρία του στον χώρο της θεάτρου και την επιθυμία ή δυνατότητά του να εμφανιστεί στη σκηνή ως ηθοποιός. Από τον Οκτώβριο του 1998 που δημιουργήθηκε, μέχρι σήμερα, έχει ανεβάσει έργα Τσέχωφ, Κοκτώ, Σκούρτη, Καμπανέλλη κ.ά. Πληροφορίες μπορείς να πάρεις στο **210 5385126**.

6. Στο σπίτι που θα μείνω έχει πολλή φασαρία την ημέρα και το διάβασμα είναι δύσκολο. Υπάρχει φιλόξενη γωνιά για μελέτη κοντά στο Τμήμα μου ;

Μπορείς να μελετάς στο αναγνωστήριο της **Βιβλιοθήκης** του ΤΕΙ Αθήνας, η οποία διαθέτει πλούσια επιστημονική βιβλιογραφία σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, καθώς επίσης και μία σειρά βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων (EconLit, FSTA, ArtIndex, Ulrich, Global Books κ.ά.). Στη διεύθυνση: <http://www.library.teiath.gr>. Η υπάρχουν όλες οι σχετικές πληροφορίες για την Κεντρική Βιβλιοθήκη και τα παραρτήματά της (το ένα στεγάζεται στο ΕΡΓΑΣ στην οδό Μητροδώρου 24 και Λεωφ. Αθηνών και το δεύτερο στην οδό Θηβών 274).

7. Δύσκολοι καιροί για πρύγκηπες κι όσοι συνήθιζα να με υποστηρίζουν και να με συμβουλεύουν είναι μακριά. Μπορεί κάποιος να με ακούσει στο ΤΕΙ ;

Ναι, οι άνθρωποι της Κοινωνικής συμβουλευτικής υπηρεσίας του ΤΕΙ Αθήνας. Κύριος σκοπός αυτής της υπηρεσίας είναι η αντιμετώπιση προβλημάτων των φοιτητών όπως δυσκολίες προσαρμογής στο ακαδημαϊκό περιβάλλον για τους νεοεισερχόμενους και τους αλλοδαπούς φοιτητές, δυσκολίες διαπροσωπικών σχέσεων, προσωπικά προβλήματα, θέματα φοιτητών με κινητικά και αισθητηριακά προβλήματα, οικονομικά προβλήματα, κ.λπ. Η Κοινωνική Συμβουλευτική Υπηρεσίας του ΤΕΙ Αθήνας είναι μέλος του Δικτύου Κοινωνικής Υποστήριξης Νέων της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Παράλληλα, στηρίζει το Πρόγραμμα Υποστήριξης Αλλοδαπών και Ομογενών φοιτητών και το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Ευαισθητοποίησης Βοηθών Σπουδών για Κωφούς και Βαρήκοους φοιτητές (**τηλ. 210 5385129**).

8. Έμαθα ότι το ΤΕΙ έχει Ταμείο Αρωγής Φοιτητών. Ποιούς ακριβώς βοηθά και με ποιο τρόπο ;

Το Ταμείο Αρωγής Απόρων Φοιτητών βοηθά φοιτητές που πάσχουν αποδεδειγμένα από σοβαρές παθήσεις, απόρους φοιτητές προερχόμενους από επαρχία ή αλλοδαπούς φοιτητές καθώς και φοιτητές που είναι σε δυσχερή οικονομική θέση, συνεπεία οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων και τίθεται σε κίνδυνο η συνέχιση των σπουδών τους.

Ο ενδιαφερόμενος φοιτητής, για να ζητήσει οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αρωγής Απόρων Φοιτητών, πρέπει να απευθυνθεί στη Σπουδαστική Λέσχη (**τηλ.210 5385190-2, studentcare@teiath.gr**).

9. Σκέφτομαι ότι μια υποτροφία θα συμπλήρωνε το φοιτητικό μου εισόδημα. Πως μπορώ να ενημερωθώ για τις υποτροφίες που δίνονται στους σπουδαστές του ΤΕΙ ;

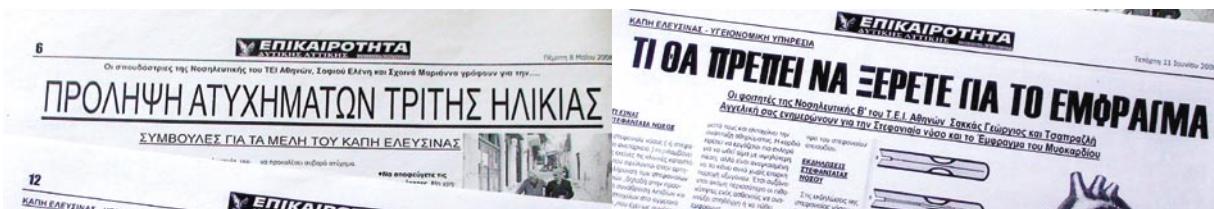
Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών δίνει υποτροφίες στους φοιτητές που διακρίθηκαν

στις εξετάσεις εισαγωγής στα Ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή επίδοσης στα εξάμηνα σπουδών. Οι γενικές προϋποθέσεις και ο τρόπος επιλογής, για τη χορήγηση υποτροφίας, ορίζονται κάθε έτος από το Ι.Κ.Υ. Πληροφορίες δίνονται από τις γραμματείες των Τμημάτων και το Ι.Κ.Υ. (www.iky.gr, τηλ. 210 3726300)

10. Θέλω να έχω μια σφαιρική εικόνα για το τι συμβαίνει κάθε φορά στο ΤΕΙ ; Μπορώ ;
Μια επίσκεψη στην ιστοσελίδα του ΤΕΙ Αθήνας (www.teiath.gr)σου δίνει όλες τις πληροφορίες και τα νέα που ζητάς σχετικά με το Ίδρυμα και τις λειτουργίες του. ☐

εσείς ρωτάτε...
εμείς απαντάμε...

Επιμέλεια: Ε. Βαβουράκη

Τμήμα Νοσηλευτικής Β'

«Από τη θεωρία στην πράξη»

Πρόγραμμα εθελοντικής εργασίας

Οι σπουδαστές του Ζ' Εξαμήνου **Ε. Σοφιού, Μ. Σχοινά, Α. Τσαπραζλή και Γ. Σακκάς** στα πλαίσια του μαθήματος Κοινωνική Νοσηλευτική II και της εκπαίδευσής τους στο Κέντρο Υγείας Ελευσίνας πραγματοποίησαν διαλέξεις στο Κ.Α.Π.Η. Ελευσίνας με μεγάλη απήχηση. Τα θέματα που ανέπτυξαν ήταν: "Πρόληψη ατυχημάτων στην τρίτη ηλικία" και "Τι θα πρέπει να ξέρετε για το έμφραγμα". Και οι δύο ομιλίες δημοσιεύθηκαν στην καθημερινή εφημερίδα Δυτικής Αττικής «ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ». ☐

Καθιερώθηκε πλέον, αφού συμπλήρωσε φέτος 6 χρόνια, το πρόγραμμα εθελοντικής εργασίας τους θερινούς μήνες που γίνεται με πρωτοβουλία της **κας Άννας Καυγά**, καθηγήτριας Εφαρμογών Νοσηλευτικής Β'. Τελειόφοιτοι του Τμήματος Νοσηλευτικής Β' προσέφεραν αυτό το καλοκαΐρι τις υπηρεσίες τους (με πλήρες ωράριο) στα Κέντρα Υγείας Κέας, Μήλου, Σκύρου, Αίγινας, Ναυπάκτου και στο Νοσοκομείο Χίου. Οι σπουδαστές που συμμετείχαν είναι **Κ. Φουσέκη, Β. Μπαλάφα, Α. Ράμμου, Α. Σαλπέα, Μ. Χαλκιά, Α. Μανιά, Χ. Χρυσαφάκη, Ο. Παραλίκα**. ☐

R2R Roads to Respect

Πανευρωπαϊκός Διαγωνισμός ...

Το σεμινάριο περί Οδικής Επικινδυνότητας, που διοργάνωσε, με μεγάλη επιτυχία, στις 13 Μαΐου 2008, ο καθηγητής Συστημάτων Κυκλοφορίας και Μεταφορών κ. Γιάννης Χρυσουλάκης, και στο οποίο είχε φιλοξενηθεί ο κ. Gabriel Simcic, εκπρόσωπος του ETSC (European Transport Safety Council) και υπεύθυνος για το Πρόγραμμα του φορέα αυτού Roads to Respect

σμένο στην πράξη.

Τέλος, από τους φοιτητές που θα ολοκληρώσουν με επιτυχία την εφαρμογή του project τους, θα γίνει μια νέα επιλογή λίγων υπερτυχερών, που θα απολαύσουν είτε κάποιο σεβαστό χρηματικό έπαθλο είτε την ευκαιρία να εργαστούν σε κάποιον σχετικό Πανευρωπαϊκό Οργανισμό στις Βρυξέλες.

Οι φοιτητές μας κέρδισαν συμμετοχές, το ΤΕΙ κερδίζει σε κύρος!

(R2R), έδωσε την ευκαιρία στους φοιτητές του ΤΕΙ να συμμετέχουν στον Πανευρωπαϊκό Διαγωνισμό R2R, καταθέτοντας ένα συγκεκριμένο και υπαρκτό σημείο Υψηλής Οδικής Επικινδυνότητας, της δικής τους επιλογής, καθώς και τις προτάσεις τους για τους πιθανούς τρόπους επίλυσης του προβλήματος.

Από όλους τους συμμετέχοντες, μόνο **20** επιλέχτηκαν ως νικητές από όλη την Ευρώπη, **6** από τους οποίους είναι Έλληνες και **2** εξ αυτών από το ΤΕΙ Αθήνας, οι τελειόφοιτοι στο Τμήμα Πολιτικών Έργων Υποδομής, **Κατερίνα Κουλουριώτη** και **Δημήτρης Λυκογιάννης**.

Πρόκειται για μια μεγάλη επιτυχία των φοιτητών μας, δεδομένου ότι κατάφεραν να πάρουν το «εισιτήριο» ανταγωνιζόμενοι φοιτητές από άλλα Ελληνικά και Ευρωπαϊκά Πολυτεχνεία.

Οι νικητές του Διαγωνισμού θα εργαστούν στις Βρυξέλες, από τις 29 Σεπτεμβρίου μέχρι τις 3 Οκτωβρίου 2008, πάνω στο project που κατέθεσαν, με τη βοήθεια των εκεί τεχνικών, συγκοινωνιολόγων και άλλων ειδικών, σε μια βάση υψηλής τεχνολογικής εξειδίκευσης και διεθνούς, εφαρμοσμένης εμπειρίας, ώστε να καταλήξουν στις καλύτερες δυνατές, επιστημονικά τεκμηριωμένες λύσεις πάνω στο συγκεκριμένο πρόβλημα Οδικής Επικινδυνότητας.

Στη συνέχεια, θα κληθούν να εφαρμόσουν τις λύσεις αυτές, μέσα σε κάποιο χρονικό διάστημα, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές της χώρας τους και, έτσι, να δουν το project τους εφαρμο-

Όπως δηλώνει ο καθηγητής του ΤΕΙ Αθήνας κ. Γ. Χρυσουλάκης: «... είναι πλέον φανερό ότι έχουμε στα χέρια μας νέες προοπτικές αναβάθμισης του επιπέδου των σπουδών μας, αφού οι Έλληνες φοιτητές του ΤΕΙ μας αποδεικνύονται αξιοσέβαστοι από έναν τόσο έγκυρο οργανισμό όσο το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Οδικής Ασφάλειας. Τα ευρωπαϊκά επιστημονικά δεδομένα είναι στο δρόμο μας, χωρίς “απαγορευτικά” και “διόδια”. Είναι δική μας ευθύνη να ξεφύγουμε από τα “στενά” ελληνικά μονοπάτια και να τρέξουμε στις “μεγάλες λεωφόρους” της Ευρώπης. Συγχαίρω από καρδιάς όλους τους φοιτητές - νικητές του Διαγωνισμού R2R και ειδικά αυτούς του ΤΕΙ Αθήνας. Θα διευρύνουν τους επιστημονικούς τους ορίζοντες και θα εξοικειωθούν με τα υψηλότερα διεθνή τεχνολογικά πρότυπα. Τους εύχομαι καλή έκβαση προς την τελική επιτυχία και καλή ακρόαση του workshop στις Βρυξέλες!»

Στην Ελλάδα, μια χώρα με τόσο υψηλά ποσοστά τροχαίων ατυχημάτων, προσπάθειες ευαισθητοποίησης και βελτίωσης της κατάστασης δεν είναι απλά ευπρόσδεκτες, είναι πλέον επιβεβλημένες. Ελπίζουμε η πρωτοβουλία του καθηγητή κ. Γ. Χρυσουλάκη, που εκτός της συμβολής της στο πιο πάνω πρόβλημα, φέρνει και μια νέα, ευρωπαϊκή διάσταση στην ποιότητα διδασκαλίας στο ΤΕΙ Αθήνας, να έχει συνέχεια και να βρει μιμητές και σε άλλους επιστημονικούς τομείς. ☐

9

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος
Ιερώνυμος Β'
Αθήνα, 10 Σεπτεμβρίου 2008

Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως
Άνθιμος
10 Σεπτεμβρίου 2008

Κωνσταντίνος Αθ. Δημόπουλος,
καθηγητής, Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
Τρίπολη, 10 Σεπτεμβρίου 2008

Παύλος Καρακολτσίδης
Πρόεδρος ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
Θεσσαλονίκη, 11 Σεπτεμβρίου 2008

Δρ Κωνσταντίνος Τσόχας
ομότ. καθηγ. ΤΕΙ Αθήνας, τ. Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2008

Αναστασία Συλβάνα Ράπτη
Βουλευτής ΠΑΣΟΚ Α' Αθήνας
2008

Κώστας Δελίδης, καθηγητής
τ. Πρόεδρος ΤΕΙ & τ. Ειδικός Γραμματέας Α.Τ.Τ.Ε
Τρίπολη, 10 Σεπτεμβρίου 2008

Δημήτριος Τριχόπουλος.
καθηγητής της Ακαδημίας Αθηνών
16 Σεπτεμβρίου 2008

Θανάσης Μπούρας
Βουλευτής περιφέρειας Αττικής, Νέα Δημοκρατία
Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2008

Μας είπαν...

Αθήνα, 10 Σεπτεμβρίου 2008

Προς ΤΕΙ Αθήνας

Αγαπητοί μου,

Έλαβον τό πόνημα τού ἀξιοτίμου κ. Δημητρίου Νίνου, Καθηγητού και Προεδρού του ΤΕΙ Αθήνας υπό τόν τίτλον "Λόγοι-Άντιλογοι" και σᾶς εὐχαριστώ πολύ.

Σᾶς εν्खομαι πλουσίαν τήν Εύλογίαν και τήν Χάριν τοῦ Δωρεοδότου Κυρίου ήμισου Ιησού Χριστού στή ζωή και τά έργα σας.

Μετ' εὐχῶν διαπέρων

10-9-2008

Αγαπητέ μου κύριε ΠΡΟέδρε,

*Τρέφοντας γαλέ λόγο μὲν προσζένοτας καθε
ἀντίλογο, ὅχι μόνο παρέχετε ἐναντία γὰρ σοσιατικὴ ἐπιπονία" ἀλλὰ
καὶ παίρνετε ποιητικὸν ἐνὸς πόρου τοῦ ἀγαπᾶτε ὥστε νὰ προσζένοτε
σ' αὐτὸν μὲ γενικον μὲν ἔπιδα. Ένωστ τὸν πόρο των ΤΕΙ Αθίνας.
Αὐτὴν ἡ συγγεατὴ λοιπόν, ποὺ γὰρ σῆμα "δέξοδος", γὰρ μᾶς ἀποτελεῖ
τίσις τὸν ηἰσα σύστασην πρότασην γὰρ ἔνα μέγιστον ἐπιαδωτικὰ ἀβέβαιο
μὲν πλογγελματικὰ ὄσταθε. Ησαΐς εὐχαριστῶ ποὺ "μονομαχοῦτε" τὸν χερ-
νομον γὰρ τὸν ἀνάγνωσην μὲν μετοχήν.*

Επιχετη μὲ την, τὸ διαποδοθεωμένην

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τρίπολη, 10 Σεπτεμβρίου 2008

Προς

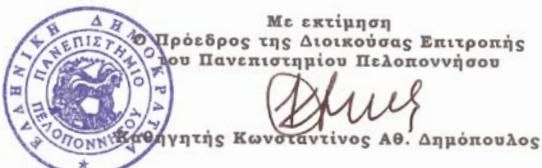
Πρόεδρο ΤΕΙ Αθήνας
Καθηγητή
κ. Δημήτριο Νίνο

Αξιότερε κύριε Ευνάδελφε,

Με ιδιαίτερη χαρά έλαβα το βιβλίο σας «Λόγοι - Αντίλογοι».

Πρόκειται για μια εξαιρετικά καλαίσθητη και ενδιαφέρουσα έκδοση, που αναδεικνύει μια σειρά επίκαιων ζητημάτων και συμβάλλει στην αντιμετώπιση, ίσως και την επίλυση τους.

Με την ευκαιρία αυτή, επιτρέψτε μου να σας συγχαρώ για το σπουδαίο έργο που επιτελείτε στο ΤΕΙ Αθήνας και για όλην την προσφορά σας σχημ Ακαδημαϊκή κουνότητα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Θεσσαλονίκη, 11 Σεπτεμβρίου 2008

Προς

τον Πρόεδρο του ΤΕΙ Αθήνας
κ. Δημήτριο Νίνο

Αγαπητέ δικτύτρι,

Ειλικρινή συγχαρητήρια για την εκλογή σου.
Σου εύχομαι γόνιμη και δημιουργική θητεία.

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2008

Προς

Καθηγ. κ. Δ. Νίνον
Πρόεδρο ΤΕΙ Αθήνας

Αγαπητέ μου Πρόεδρε Δημ. Νίνο

Με πολύ ικανοποίηση πήρα ανάτυπο της έκδοσης σας «Λόγοι-Αντίλογοι» που μου θύμήσαν μια έκδοση της Προεδρίας μου με τίτλο «Αυτά που είπαμε απ' όσα πιστεύουμε».

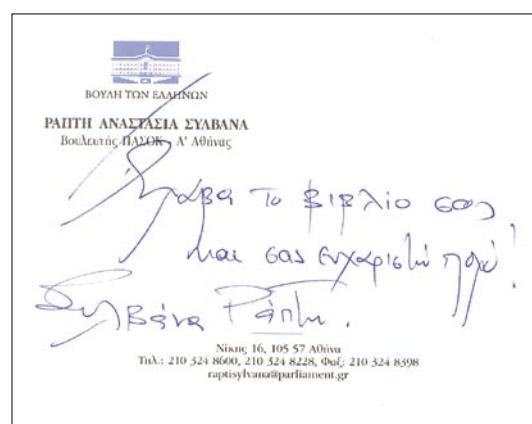
Ειλικρινά πιστεύω, είθε και οι άλλοι Πρόεδροι να είχαν αφήσει από μιαν αντίστοιχη έκδοση, γιατί μέσα από τέτοιες εκδόσεις διαγράφεται όχι μόνον η πορεία της εξέλιξης του Ιδρύματος, αλλά και οι τάσεις, οι ιδέες, οι προοπτικές, οι αναζητήσεις ακόμα και οι απογοητεύσεις της ανέλιξης και εξέλιξης του θεσμού, στις θέσεις και στάσεις κάθε προεδρίας.

Η έκδοση σας αυτή, εμπλουτισμένη πρόσθετα, πέρα απ' τα όσα είπατε» και από κύριες «εισηγήσεις», καταγράφει ιστορικά και τις θέσεις σας για την παραπέρα πορεία του ΤΕΙ Αθήνας και του θεσμού, σύμφωνα και με τα δικά σας πιστεύω.

Η όλη υλη ταξινομημένη άριστα, μέσα σε μια καλαίσθητη έκδοση, πιστεύω πως συμβάλλει στην καταγραφή της ιστορίας μας.

Θερμά συγχαρητήρια.

φιλτρό^{της αρχής}
Δρ. Κωνσταντίνος Τσόχας
ομότ. καθηγ. ΤΕΙ Αθήνας, τ. Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας

Τρίπολη, 10 Σεπτεμβρίου 2008

Προς
κ. Δημήτριο Νίνο

Σε συγκεκριμένες ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές ενημερωτικές εκπομπές υπάρχει το θέμα «καλή είδηση». Η παρέμβαση αυτή έχει θετικά αποτελέσματα γιατί μετριάζει κάπως την απαισιοδοξία που προκαλείται από την καταγίδα των δυσάρεστων ειδήσεων.

Με βάση το σκεπτικό αυτό θα μπορούσε παρόμοιου τύπου παρέμβαση να γίνει και στον ακαδημαϊκό χώρο. Σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα θα μπορούσε να θεωρηθεί η έκδοση του βιβλίου «Λόγοι και Αντίλογοι» του Προέδρου του ΤΕΙ Αθήνας Δημήτρη Νίνου. Είναι το απόσταγμα πνευματικής ανησυχίας πολλών ετών και ουσιαστικής θετικής παρέμβασης στα δρώμενα της ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαί-

δευσης. Μπορεί να αποτελέσει φωτεινό παράδειγμα για τις νέες ηγεσίες των ΤΕΙ που ανέλαβαν τη διοίκηση των Ιδρυμάτων προ ολίγων ημερών και να λειτουργήσει ως αφορμή για την ανάπτυξη παρόμοιων πρωτοβουλιών. Στην δεινή κατάσταση που βρίσκονται τα Ιδρύματα λόγω και των τελευταίων εξελίξεων θα πρέπει όλοι οι φορείς της Ακαδημαϊκής Κοινότητας με σημαίοφόρους τους Προέδρους των Ιδρυμάτων να μεγιστοποιήσουν τις προσπάθειές τους σε όλα τα επίπεδα έτσι ώστε μαζί με τα ουσιαστικά θετικά αποτελέσματα να εμφανισθούν κι' άλλες εκδόσεις ή καλύτερες και πληρέστερες σαν αυτήν της έκδοσης «Λόγοι και Αντίλογοι». Έτσι μπορούμε να έχουμε συχνά στο χώρο μας μια «καλή είδηση»

Κώστας Δελίδης
καθηγητής

τ. Πρόεδρος ΤΕΙ & τ. Ειδικός Γραμματέας Α.Τ.Τ.Ε

HARVARD SCHOOL OF PUBLIC HEALTH

Department of Epidemiology
Dimitrios Trichopoulos, M.D.
Vincent L. Gregory Professor of Cancer Prevention and
Professor of Epidemiology

16 Σεπτεμβρίου 2008

Καθηγητή κ. Δ. Νίνο
Πρόεδρο
Τ.Ε.Ι. Αθήνας
Αγ. Σπυρίδωνος 28, 122 10 Αιγάλεω

Αχαιούτε κ. Πρόεδρε,

Σας ευχαριστώ πολύ για την αποστολή της συλλογής των άρθρων, ομιλιών και εισηγήσεων σας, στο πλαίσιο της δραστηριότητας σας ως Προέδρου των Τ.Ε.Ι. Αθήνας. Οι Λόγοι Αντίλογοι εκφράζουν το όραμα σας για τα Τ.Ε.Ι. Αθήνας και αναδεικνύουν τη συμβολή σας στην επιτυχή τους τροχιά.

Με τιμή,

Καθηγητής Δ. Τριχόπουλος
της Ακαδημίας Αθηνών

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2008

Προς:
τον κ. Δημήτριο Νίνο
Πρόεδρο ΤΕΙ Αθήνας

Φίλε Πρόεδρε

Έλαβα το βιβλίο σου «Λόγοι - Αντίλογοι» και ένιωσα ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση.

Είναι ένα βιβλίο που σε προσελκύει τόσο με την εμφάνιση του, όσο και με το περιεχόμενο του. Πιάνοντας το στα χέρια σου δε θέλεις μόνο να το φυλακιστήσεις, αλλά να το διαβάσεις ολόκληρο, γιατί ενώ είναι γραμμένο με απλότητα, είναι πλούσιο σε περιεχόμενο. Ένα βιβλίο γραμμένο με αγάπη και μεράκι, αγωνία και ελπίδα για το ΤΕΙ Αθήνας.

Ένιωσα χαρά και συγκίνηση, γιατί μου θύμισε την εποχή που και εγώ διετέλεσα μέλος του διδακτικού προσωπικού, αλλά και διοικητικό στέλεχος. Αναμνήσεις μιας εποχής που μένουν αλησμόντες.

Φιλικά

Θανάσης Μπούρας

Βουλευτής περιφέρειας Αττικής, Νέα Δημοκρατία

Συμμετοχή του Τμ. Τ.Ι.Ο. στο Φεστιβάλ Επιστήμης & Τεχνολογίας

Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ενημέρωσης για τη σύγχρονη πραγματικότητα και τις μελλοντικές προοπτικές της Ιατρικής Τεχνολογίας

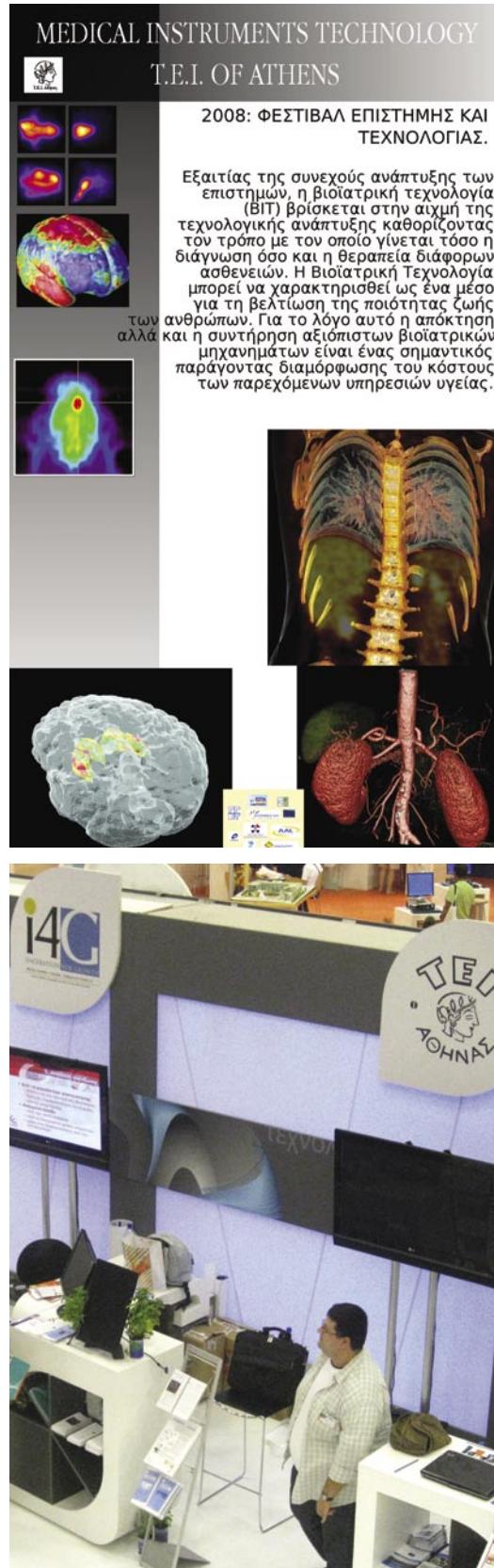
ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΝΤΟΣ*, Υπεύθυνος του έργου

Στα πλαίσια του Προγράμματος Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα (ΕΠΑΝ II) 2007-2013, το ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΟΥ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ χρηματοδοτήθηκε από τη ΓΓΕΤ με το ποσό των 20.000 € να συμμετάσχει στο «Φεστιβάλ Επιστήμης και Τεχνολογίας» και συμπεριλαμβάνει δύο εκδηλώσεις μία στη Θεσσαλονίκη (συμμετοχή στη ΔΕΘ 6-14/9/08) και μία στο Ζάππειο στην Αθήνα, που θα πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο.

Στα πλαίσια του Φεστιβάλ Επιστήμης και Τεχνολογίας θα καταβληθεί προσπάθεια να γίνει μια πρώτη προσέγγιση ενός επιστημονικού πεδίου, το οποίο σχετίζεται άμεσα με την υγεία και την καθημερινότητα όλων των πολιτών.

Στόχος των εκδηλώσεων είναι να αναδειχθούν οι θετικές επιδράσεις και δυνατότητες για την Ελληνική κοινωνία, την ακαδημαϊκή κοινότητα, τον ιατρικό κόσμο και τη βιομηχανία. Έχει ληφθεί ειδική μέριμνα ώστε να παραχθεί διαβαθμισμένο επικοινωνιακό και πληροφοριακό υλικό για πολίτες, εκπαιδευτικούς, τεχνολόγους, ιατρική κοινότητα, επιχειρηματικό κόσμο και ΟΤΑ (οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης). Επιπλέον, στα πλαίσια των δύο εκδηλώσεων, θα αναδειχθεί το έργο του τμήματος, καθώς και ο ρόλος του μηχανικού τεχνολογίας ιατρικών οργάνων. Πέρα από το επιστημονικό σκέλος, θα γίνει και παρουσίαση των κυριότερων δυνατών χρηματοδοτικών μηχανισμών για ακαδημαϊκούς, ερευνητικούς και λοιπούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. ☐

* το έργο υλοποιείται από τον Γ. Λούντο, επίκουρο καθηγητή και ομάδα φοιτητών του τμήματος Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων

Σ την 73η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης στον εκθεσιακό χώρο του Υπουργείου Ανάπτυξης - Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας, παρουσιάστηκαν καινοτόμα αποτελέσματα των ερευνητικών έργων του Τμήματος και πραγματοποιήθηκε ενημέρωση για τις σύγχρονες εξελίξεις της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας. Στο περίπτερο του τμήματος φιλοξενήθηκε ο Δήμος Τρικκαίων (e-Trikala), ο οποίος παρέχει πρωτοποριακές υπηρεσίες τηλεπρόνοιας σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.

Με την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος PROMET, του οποίου συντονίστρια ήταν η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ*, εκδόθηκε το βιβλίο “Metals and Museums in the Mediterranean” και τα πρακτικά του 1^{ου} διεθνούς συνεδρίου “Conference on Conservation Strategies for Saving Indoor Metallic Collections”

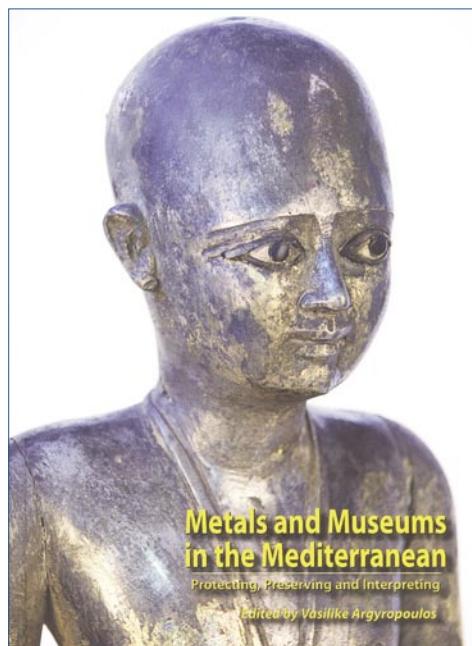
● “Metals and Museums in the Mediterranean”

Σκοπός του βιβλίου είναι να τονιστεί η σημαντικότητα της αρχαίας μεταλλουργίας και των παραγώγων της στη Μεσόγειο

Tο βιβλίο “Metals and Museums in the Mediterranean” δημιουργήθηκε για να τονίσει την σημαντικότητα της αρχαίας μεταλλουργίας και των παραγώγων της στη Μεσόγειο, όπως επίσης και την επιρροή της

στον παγκόσμιο πολιτισμό. Ειδικοί από το πεδίο της Πολιτιστικής Κληρονομιάς από τη Μεσόγειο συνεργάστηκαν για να εξετάσουν, ερευνήσουν, αναπτύξουν καθώς και να εφαρμόσουν νέα υλικά και πρωτοποριακές τεχνικές για την προστασία των συλλογών μεταλλικών αντικειμένων από τη Μεσόγειο για τις μελλοντικές γενεές. Επιπρόσθετα, μεθοδολογίες συντήρησης που θίγουν τα προβλήματα και τις ανάγκες αυτών των συλλογών είναι απαραίτητες για να εξασφαλίσουν, ότι πρωτοποριακά υλικά που αναπτύσσονται σε ερευνητικά προγράμματα μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη.

Η ερευνητική κατεύθυνση που εφαρμόσθηκε από τη διεθνή ομάδα συνεργασίας του προγράμματος PROMET, η οποία περιλαμβάνει ειδικούς στον τομέα της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, αναπτύχθηκε για τη βελτίωση της προστασίας των μεταλλικών αντικειμένων που βρίσκονται σε μουσεία ακολουθώντας τις πολιτικές διατήρησης και προστασίας των συμμετεχόντων χωρών, ώστε να διασφαλιστεί με τα διαθέσιμα μέσα η εφαρμοσιμότητα των αποτελεσμάτων.

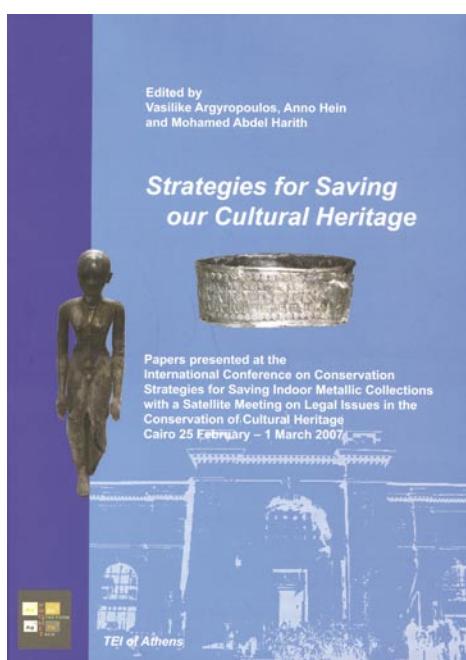
● “Conference on Conservation Strategies for Saving Indoor Metallic Collections”

Πρακτικά 1^{ου} διεθνούς συνεδρίου
στο Κάιρο της Αιγύπτου

Tο πρώτο διεθνές συνέδριο “Conference on Conservation Strategies for Saving Indoor Metallic Collections (CSSIM)” διεξήχθη στο Κάιρο της Αιγύπτου από τις 25 Φεβρουαρίου έως την 1 Μαρτίου 2007. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν αφορούσαν την ανάπτυξη και την εφαρμογή

στρατηγικών συντήρησης και την έρευνα υλικών που σχετίζονται με αυτό το θέμα, με ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη χρήση νέων τεχνολογιών διάγνωσης των στρωμάτων διάβρωσης. Το συνέδριο φιλοξένησε και μία ημερίδα με δορυφορική κάλυψη με θέμα “Legal Issues in the Conservation of Cultural Heritage”, το οποίο διοργανώθηκε από την Ομάδα Εργασίας του ICOM-CC για Νομικά Θέματα στη Συντήρηση (LIC- Legal Issues in Conservation). Στο συνέδριο παρουσιάστηκαν 42 επιστημονικές εργασίες και 21 πόστερ. Η οργάνωση του συνέδριου χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος PROMET με συντονιστή την καθηγήτρια **Βασιλική Αργυροπούλου**.

Το ΤΕΙ της Αθήνας ανέλαβε την παραγωγή 1.000 αντίτυπων των πρακτικών του συνεδρίου, εκ των οποίων τα 600 αντίτυπα διανεμήθηκαν στους εταίρους του PROMET, οι οποίοι ανέλαβαν τη διανομή τους σε βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα στις χώρες τους. Η συντονίστρια του προγράμματος ανέλαβε τη διανομή των πρακτικών σε διεθνές επίπεδο και το βιβλίο διατίθεται δωρεάν ύστερα από διαδικτυακή ζήτηση. ☐

* Η Β. Αργυροπούλου είναι καθηγήτρια του Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας

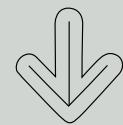
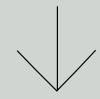
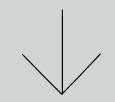

Δημοσίευση άρθρων

Γίνονται δεκτά άρθρα που πραγματεύονται **επίκαιρα ζητήματα στο χώρο της εκπαίδευσης ή και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος**. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται με e-mail, σε μορφή Word, ενώ οι φωτογραφίες που τα συνοδεύουν πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική μορφή σε υψηλή ανάλυση. Η βιβλιογραφία, αν υπάρχει, παρατίθεται μόνο με τη μορφή υποσημειώσεων. Τα άρθρα, τα οποία μπορεί να είναι πρωτότυπα ή αναδημοσιεύσεις, δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τις 2.000 λέξεις.

Για να δημοσιευτεί ένα κείμενο, πρέπει να εγκριθεί από την Συντακτική Επιτροπή. Η μερική ή ολική αναπαραγωγή κειμένων του περιοδικού επιτρέπεται μόνο με την άδεια του Εκδότη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με την κα I. Αναστασάκου, τηλ.: 210 5385174, Fax: 210 5385852, e-mail: eee@teiath.gr

Αγ. Σπυρίδωνος, 122 10 Αιγάλεω
Τηλ.: 210 538 5100, fax: 210 591 1590
e-mail: info@teiath.gr, webmaster@teiath.gr / <http://www.teiath.gr>